

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

2009 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

(Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 31 d.
nutarimu Nr. 142 patvirtintą ataskaitos formą)

2010 m. kovo 1 d. Nr. 8D-115 (16.12)

Vilnius

TURINYS

I.	INSTITUCIJOS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA.....	2
II.	INSTITUCIJOS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA.....	4
III.	INSTITUCIJOS VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI	
	Strateginių tikslų įgyvendinimas.....	5
	Institucijos vykdytos programos.....	8
	Tarpinstitucinių programų ir kitų projektų įgyvendinimas.....	32
	Patvirtintų asignavimų panaudojimas.....	33
IV.	ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO INSTITUCIJOS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS.....	33
V.	ĮSTAIGŲ PRIE MINISTERIJOS (KURIŲ VADOVAI YRA VALSTYBĖS BIUDŽETO ASIGNAVIMŲ VALDYTOJAI) VEIKLOS TRUMPA APŽVALGA	
	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.....	35
	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.....	38
	PRIEDAI	
	1 priedas. Vertinimo kriterijų (efekto, rezultato ir produkto) 2009 metų suvestinė.....	40
	2 priedas. Žemės ūkio ministerijos 2009 metais vykdytoms programoms patvirtintų ir panaudotų asignavimų suvestinė.....	57
	3 priedas. Įstaigų prie Žemės ūkio ministerijos (kurių vadovai yra Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojai) 2009 metais vykdytoms programoms patvirtintų ir panaudotų asignavimų suvestinė	58
	4 priedas. Koordinuojančios institucijos informacija apie tarpinstitucinių programų įgyvendinimą pagal gautą informaciją per 2009 metų ataskaitinį laikotarpį.....	59

I. INSTITUCIJOS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (toliau – Žemės ūkio ministerija) 2009 metais vykdė 15 programų, iš kurių 13 įgyvendino ministerija, 2 – įstaigos prie ministerijos.

Žemės ūkio ministerija įgyvendino šias programas: Tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimo; Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai; Specialiąją kaimo rėmimo; Žemės ūkio ir maisto produkcijos kokybės, saugos, konkurencingumo ir Europos Sąjungos reikalavimų įgyvendinimo; Biodegalų gamybos plėtros paramos; Žemės ūkio administravimo ir jo tobulinimo; Informavimo, žemdirbių mokymo, švietimo ir tyrimų; Europos žuvininkystės fondo; Lietuvos žuvų ūkio administravimo; Žuvininkystės duomenų rinkimo ir kontrolės; Specialiąją žuvininkystės rėmimo; Specialiąją žemės ūkio biudžetinių įstaigų mokamų paslaugų teikimo; Specialiąją valstybės rezervo tvarkymo.

Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos įgyvendino Žemės tvarkymo ir administravimo programą, Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos – Paramos žemės ūkiui ir maisto pramonei programą.

Dauguma 2009 m. vykdytų programų – tęstinės. Programų skaičius, palyginti su 2008 m., sumažėjo, kadangi 3 programos (Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Orientavimo skyriaus programa BPD įgyvendinti, Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus programa, Žuvininkystės orientavimo finansinės priemonės programa) baigtos vykdyti, išmokėjus lėšas pagal 2004–2006 metų programinius dokumentus, o išmokėjus kompensacijas už žemę, mišką ir vandens telkinius 3 Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vykdytos programos sujungtos į vieną.

2009 m. vykdytų programų tikslai iš esmės buvo pasiekti.

Iki 2009 m. gruodžio 31 d. žemdirbiams išmokėta 566,6 mln. Lt tiesioginių išmokų už 2009 m. Iš viso už 2009 m. iš ES ir nacionalinio biudžeto tiesioginėmis išmokomis bus išmokėta 1,19 mlrd. Lt (51 mln. Lt daugiau, negu už 2008 metus), parama pasinaudos daugiau kaip 170 tūkst. žemdirbių. Papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms 2009 m. skirta: už gyvulius ir pasėlius – 243 mln. Lt, už pieną – 121 mln. Lt (išmokos dydis – 87 Lt už t, didžiausias ES leistinas dydis). Siekiant stabilizuoti padėtį pieno sektoriuje, atsietajų papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už pieną mokėjimas paankstintas.

Įvairiuose ES forumuose buvo keliamas ir argumentuojamas klausimas dėl tiesioginės paramos žemdirbiams visose ES šalyse suvienodinimo.

Sėkmingai buvo įgyvendinama Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa (toliau – Programa). Iki 2009 m. gruodžio 31 d. iš viso (be kompensacinių išmokų ir techninės paramos paraiškų) gauta 10 763 paraiškų, prašoma paramos suma beveik 1,6 mlrd. Lt, pasirašytos 8 266 paramos sutartys 1,1 mlrd. Lt paramai, išmokėta 829 mln. Lt.

Siekiant sudaryti kuo palankesnes galimybes pasinaudoti ES parama, buvo atlikti Programos pakeitimai, padidinant paramos intensyvumą, išplėstos paramos gavimo galimybės, supaprastinti paramos teikimo reikalavimai, horizontaliosios administravimo procedūros, panaikinti kai kurie pareiškėjams taikomi kiti reikalavimai ir kriterijai, pagal daugelį priemonių pradėta nuolat rinkti paraiškas.

Dėl šių pakeitimų padidėjo paramos sklaida, ja galėjo pasinaudoti smulkūs ir vidutiniai ūkiai. Padidėjo investicijos į žemės ūkį ir kaimo vietas. Investicinėms žemės, maisto ūkio ir miškų sektoriaus priemonėms įgyvendinti išmokėta 6,6 karto daugiau lėšų negu 2008 m.

Paramos sklaida, palyginti su 2008 m., padidėjo daugiau kaip 3 kartus – pagal supaprastintą tvarką gautos 3 546 paraiškos, jose prašoma suma siekia 314 mln. Lt, pasirašytos 3 089 paramos sutartys, kurioms išpareigota išmokėti 277 mln. Lt, išmokėta 190 mln. Lt.

Ūkininkams dėl vienokių ar kitokių priežasčių negavus arba negaunant paskolos iš kredito įstaigų, sukurtas naujas paskolų teikimo modelis – įsteigtas Paskolų fondas. Pirmajame veiklos etape aštuoniems Lietuvos komerciniams bankams paskirstyta 100 mln. Lt tikslinių paskolų. Paskolos teikiamos pagal dvi Programos priemones, iki gruodžio 31 d. gautos 142 paraiškos 39,7 mln. Lt paskolų sumai.

Programos paramos priemonių įgyvendinimo taisyklės tobulinamos toliau, siekiant užtikrinti skaidrų ir tinkamą ES lėšų panaudojimą ir kiek galima labiau supaprastinti paramos gavimą pareiškėjams.

Skatinamas melioracijos sistemų naudotojų asociacijų, kurios tinkamai prižiūrės melioracijos sistemas asociacijos narių naudojamoje melioruotoje žemėje, steigimasis. Savivaldybės ir melioracijos sistemų naudotojų asociacijos, kurios neseniai pradėjo kurtis, jau pateikė daugiau kaip 80 paraiškų gauti Programos paramą.

Remiamas alternatyvių prekybos žemės ūkio ir maisto produktais vietų (mažų prekyviečių, turgelių) kūrimas, ūkininkai aktyvinami realizuoti žemės ūkio ir kitus maisto produktus tiesiogiai iš ūkio. Vis daugiau ūkininkų (apie 100) prekiauja ūkininkų turguose ar kitose specialiose prekyvietėse. 20 turgelių veikia Vilniuje, 10 – Kaune, ūkininkų turgeliai taip pat veikia Kėdainiuose, Panevėžyje, Šiauliuose. Supaprastinta prekybos turguje ir tiesioginių pardavimų tvarka, pakeisti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos reikalavimai, sudarytos sąlygos pieno gamintojams prekiauti žaliu pienu prekybos tinkluose, ūkininkai skatinami dalyvauti konkursuose parduodant produktus viešosioms įstaigoms. Supaprastintas pieno gamybos kvotų apskaitos tvarkymas gamintojams, parduodantiems pieną ir jo produktus tiesiogiai vartoti.

Kad ES parama būtų labiau prieinama vidutiniams ir smulkiesiems šeimos ūkiams, parengtos naujos mokymo programos, skirtos žemės ūkio produkcijos tiesioginio realizavimo kompetencijų, ūkininkų verslumui ugdyti. Šios mokymo programos turėtų suaktyvinti žemdirbius realizuoti išaugintą produkciją vartotojui ir pasinaudoti ES paramos teikiamomis galimybėmis skatinti žemdirbių verslumą. Įgytos žinios padės tobulinti ūkininkų gebėjimus ir kompetencijas, gerinant gaminamos produkcijos kokybę, konkuravimo galimybes vietinėje rinkoje ir ES.

Stiprinama žemdirbių galia derybose su perdirbėjais ir prekybininkais, remiant kooperaciją. Įgyvendinant Programos priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ir priemonės „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ pirmąją veiklos sritį „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir rinkodara“, prioritetai skiriami žemės ūkio kooperatyvams.

Žemės ūkio ministerija, atlikusi analizę ir pasitarusi su socialiniais partneriais, kaip svarbiausią problemą žemės ūkio sektoriuje iškelė pieno sektoriaus restruktūrizavimą ir priėmė sprendimą pagal Europos ekonomikos atgaivinimo planą didžiąją dalį ES lėšų, skirtų „naujiems iššūkiams“ įveikti, skirti pieno sektoriui restruktūrizuoti. Viena iš restruktūrizavimo priemonių numatyta kooperatinių pieno perdirbimo įmonių steigimo rėmimas (50,8 mln. Lt).

Specialiosios kaimo rėmimo programos lėšomis buvo finansuojamos valstybės pagalbos priemonės – tai papildoma parama Lietuvos žemės ūkio sektoriui, teikiama nacionalinio biudžeto lėšomis. Remiamos specifinės žemės ūkio sektoriaus sritys, kurios nefinansuojamos ES lėšomis, pvz., kompensuojama dalis draudimo įmokų, dalis garantinio užmokesčio, teikiama parama veislininkystei, kooperacijai plėtoti ir kt.

Įgyvendinant maisto saugos ir kokybės politiką sugriežtinta superkamo pieno kokybės kontrolė, numatyta didesnė pieno gamintojų ir perdirbėjų atsakomybė naujoje Pieno supirkimo taisyklių redakcijoje. Bendradarbiaujant su ES ir RF institucijomis pasiekta susitarimų dėl eksportuojamų maisto produktų kokybės reikalavimų.

Įteisintas nacionalinio ekologiško žemės ūkio ir maisto produkto ženklo naudojimas.

Skatinant eksportą buvo parengta Eksporto strategijos 2009–2013 metams žemės ūkio ir maisto produktų eksporto skatinimo priemonių dalis, organizuotas Lietuvos žemės ūkio ir maisto pramonės įmonių dalyvavimas septyniose tarptautinėse specializuotose parodose.

Pradėta įgyvendinti Lietuvos teiktą Spiritinių gėrimų su geografine nuoroda ir tradiciniu apibūdinimu žinomumo didinimo ir pardavimų skatinimo programą, kurios trukmė – 3 metai, bendras šios programos biudžetas 2,34 mln. eurų.

Pagal Lietuvos biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatymą (Žin., 2000, Nr. 64-1940; 2004, Nr. 28-870) Žemės ūkio ministerija yra atsakinga už degių skystųjų produktų, išgautų iš biomasės, plėtrą.

Išsiaiškinome atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą kaimo vietovėse ribojančius trukdžius ir pradėjome juos šalinti. 2009 m. buvo patobulinti atitinkami teisės aktai ir taisyklės, kad būtų supaprastinta statybos leidimų išdavimo tvarka ir sudaryta galimybė remti ES fondais projektus, kuriuos įgyvendinus perteklinę elektros energiją galima parduoti.

Gerinant atsiskaitymus, buvo parengti ir priimti teisės aktai, kuriais atsiskaitymų kontrolė tarp ūkio subjektų pavesta Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

II. INSTITUCIJOS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

Lietuvos žemės ūkis yra svarbus ekonominiu, socialiniu, etnokultūriniu bei gamtosaugos požiūriu. Žemės ūkyje ir maisto pramonėje sukuriama žymi Lietuvos bendrosios pridėtinės vertės dalis. 2009 metai buvo itin sudėtingi, Statistikos departamento išankstiniais duomenimis Lietuvos bendrasis vidaus produktas, palyginti su 2008 m., sumažėjo 15 proc. Tik žemės ūkyje fiksuotas 2 proc. bendrosios pridėtinės vertės augimas. Žemės ūkis ir maisto pramonė tampa vienu iš svarbiausių produkciją eksportui gaminančių sektorių.

Konkurencingumas žemės ūkyje didinamas teikiant investicinę paramą, taikant pajamų palaikymo ir rinkos reguliavimo priemones, modernizuojant ūkius, gerinant gaminamų žemės ūkio ir maisto produktų kokybę.

Dirbančiųjų Lietuvos žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje skaičius iki 2008 m. kasmet mažėjo (2004 m. buvo 15,2 proc., 2008 m. – 7,9 proc. šalies dirbančiųjų). Įgyvendinant žemės ūkio investicinius projektus, plėtojant alternatyvų verslą ir kuriant naujas alternatyvias darbo vietas, tobulinant dirbančiųjų kvalifikaciją didėjo kaimo gyvenančių, tačiau ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis. Iš visų dirbančiųjų, gyvenančių kaimo, žemės ūkyje 2008 m. dirbo tik 24 proc., o pramonėje, paslaugų ir kitoje veikloje – net 76 proc. gyventojų.

Prasidėjus pasauliniam ekonomikos nuosmukiui, užimtumas šalyje ėmė mažėti. Didėjant nedarbui šalyje, žemės ūkio sektoriuje pavyko išlaikyti užimtumą. Statistikos departamento duomenimis, 2009 m. I–III ketvirtį žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje užimtųjų skaičius, palyginti su 2008 m., padidėjo apie 10 tūkst. ir pagal bendrą šalies dirbančiųjų skaičių sudarė 9,2 proc.

Pagrindiniai dokumentai reglamentuojantys žemės ūkio politiką yra Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymas (Žin., 2002, Nr.72-3009; 2008, Nr.81-3174), Valstybės ilgalaikės raidos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 (Žin., 2002, Nr.113-5029), Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. nutarimu Nr. 853 (Žin., 2002, Nr.60-2424), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa, patvirtinta 2007 m. spalio 19 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2007)5076 (su paskutiniais pakeitimais, patvirtintais 2009 m. gruodžio 14 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2009) 10216).

Žemės ūkio ministerija yra Lietuvos Respublikos valstybės įstaiga, vykdanči įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas žemės ir maisto ūkio, žuvininkystės bei kaimo plėtros valstybės valdymo funkcijas ir įgyvendinanti šiose srityse valstybės politiką.

Įgyvendinant ES bendrąją žemės ūkio politiką (toliau – BŽŪP), kuria siekiama įgyvendinti konkurencingumo tikslus, solidarumą ir geriau integruoti aplinkosaugos klausimus, sudaromos palankios sąlygos stabiliai ūkinei, socialinei ir gamtosaugos žemės ūkio, maisto pramonės bei kaimo plėtrai.

Pagal ES bendrąją žuvininkystės politiką reikalaujama vienodo elgesio su valstybių narių žvejais ir pakrančių regionais bei vienodų ekonominių sąlygų sudarymo paisant aplinkos, ekonominių ir socialinių aspektų, didesnis dėmesys skiriamas tvaresniam gyvųjų vandenių išteklių panaudojimui, remiantis mokslinė informacija ir atsargiu požiūriu į žuvininkystės valdymą bei akvakultūrą.

Žemės ūkio ministerijos, kaip ir kitų ministerijų, veiklai ir sektoriaus politikos formavimui įtakos turi šalyje vykstantys procesai bei priimami su jais susiję sprendimai, taip pat ES institucijų sprendimai.

Siekiant užtikrinti ES BŽŪP ir struktūrinės paramos priemonių sėkmingą įgyvendinimą, stiprinami institucijų administraciniai gebėjimai, plėtojama ir administruojama integruota sektoriaus informacinė sistema.

Kad būtų pagerinta teikiamų viešųjų paslaugų kokybė, jos priartintos prie vartotojo, mažinta biurokratinė našta, panaikintas funkcijų dubliavimas, aiškiai atskirtos politikos formavimo ir stebėsenos bei politikos įgyvendinimo funkcijos tobulinama ministerijos organizacinė struktūra.

Atliktas ministerijos ir jos reguliavimo srities įstaigų auditas, kurio metu peržiūrėta esama ministerijos organizacinė struktūra, funkcijų paskirstymas tarp ministerijos padalinių, tarp ministerijos, jai pavaldžių įstaigų ir įmonių bei žemdirbių ir kitų savivaldos institucijų. Atlikus auditą, pateikti

pasiūlymai ir rekomendacijos dėl ministerijos ir jos reguliavimo srities įstaigų struktūrų, vykdomų funkcijų, darbuotojų skaičiaus, veiklos procesų, kontrolės sistemos, asignavimų bei turto valdymo.

Žemės ūkio ministro 2009 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 3D-917 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos administracijos struktūros patvirtinimo“ patvirtinta nauja ministerijos administracijos struktūra, įsigaliosianti nuo 2010 m. balandžio 1 d.

Teisinė bazė, ministerijos organizacinė struktūra, žmogiškieji ištekliai, tarnautojų kvalifikacija ir organizaciniai gebėjimai, strateginio planavimo, apskaitos, vidaus kontrolės, ryšių ir informacinė sistemos, finansiniai ištekliai įgalina siekti institucijos strateginio tikslo įgyvendinimo bei įvykdyti numatytas programas.

III. INSTITUCIJOS VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Strateginių tikslų įgyvendinimas

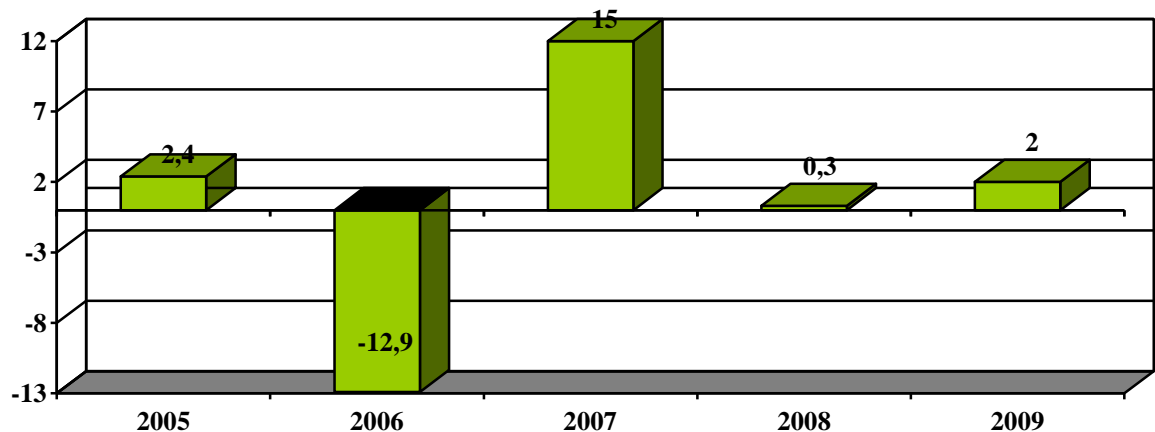
Žemės ūkio ministerijos misija – skatinti konkurencingą žemės ūkio ir maisto produktų gamybą, kaimo gyventojų užimtumą, užtikrinti sektoriaus dirbančiųjų pajamų didėjimą ir gyvenimo kokybės kaime gerinimą, dalyvauti formuojant žemės ir maisto ūkio, žuvininkystės, kaimo plėtros, žemės tvarkymo ir administravimo politiką ir ją įgyvendinti, vykdyti ministerijai priskirtų sričių reguliavimą.

Misijai įgyvendinti apibrėžtas strateginis tikslas – formuoti ir įgyvendinti sektoriaus struktūrinę politiką, užtikrinant ilgalaikę konkurencingo žemės ir maisto ūkio plėtrą, skatinant įvairesnę ekonominę veiklą kaime, atsinaujinančių energijos šaltinių plėtrą, aplinkos apsaugą ir kraštovaizdį puoselėjantį ūkininkavimą, prioritetą teikiant šeimos ūkiui.

2008 m. II pusmetį pasaulyje prasidėjusi finansinė ir ekonominė krizė iš esmės pakeitė situaciją Lietuvoje – krito žemės ūkio produktų supirkimo kainos, sumažėjo vartojimas ir eksportas. Sumažėjo paskolų prieinamumas žemės ūkio veiklos subjektams, padidėjo palūkanos. Trūkstant pradinio kapitalo ir finansinių išteklių iškilo grėsmė, kad kai kurie investiciniai projektai nebus įgyvendinti. Pasaulinė finansų krizė ypač paveikė pieno sektorių. Atsižvelgiant į tai, efekto kriterijų reikšmių augimas 2009 m. nebuvo planuotas.

Vertinant ministerijos strateginio tikslo pasiekimą nustatyti šie efekto kriterijai:

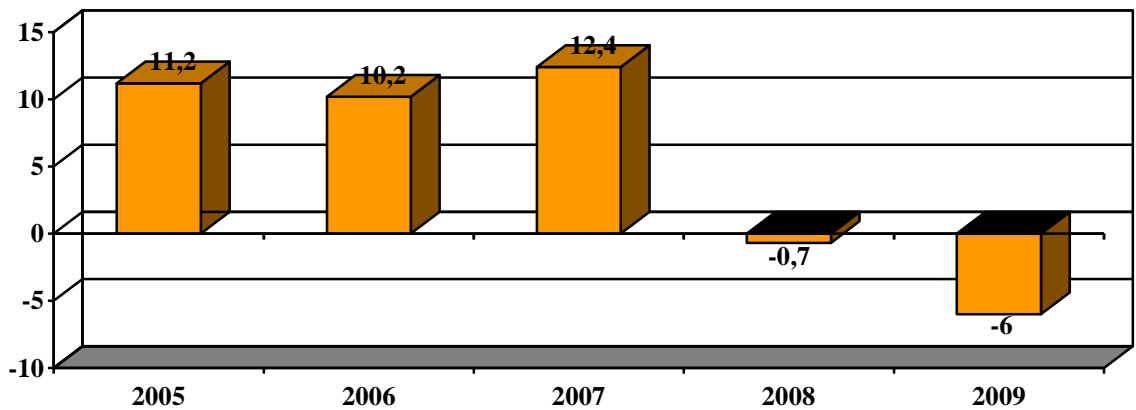
1. Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose, pokytis proc., palyginti su ankstesniais metais (grandine susieta apimtis).

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2009 m. žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose sukurta BPV, palyginti su 2008 m., padidėjo 2 proc. (planuota 0,5 proc.).

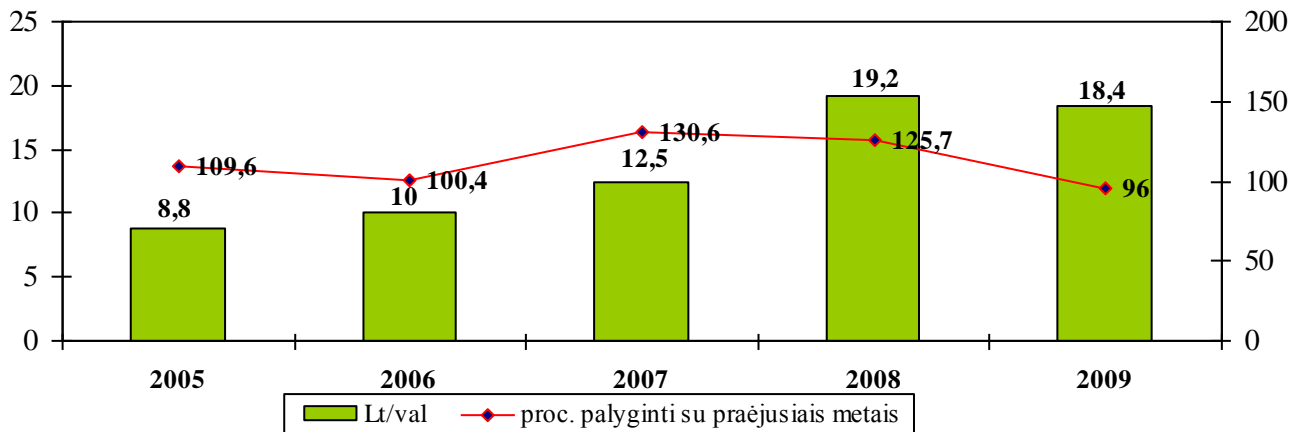
2. Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos maisto pramonėje, pokytis proc., palyginti su ankstesniais metais (grandine susieta apimtis).

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, bendroji pridėtinė vertė, sukurta maisto pramonėje, 2009 m. sumažėjo 6 proc. (planuota 6 proc.).

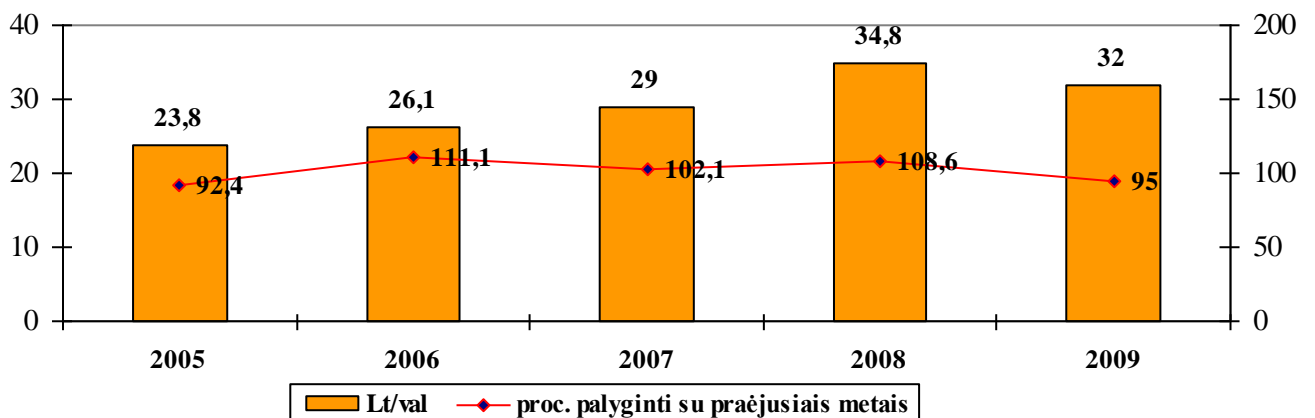
3. Darbo našumo pokytis žemės ūkyje (pridėtinės vertės, tenkančios vienai dirbtai valandai, pokytis).

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, pridėtinė vertė, tenkanti vienai dirbtai valandai žemės ūkyje, 2009 m. sumažėjo 4 proc. (planuota 4 proc.).

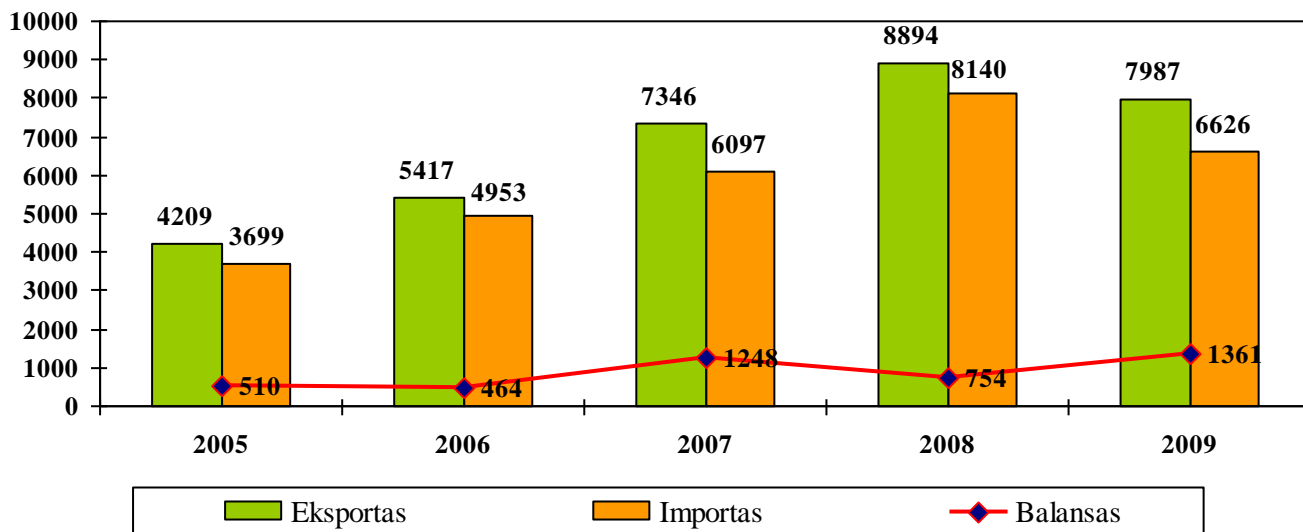
3. Darbo našumo pokytis maisto pramonėje (maisto produktų, gėrimų ir tabako gamyboje sukurtos pridėtinės vertės, tenkančios vienai dirbtai valandai, pokytis).

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, pridėtinė vertė, tenkanti vienai dirbtai valandai maisto pramonėje, 2009 m. sumažėjo 5 proc. (planuota 5 proc.).

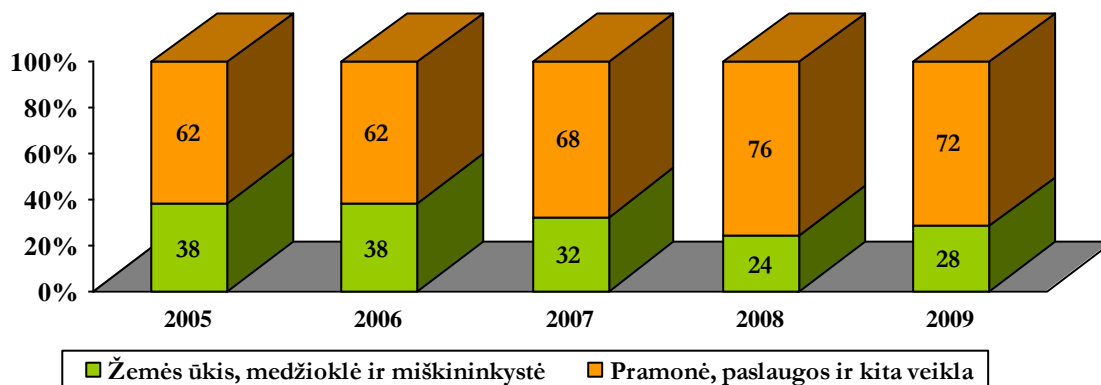
5. Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto vertės pokytis, palyginti su praėjusiais metais, mln. Lt.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Užsienio prekybą žemės ūkio ir maisto produktais krizė paveikė mažiau, šie produktai išliko konkurencingesni. Žemės ūkio ir maisto produktų vertė visame Lietuvos eksporte 2009 m. sudarė didesnę dalį (beveik 20 proc.) nei 2008 m. (15 proc.). Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2009 m. žemės ūkio ir maisto produktų eksporto vertė, palyginti su praėjusiais metais, sumažėjo 10 proc., užsienio prekybos balansas išliko teigiamas ir viršijo 1,36 mlrd. Lt.

6. Ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis iš visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime, proc.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Teikiant paramą alternatyviosios veiklos plėtrai, ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis kasmet didėja. Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2009 m. užimtųjų žemės ūkyje, medžioklėje ir miškininkystėje buvo 28 proc., pramonėje, paslaugose ir kitoje veikloje – 72 proc., skaičiuojant nuo visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime (atitinka planuotus rodiklius).

Institucijos vykdytos programos

1. TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ IR RINKOS REGULIAVIMO PRIEMONIŲ FINANSAVIMAS (programos kodas 65.01)

Programos tikslas – užtikrinti dalį žemės ūkio veiklos subjektų pajamų, žemės ūkio veiklos suderinamumą su aplinkosaugos reikalavimais, didinti žemės ūkio ir maisto produktų konkurencingumą vidaus ir užsienio rinkose.

1 uždavinys. Užtikrinti tiesioginių išmokų mokėjimą.

Bendrą tiesioginių išmokų sumą sudaro lėšos iš Europos žemės ūkio garantijų fondo, atitinkančios 60 proc. skirtų Lietuvai tiesioginių išmokų, skiriamos vienkartinėi tiesioginei išmokai už žemės ūkio naudmenų plotą (pagrindinė išmoka) ir lėšos iš valstybės biudžeto papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms.

Įgyvendinant nustatytą uždavinį, iš Tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimo programos mokėta:

pagrindinė išmoka už deklaruotus plotus;

papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos žemės ūkio veiklos subjektams: gyvulininkystėje – už skerdžiamus galvijus, bulius, laikomas karves žindenes ir ėriavedes, atsietosios papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos pieno gamintojams, augalininkystėje – už pasėlių plotą (javų, ankštinių, aliejinių augalų, sėklų ir krakmolingų bulvių augintojams ir kt.);

atskiros tiesioginės išmokos už kvotinio baltojo cukraus toną;

tiesioginės išmokos už energetinius augalus.

2 uždavinys. Įgyvendinti žemės ūkio rinkos reguliavimo priemones.

Programos lėšomis buvo finansuojamos intervencinės priemonės ir kt. rinkos reguliavimo priemonės (išlaidos, susijusios su intervenciniu pirkimu, privačiu produkcijos saugojimu, Lietuvos cukraus sektoriaus restruktūrizavimo programą įgyvendinančių priemonių paramos schema, pieno suvartojimo skatinimo mokyklose ir ikimokyklinėse įstaigose priemonėmis (parama „Pienas vaikams“).

Taip pat šios programos lėšomis numatyta užtikrinti delspinigių, susidariusių dėl administravimo klaidos, padengimą ir įsiskolinimo Europos Sąjungos biudžetui padengimą.

Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Pakeisti Pieno gamybos kvotų administravimo taisykles, patvirtintas žemės ūkio ministro 2003 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 3D-495, supaprastinant pieno gamybos kvotų apskaitos tvarkymą gamintojams, parduodantiems pieną ir jo produktus tiesiogiai vartoti (861).

Žemės ūkio ministro 2009 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. 3D-184 „Dėl žemės ūkio ministro 2003 m. lapkričio 20 d. įsakymo Nr. 3D-495 „Dėl pieno gamybos kvotų sistemos administravimo taisyklių“ pakeitimo“ (Žin., 2009, Nr. 34-1315) buvo supaprastintas apskaitos tvarkymas gamintojams, parduodantiems pieną tiesiogiai vartoti. Šio supaprastinimo ir kitų priemonių, priimtų siekiant skatinti tiesioginius pieno ir pieno produktų pardavimus, dėka papildomai 688 gamintojai pradėjo pieną parduoti tiesiogiai vartoti, o nacionalinė pardavimo tiesiogiai vartoti kvota padidėjo nuo 64,9 tūkst. tonų iki 76,4 tūkst. tonų (šiems gamintojams pasikeitus kvotos rūšį).

Siekti palaikyti Lietuvos žemdirbių pajamas, mokant iš valstybės biudžeto papildomas nacionalines tiesiogines išmokas. Kasmet rengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl tiesioginių išmokų mokėjimo projektus ir papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų teikimo programas Europos Komisijos sprendimams priimti (864).

Žemės ūkio ministerija parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektus, kuriais Vyriausybės prašoma skirti lėšas papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms už 2009 metais deklaruotus pasėlius, gyvulius ir pieną.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. liepos 19 d. nutarimu Nr. 729 „Dėl 2009 metų papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už pieną“ iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, skirtų Žemės ūkio ministerijai, papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms už pieną skirta 121 mln. Lt. Pagal Atsietųjų papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už pieną mokėjimo 2009 m. taisykles, patvirtintas žemės ūkio ministro 2009 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. 3D-426, papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos gali būti mokamos nuo 2009 m. liepos 1 d. iki

2010 m. gegužės 1 d. Atsižvelgiant į susidariusią situaciją pieno sektoriuje, šių išmokų mokėjimas paspartintas ir iki 2010 m. sausio 1 d. išmokėta 98 proc. išmokų.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. 1343 „Dėl 2009 metų papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už gyvulius ir pasėlius“, šioms išmokoms skirta 243 mln. Lt.

Parengta ir pateikta Europos Komisijai Papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų (PNTI) mokėjimo Lietuvoje programa, kuri kiekvieniems metams tvirtinama Europos Komisijos (EK) sprendimu. Programai, kurioje nustatomos maksimalios tiesioginės išmokos iš Lietuvos Respublikos biudžeto, pateikiami pagrindiniai kriterijai papildomoms išmokoms gauti, pritarta 2009 m. liepos 23 d. Komisijos sprendimu Nr. K(2009) 5738, leidžiančiu Lietuvoje teikti 2009 m. papildomas tiesiogines išmokas.

Siekiant tobulinti deklaravimo ir paraiškų rinkimo procesą buvo padaryta keletas esminių sprendimų, parengti ir priimti teisės aktai:

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 75 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 11 d. nutarimo Nr. 987 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio garantijų fondo priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ pakeitimo“ VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui pavestos funkcijos, susijusios su paraiškų tiesioginėms išmokoms priėmimu, jų duomenų suvedimo savivaldybėse (seniūnijose) organizavimu bei duomenų įvedimo patikrinimu. Ankstesniais metais šias funkcijas vykdė Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos. Minėti pakeitimai suteikė galimybę agentūrai daugiau dėmesio ir žmogiškųjų resursų skirti Kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonėms įgyvendinti, paspartinti tiesioginių išmokų ir investicinių priemonių paraiškų nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo eigą. Tai sudarė geresnes sąlygas panaudoti lėšas pagal šias priemones.

Atsižvelgiant į Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų įgyvendinimą pagal Europos audito rūmų atstovų rekomendacijas išskirti paramai tinkamus plotus mišriuose blokuose, kuriuos sudaro statiniai, pastatai ir dirbama žemė ir į tai, kad Lietuvoje mišriųjų blokų skaičius yra pakankamai didelis ir užima didelę teritoriją, siekiant užtikrinti Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) bei Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšų administravimo sistemos atitikimą Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 1125 patvirtinta Integruotos administravimo ir kontrolės sistemos (IAKS) duomenų atnaujinimo programa ir šiai programai įgyvendinti iš Privatizavimo fondo skirta 2 200 tūkst. Lt, kurie būtų panaudoti kontrolinių žemės sklypų duomenų bazei atnaujinti, mišriuose blokuose tikslinant tinkamą paramai plotą.

Parengtos ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. 3D-188 (Žin., 2009, Nr. 34-1318) patvirtintos Tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus administravimo bei kontrolės 2009 m. taisyklės, nustatančios ES reglamentų nuostatų dėl paramos už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus įgyvendinimo tvarką, ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. lapkričio 30 d. įsakymas Nr. 3D-920 „Dėl tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus ir paramos už energetinius augalus 2009 m. mokėjimo“ (Žin., 2009, Nr. 143-6315), nustatantis išmokų dydžius.

Įgyvendinti ES taikomas eksporto skatinimo ir vartotojų informavimo priemones, pagal kurias Lietuvos ūkio subjektams būtų teikiama ES parama (866).

2009 m. lapkričio 30 d. Europos Komisijos sprendimu patvirtinta Lietuvos teikta Spiritinių gėrimų su geografine nuoroda ir tradiciniu apibūdinimu žinomumo didinimo ir pardavimų skatinimo programa. Joje numatoma skatinti Originalios lietuviškos degtinės, Trejų devynerių bei trauktinių su geografine nuoroda pardavimus trečiose šalyse – JAV, Izraelyje ir Kinijoje. Programos trukmė – 3 metai, bendras šios programos biudžetas siekia 2,34 mln. eurų (daugiau kaip 8 mln. Lt): 50 proc. finansuojama iš Europos žemės ūkio garantijų fondo, 20 proc. – valstybės biudžeto, o 30 proc. – pareiškėjo (Alkoholiniais gėrimais prekiaujančių įmonių asociacijos).

Gautų rezultatų palyginimas su Strateginiame veiklos plane nustatytais vertinimo kriterijais:

Programos rezultato vertinimo kriterijus – prognozuojamas žemdirbių pajamų, skaičiuojant vienam dirbančiajam, pokytis 2,5 proc., palyginti su praėjusiais metais, nepasiektas. Numatoma, kad sumažėjus žemės ūkio produktų supirkimo kainoms beveik ketvirtadaliu, žemdirbių pajamos sumažės 22 proc.

Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

2. EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO FONDO KAIMO PLĖTRAI PROGRAMA (programos kodas 66.01)

***Programos tikslas** – užtikrinti augimą, didinant žemės, maisto ir miškų ūkio konkurencingumą, daugiau dėmesio skiriant tausojančiam išteklių naudojimui, sudarant galimybes kaime plėtoti įvairinę ekonominę veiklą ir gerinti gyvenimo kokybę, puoselėti esamas gamtines, žmogiškąsias ir kitas vertybes, mažinti skirtumus tarp miesto, kaimo ir kitų regionų.*

Programa parengta siekiant pasinaudoti Europos Sąjungos skiriama parama kaimo plėtrai ir atsižvelgiant į 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos Reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005, L 277, p.1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. sausio 19 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr.74/2009 (OL 2009, L 30, p.100), nuostatas. Parama iš šios programos teikiama pagal 4 kryptis žemės ūkio veiklos subjektams, atitinkantiems programos priemonėse numatytus kriterijus.

1 uždavinys. Didinti žemės, maisto ūkio ir miškininkystės sektorių konkurencingumą.

Įgyvendinant šį uždavinį remiama profesinio mokymo ir informavimo veikla, naudojimas konsultavimo paslaugomis, jaunųjų ūkininkų įsikūrimas, ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos, pusiau natūrinis ūkininkavimas, žemės ūkio valdų modernizavimas, miškų ekonominės vertės didinimas, žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra, žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas, dalyvavimas maisto kokybės schemose.

2 uždavinys. Gerinti aplinką ir kraštovaizdį racionaliai naudojant žemės išteklius bei remiant tausojančio žemės ir miškų ūkio sektoriaus plėtrą.

Įgyvendinant šį uždavinį teikiamos agrarinės aplinkosaugos išmokos, remiamas pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku, pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku, miškininkystės potencialo atkūrimas ir prevencinių priemonių įdiegimas, pelno nesiekiančios investicijos miškuose, teikiamos miškų aplinkosaugos išmokos, NATURA 2000 išmokos, susijusios su direktyva 2000/60/EC, NATURA išmokos, išmokos ūkininkaujantiems vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietoves.

3 uždavinys. Gerinti gyvenimo kokybę kaimo vietovėse ir įvairinti kaimo ekonomiką.

Įgyvendinant šį uždavinį remiamas perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos, verslo kūrimas ir plėtra, kaimo turizmo veikla, kaimo atnaujinimas ir plėtra.

4 uždavinys. Įgyvendinti „Leader“ metodą.

Įgyvendinant „Leader“ metodą remiamas vietos plėtros strategijų įgyvendinimas, tarpterritorinis ir tarptautinis bendradarbiavimas, teikiama parama VVG veiklai, įgūdžių įgijimui, VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimui.

5–8 uždaviniai. Užtikrinti projektų pagal priemonę „Techninė pagalba“ vykdymą, PVM išlaidų, patirtų įgyvendinant programos priemones, kompensavimą.

Iki 2009 m. gruodžio 31 d. pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones iš viso (be kompensacinių išmokų ir techninės paramos paraiškų) gauta 10 763 paraiškų, prašoma paramos suma beveik 1,6 mlrd. Lt, pasirašytos 8 266 paramos sutartys 1,1 mlrd. Lt paramai, išmokėta 829 mln. Lt. Pagal supaprastintą tvarką gautos 3546 paraiškos, jose prašoma paramos suma siekia 314 mln. Lt, pasirašytos 3089 paramos sutartys, kuriomis įsipareigota išmokėti 277 mln. Lt, išmokėta 190 mln. Lt.

Siekiant sudaryti kuo didesnes galimybes pasinaudoti Programos parama, pakeistos ir supaprastintos horizontaliosios administravimo taisyklės, prekių, paslaugų ir darbų pirkimo taisyklės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklės, didžiausiųjų įkainių nustatymo metodika.

Atlikti Programos pakeitimai, prisidėsiantys prie gyvenimo kokybės ir verslo aplinkos Lietuvos kaimo vietovėse gerinimo (padidintas paramos intensyvumas nuo 50 proc. iki 65/75 proc. ir paramos suma (kai paramos kreipiasi individualia veikla užsiimantis verslo subjektas), skirti verslo skatinimo projektams įgyvendinti, įvesti kiti pareiškėjams taikomų reikalavimų ir kriterijų palengvinimai).

Parengtos supaprastintosios programos priemonių įgyvendinimo taisyklės, skirtos projektams, kuriems prašoma paramos suma yra ne didesnė kaip 150 tūkst. Lt, įgyvendinti

(supaprastintos priemonių „Žemės ūkio valdų modernizavimas“, „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“, „Miškų ekonominės vertės didinimas“, „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ ir „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ įgyvendinimo taisyklės).

Pareiškėjams, prašantiems daugiau kaip 150 tūkst. Lt paramos, parengtos naujos paramos paraiškos formos, tipinio verslo plano formos (priemonių „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“, „Žemės ūkio valdų modernizavimas“, „Miškų ekonominės vertės didinimas“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“).

Įsteigtas Paskolų fondas. Paskolos teikiamos pagal dvi programos priemones: „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ir „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“. Iki gruodžio 31 d. pateiktos 142 paraiškos už 39,7 mln. Lt pagal priemones, susijusias su finansų inžinerija.

Praplėstas alternatyviųjų verslų, kuriems steigti ir plėtoti galima kreiptis paramos pagal programos investicines priemones, sąrašas (pagal priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“).

Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Vadovaujantis reglamento (EB) Nr. 1974/2006 3 ir 11 straipsnių nuostatomis, peržiūrėti ir atnaujinti/papildyti Nacionalinę kaimo plėtros 2007–2013 metų strategiją, kuriai pritarta Komisijos 2007 m. sausio 25 d. raštu Nr. 002276, numatant prioritetus šeimos ūkiui, verslui, vidutiniam socialiniam sluoksniui (804).

Parengtas Nacionalinės kaimo plėtros 2007–2013 metų strategijos papildymas, numatantis prioritetus šeimos ūkiams. Jis apsvarstytas Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos įgyvendinimo stebėsenos komiteto posėdyje gruodžio 11 d., po kurio strategijos patikslinimas pateiktas Europos Komisijai.

Supaprastinti paramos teikimo reikalavimus ir išplėsti paramos gavimo galimybes pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ ir įgyvendinti šias priemones (816).

Žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. 3D-337 patvirtintos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ supaprastintosios įgyvendinimo taisyklės, įsakymu Nr. 3D-338 – priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ supaprastintosios įgyvendinimo taisyklės, 2009 m. gegužės 13 įsakymu Nr. 3D-344 – priemonės „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ supaprastintosios įgyvendinimo taisyklės. Taip pat siekiant supaprastinimo priemonėse „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, sudaryti išsamūs remiamų ir neremiamų veiklų sąrašai, remiamų veiklos rūšių sąrašas papildytas naujomis veiklomis (energijos iš atsinaujinančių energijos šaltinių gamyba ir pan.), sutrumpintas laikotarpis, per kurį pareiškėjas iki paraiškos pateikimo turi užsiimti žemės ūkio (pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“) arba ne žemės ūkio (pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“) veikla ir gauti iš jos pajamų (buvo reikalaujama užsiimti veikla bent du metus iki paramos paraiškos pateikimo, o dabar – bent ataskaitiniais ir (arba) einamaisiais metais iki paramos paraiškos pateikimo). Pagal visas išvardytas verslumo skatinimo priemones 2009 m. pradėta taikyti neribotos trukmės paraiškų rinkimo procedūra.

Pritarus Europos Komisijai, pagal minėtas priemones padidintas paramos intensyvumas nuo 50 proc. iki 65 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, o jeigu projekte numatyta tradicinių sertifikuotų amatų plėtra – iki 75 proc.

2009 m. pabaigoje gautas EK pritarimas dėl priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ prijungimo prie laikinosios valstybės pagalbos schemas, kas sudarys galimybes 2010 m. padidinti paramos vienam projektui sumą nuo 690 560 iki 1726 400 Lt. Per 2009 m. pagal šių priemonių supaprastintąsias įgyvendinimo taisykles gautos 102 paraiškos, kuriose prašoma 9,35 mln. Lt paramos (pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ 1 paraiška 0,15 mln. Lt paramai gauti, pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – 46 paraiškos 4,9 mln. Lt paramai gauti ir pagal priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ – 55 paraiškos 4,3 mln. Lt paramai gauti). Autorizuotos 26 supaprastintąja tvarka užpildytos paramos

paraiškos už 2,4 mln. Lt, paramos gavėjams, besikreipusiems paramos supaprastintą tvarka, išmokėta 0,5 mln. Lt.

Įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“, IV krypties „Leader metodo įgyvendinimas“ priemonės ir I krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškų ūkio sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“, „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“, „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“, užtikrinant kuo didesnę paramos sklaidą (814).

Siekiant padidinti paramos sklaidą, pagal daugelį Programos priemonių pradėta nuolat rinkti paraiškas, o pareiškėjams, siekiantiems mažesnės paramos (iki 150 tūkst. Lt), parengta patrauklesnė paramos teikimo tvarka: supaprastinta paraiškos forma, į kurią integruotas verslo planas, pareiškėjui nereikia pasirašyti paramos sutarties (paramos gavėju jis tampa priėmus sprendimą skirti paramą), sutrumpintos paramos teikimą reglamentuojančios įgyvendinimo taisyklės. Pagal šią tvarką įgyvendinamos šios priemonės: „Žemės ūkio valdų modernizavimas“, „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“, „Miškų ekonominės vertės didinimas“, „Perėjimas prie nežemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“. Numatytos kitos lengvatos pareiškėjams: galimybė skolintis ne tik iš kredito institucijų, bet ir iš juridinių bei fizinių asmenų, dėl mokesčių pasikeitimų žemdirbiams pakeista valdos (ūkio) ekonominio dydžio, išreiškiamo europinio dydžio vienetais (EDV), skaičiavimo metodika, panaikinta prievolė drausti pasėlius ir kt. Iki šiol nelabai populiarių priemonių patrauklumą turėtų padidinti atlikti pakeitimai: priemonėse „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ sudaryti išsamūs remiamų ir neremiamų veiklų sąrašai, padidintas paramos intensyvumas. Paramos teikimo tvarka pagal priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ parengta taip, kad parama patektų į tikrųjų ūkininkų rankas, prioritetas teikiamas pareiškėjams, užsiimantiems žemės ūkio veikla ir turintiems veikiančias sodybas, taip pat padidintas paramos intensyvumas. Siekiant padidinti paramos sklaidą taip pat parengta priemonės „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ tipinė verslo plano forma. Priemonėje „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ padaryti pakeitimai dėl sankcijų taikymo ir dėl paramos mokėjimo paramos gavėjo mirties atveju. Nustačius pažeidimą, paramos gavėjui sankcijos taikomos tik einamaisiais metais (anksčiau sankcijos buvo taikomos per visą paramos teikimo laikotarpį). Parama paveldėtoji mokama nuo pagrindinio paramos gavėjo mirties metų (anksčiau parama paveldėtoji buvo mokama nuo sutuoktinio/išlaikytinio prašymo dėl paramos išmokėjimo pateikimo metų (už ateinančius kalendorinius metus).

Įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos IV kryptį „Leader metodo įgyvendinimas“, teikiant paramą kaimo bendruomenių projektams, atitinkantiems vietos veiklos grupių LEADER metodu parengtas vietos plėtros strategijas, teikiant prioritetą kaimo bendruomenėms (826).

Priemonė įgyvendinama sėkmingai – Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos yra pateiktos 45 vietos plėtros strategijos (iš galimos 51). Vietos plėtros strategijų galutinis surinkimo terminas yra 2010 metų kovo 1 d. Agentūra su vietos veiklos grupėmis (VVG) sudarė 32 sutartis 250,3 mln. Lt paramai, VVG išmokėta pagal sutartis 6,9 mln. Lt avanso strategijų įgyvendinimui pradėti.

6 VVG yra paskelbusios pirmuosius kvietimus teikti projektus (gauti 44 vietos projektai), apie 10 VVG rengiasi pirmųjų paraiškų surinkimui.

Sėkmingai startavo ir VVG įgyvendinamų projektų, susijusių su galimų pareiškėjų (bendruomenių) aktyvumo skatinimu ir gebėjimų ugdymu (gauta 20 paraiškų 8 mln. Lt paramai, pasirašytos 6 paramos sutartys už 3,4 mln. Lt).

Įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos II krypties „Aplinkos ir kraštovaizdžio gerinimas“ priemonės, skirtas kraštovaizdžio komponentams išsaugoti ir formuoti, aplinkos ir gyvenimo kokybei kaimo vietovėse gerinti (828).

Siekiant tinkamai įgyvendinant šią priemonę 2009 m. buvo supaprastintos Lietuvos kaimo plėtros 2007 – 2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ įgyvendinimo taisyklių nuostatos. Dėl to 2009 m. priemonės „Kraštovaizdžio tvarkymas“ pareiškėjų skaičius padidėjo iki 9 304 (2008 m. buvo surinkta 6 958 vnt. paraiškų), išipareigotas plotas padidėjo iki

131545 ha (2008 m. – 79644 ha), prašoma paramos suma padidėjo beveik tris kartus – iki 61,03 mln. Lt (2008 m. buvo 21,64 mln. Lt).

Įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą, teikiant paramą investicijoms į šiuolaikinės technologijas, skatinančias naudoti atsinaujinančius energijos šaltinius (829).

Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ bei „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ remiama nedidelio galingumo iki 250 KW galios vėjo jėgainių statyba, pagal priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ antrąją veiklos sritį remiamos investicijos į biodujų gamybą iš ūkyje susidariusių atliekų, tačiau pagamintos biudujos gali būti panaudojamos tik valdos reikmėms. Pagal priemonės „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ pirmąją veiklos sritį „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir rinkodara“ yra remiamos investicijos į bioetanolio ir kitų produktų, patenkančių į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedą, naudojamų biokurui gamybą. Pagal priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ remiama energijos gamyba panaudojant atsinaujinančius energijos išteklius (eksploatuojant biodujų turbinas, dyzelinius agregatus, biodujų, biomasės katilus ir (arba) variklius, vėjo elektrines, hidroelektrines ir kitus atsinaujinančios energijos panaudojimo įrenginius), eksploatavimas (kai ne mažiau kaip 50 proc. dujų ar kuro pagaminama pardavimui), dujų, biokuro gamyba, durpių briketų, durpių ir šieno mišinio ar pan. atliekų mišinių granulių gamyba, nepavojingų atliekų šalinimas, deginant (kai pardavimui gaminama šiluma, elektra ir (arba) garas) arba kitais būdais, kai gaminamas kompostas, pakaitinis kuras, biudujos, pelenai arba kiti šalutiniai produktai paskesniai panaudojimui, taip pat šiaudų, šieno atliekų šalinimas, kai iš mišinio, kurio viena iš sudedamųjų dalių yra šiaudai, šienas ar žolė, gaminamas pakaitinis kuras (granulės), medienos distiliavimo produktų (medžio anglių) gamyba (išskyrus medžio anglių ir kitų medienos produktų gamybą miške, panaudojant tradicinius metodus, taip pat medienos rinkimą ir ruošą, atliekamą miške, skirtą energijai gauti), medienos bei medienos ir kamštienos gaminių gamyba (įskaitant malkų, smulkintų, briketų ir pan. produktų, skirtų kurui, gamybą), su sąlyga, kad ne mažiau kaip 50 proc. pagamintos produkcijos bus skirta realizuoti rinkoje.

Parengti naujas žemės ūkio verslo plėtros tęstinio mokymo programas, orientuotas į vidutinį šeimos ūkį, vykdyti mokymą, konsultavimą, informavimą (832).

Kad ES parama būtų labiau prieinama vidutiniams ir smulkiesiems šeimos ūkiams, 2009 m. parengtos naujos mokymo programos, skirtos žemės ūkio produkcijos tiesioginio realizavimo kompetencijų, ūkininkų verslumui ugdyti. Šios mokymo programos parengtos siekiant suaktyvinti žemdirbius realizuoti išaugintą produkciją vartotojui ir pasinaudoti ES paramos teikiamomis galimybėmis žemdirbių verslumui skatinti. Įgytos žinios padės tobulinti ūkininkų gebėjimus ir kompetencijas, gerinant gaminamos produkcijos kokybę, konkuravimo galimybes vietinėje rinkoje ir ES.

Įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškininkystės sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemonės „Žemės ūkio produkcijos perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ (pirmoji veiklos sritis „Žemės ūkio produkcijos perdirbimas ir rinkodara“), „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ (antroji ir trečioji veiklos sritys), kuriose kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams) numatyti prioritetai (834).

Įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ir priemonės „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ pirmąją veiklos sritį „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir rinkodara“, prioritetai skiriami žemės ūkio kooperatyvams. Taip pat žemės ūkio kooperatyvams numatyta ir daugiau palengvinimų. Pagal priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ žemės ūkio kooperatyvams netaikomi reikalavimai 2 metus iki paraiškos pateikimo užsiimti žemės ūkio produktų gamyba ir (arba) paslaugų žemės ūkiui teikimu, iš šios veiklos minėtą laikotarpį gauti ne mažiau kaip 50 proc. visų žemės ūkio valdos pajamų. Pagal perdirbimo priemonę žemės ūkio kooperatyvams netaikomi reikalavimai 2 metus iki paraiškos pateikimo užsiimti žemės ūkio produktų perdirbimu ir (ar) rinkodara, 2 metus iki paraiškos pateikimo gauti ne mažiau kaip 50 procentų pajamų gauti iš žemės ūkio produktų perdirbimo ir (ar) rinkodaros, taip pat žemės ūkio kooperatyvai gali gauti paramą ne tik įmonių modernizavimui bet ir jų kūrimui.

Per 2009 m. pagal priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ gauta 3619 paraiškų 384 mln. Lt paramai gauti, pasirašyta 3551 paramos sutartis 461 mln. Lt paramai gauti, išmokėta 449 mln. Lt. Iš viso nuo įgyvendinimo pradžios iki 2010 sausio 21 d. pagal šią priemonę gautos 4573 paraiškos

761 mln. Lt paramai, pasirašytos 4144 paramos sutartys 634 mln. Lt paramai gauti, išmokėta 469 mln. Lt.

Per 2009 m. pagal priemonės „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ pirmąją veiklos sritį „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir rinkodara“ gautos 29 paraiškos 52 mln. Lt. paramai gauti, pasirašyta 21 paramos sutartis už 66 mln. Lt, išmokėta 42 mln. Lt (iš viso nuo įgyvendinimo pradžios iki 2010 sausio 21 d. pagal šią priemonę gautos 72 paraiškos 179 mln. Lt. paramai gauti, pasirašytos 42 paramos sutartys už 142 mln. Lt, išmokėta 56 mln. Lt).

Parama 2009 m. skirta 18 kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), iš jų pagal priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ – 12 kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) 7,56 mln. Lt, pagal priemonę „Žemės ūkio produkcijos perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ – 6 kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams) 22,55 mln. Lt.

Įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos IV krypties „Leader metodo įgyvendinimas“ priemonės, skirtas vietos veiklos grupių ir kaimo bendruomenių iniciatyvoms remti, priemonę „Teritorinis ir tarptautinis bendradarbiavimas“ ir priemonės „Techninė pagalba“ veiklos sritį „Lietuvos kaimo tinklas“, siekiant skatinti ir remti naudingos patirties sklaidą tarptautiniu lygiu (839).

LEADER metodo priemonės „Teritorinis ir tarptautinis bendradarbiavimas“ planuojama pradėti įgyvendinti nuo 2010 m. kovo 1 d. Šiuo metu rengiami teisės aktai, reglamentuosiantys minėtos priemonės įgyvendinimą.

Lietuvos kaimo tinklo 2009–2013 metų veiksmų programoje, patvirtintoje žemės ūkio ministro 2009 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 3D-675, yra numatyta veiklos kryptis, skirta remti tinklo narių tarptautines bendradarbiavimo iniciatyvas. Ši veiklos kryptis apima techninę pagalbą iniciatyvoms ieškant projekto partnerių bei įgyvendinant tarptautinius projektus. Gauta 12 projektinių pasiūlymų, susijusių su Lietuvos kaimo tinklo narių tarptautiniu bendradarbiavimu (iš viso gauti 69 projektiniai pasiūlymai).

Įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos investicines priemones, pirmenybę teikiant projektams, kuriuose numatyta diegti inovacijas (840).

Įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos investicines priemones, kai bendra pareiškėjų prašoma paramos suma yra didesnė už metinę planuojamą ir metinę likusią skirti paramos sumą pagal Programos priemones, taikomas paramos paraiškų pirmumo vertinimas. Vienas iš prioritetų, vertinant investicinių projektų pirmumą, yra inovacijų diegimas. Vadovaujantis Projektų inovatyvumo vertinimo metodika, patvirtinta žemės ūkio ministro 2009 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. 3D-413, prioritetai vertinant projektus taikomi pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones „Žemės ūkio valdų modernizavimas“, „Miškų ekonominės vertės didinimas“, „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“, „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“. Iki šiol prašoma paramos suma pagal programos priemones nebuvo didesnė negu buvo skirta lėšų, todėl prioritetai nebuvo taikomi.

Įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškų ūkio sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“, „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“, skirtas ūkiams kurti ir modernizuoti, pagamintai produkcijai tiekti į rinką, taip pat šios krypties priemonės „Miškų ekonominės vertės didinimas“, „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra“ ir III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“, skirtas įvairių kaimo verslų kūrimui ir plėtrai (843).

Per 2009 m. pagal priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ gautos 384 paraiškos 52 mln. Lt. paramai gauti, pasirašyta 537 paramos sutartys už 72 mln. Lt, išmokėta 92 mln. Lt (iš viso nuo įgyvendinimo pradžios iki 2010 sausio 21 d. gauta 1631 paraiška, kuriose prašoma 216 mln. Lt, pasirašytos 1478 paramos sutartys 196 mln. Lt. paramai gauti, išmokėta 155 mln. Lt.)

Pagal priemonę „Miškų ekonominės vertės didinimas“ 2009 m. gauta 16 paraiškų 4 mln. Lt. paramai gauti, pasirašytos 33 paramos sutartys už 14 mln. Lt, išmokėta 6 mln. Lt (iš viso nuo įgyvendinimo pradžios iki 2010 sausio 21 d. surinktos 82 paraiškos už 30 mln. Lt, pasirašytos 39 paramos sutartys 16 mln. Lt. paramai, išmokėta 6 mln. Lt).

Pagal priemonę „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra“ 2009 m. gautos 93 paraiškos, kuriose buvo prašoma 90 mln. Lt. paramos, pasirašytos 24 paramos sutartys už

22 mln. Lt, išmokėta 26,9 mln. Lt (iš viso nuo įgyvendinimo pradžios iki 2010 sausio 21 d. surinktos 144 paraiškos už 136 mln. Lt, pasirašyta 49 paramos sutartys 46 mln. Lt paramai, išmokėta 27 mln. Lt).

Pagal III krypties priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“, skirtas įvairių kaimo verslų kūrimui ir plėtrai (įskaitant projektus, pateiktus pagal supaprastintą tvarką), gautos 153 paraiškos, kuriose prašoma 38,5 mln. Lt paramos (pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ – 2 paraiškos 0,3 mln. Lt paramai gauti, pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – 71 paraiška 20,3 mln. Lt paramai gauti ir pagal priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ – 80 paraiškų 17,9 mln. Lt paramai gauti). Autorizuotos 97 paraiškos 39,4 mln. Lt paramai, paramos gavėjams iš viso pagal priemones išmokėta 2,65 mln. Lt.

Skatinant ne žemės ūkio verslų įvairovę kaime, 2009 m. pabaigoje peržiūrėtas ir išplėstas remiamų veiklų sąrašas pagal priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ (paraiškos pagal papildytą sąrašą renkamos nuo 2010 m.).

Įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, skatinant ir remiant įvairius alternatyvius, ne žemės ūkio verslus kaime, įskaitant paslaugas, tradicinius amatus, labai mažų įmonių kaime, užsiimančių ne žemės ūkio veikla, kūrimąsi ir plėtrą, priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“, skatinant ir remiant kaimo turizmo, ypač integruoto su tradiciniais amatais, plėtrą ir stovyklaviečių kaime kūrimąsi, taip pat I krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškų ūkio sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemonę „Miškų ekonominės vertės didinimas“, teikiant miško savininkams paramą moderniam miškų ūkio tvarkymui (851).

Siekiant paspartinti paramos miškų ūkio tvarkymui įsisavinimą, žemės ūkio ministro 2009 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. 3D-755 patvirtintos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Miškų ekonominės vertės didinimas“ supaprastintosios įgyvendinimo taisyklės. Pagal supaprastintą tvarką gauta 11 paraiškų 0,4 mln. Lt paramai. Informacija apie Programos III krypties priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ ir „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ įgyvendinimą ir administravimo keitimus, atliktus 2009 m., pateikta Vyriausybės programos 2008–2012 m. įgyvendinimo 816 ir 843 priemonių aprašymuose.

Siekiant dar labiau palengvinti smulkiojo verslo galimybes įsikurti ir plėstis Lietuvos kaimo vietovėse, inicijuoti nauji Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos ir joje pateiktų verslumo skatinimo priemonių aprašymų pakeitimai, kurie šiuo metu svarstomi Europos Komisijoje.

Įgyvendinti Kaimo turizmo ir tradicinių amatų plėtojimo kaimo gyvenamosiose vietovėse 2007–2013 metais programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir žemės ūkio ministro 2007 m. birželio 7 d. įsakymu Nr. 4-232/3D-288 (853).

Kaimo turizmo ir tradicinių amatų plėtojimo kaimo gyvenamosiose vietovėse 2007–2013 metais programos priemonės, kurių vykdymo terminai yra iki 2013 m., yra įgyvendinamos per Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą, kurioje numatytos priemonės „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“, „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ ir „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“. Pagal šias priemones yra numatytos veiklos sritys (priemonėje „Kaimo turizmo veiklos skatinimas ir plėtra“ veiklos sritis „Kaimo turizmo skatinimas, įskaitant amatų plėtrą kaimo turizmo sodybose“, pagal kurią 2008–2010 surinkta paraiškų 90 mln. Lt paramai, pasirašyta sutarčių 31 mln. Lt paramai gauti (didžioji ir supaprastinta parama), pagal priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklą „Tradicinių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra“ gauti 384 projektiniai pasiūlymai už 158 mln. Lt).

Įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškų ūkio sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ir II krypties „Aplinkos ir kraštovaizdžio gerinimas“ priemonės „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Pirmas ne žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, skirtas mažiau palankioms ūkininkavimui ir apleistoms žemėms apželdinti trumpos rotacijos želdiniais ir mišku (856).

Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I krypties priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ 3 veiklos sritį „Trumpos rotacijos plantacinių želdinių įveisimas“ 2009 m. parama buvo suteikta 9 projektams, bendra paramos suma viršijo 416 tūkst. Lt. 2009 m. trumpos rotacijos želdinių plantacijos šalyje viršijo 600 hektarų.

Igyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškų ūkio sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ir III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemones „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“, „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, teikiant paramą verslo infrastruktūros sukūrimui ir plėtrai kaimo vietovėse ir siekiant sudaryti galimybes kurti alternatyvias prekybos žemės ūkio ir maisto produktais vietas (mažas prekyvietes, turgelius) (859).

Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ teikiama parama sudaro galimybę žemės ūkio veiklos subjektams paramos lėšomis įsigyti įrangą, būtiną prekyvietėms įrengti, ir įsigyti N kategorijos transporto priemones pagamintiems/užaugintiems produktams į prekyvietes pristatyti.

Europos Komisijai yra pateiktas programos pakeitimas, kuriame numatyta remti alternatyvių prekybos žemės ūkio ir maisto produktais vietų kūrimą kaimo vietovėse per III krypties priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, tačiau pritarimas kol kas nėra gautas.

Teikti regresinę pagal ūkio dydį paramą ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą (880).

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonė „Išmokos ūkininkams vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietas“ – viena iš populiariausių. Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą šiai priemonei 2007–2009 m. yra skirta 642,4 mln. Lt. Kompensacinės paramos dydis diferencijuojamas, atsižvelgiant į vietovės nepalankumo kategoriją ir ūkio dydį. Mažo nepalankumo vietovėms kompensacinės parama siekia 195 Lt/ha, o didelio nepalankumo vietovėms – 260 Lt/ha. Iki 150 ha plotas yra remiamas 100 proc., nuo 151 iki 250 ha – 85 proc., nuo 251 iki 500 ha – 70 proc., virš 501 ha – 50 proc.

Igyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos investicines priemones, ribojant maksimalią paramą susijusiems subjektams (881).

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I krypties investicinėse priemonėse „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ir „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ numatyta, kad partnerių ir (ar) susijusių įmonių bendra paramos suma negali viršyti vienam paramos gavėjui 2007–2013 metų laikotarpiui nustatytos didžiausios paramos sumos. Pagal Programos III krypties priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ parama skiriama tik savarankiškomis labai mažoms įmonėms kaimo vietovėse (nepriskiriamoms įmonėms partnerėms ar susijusioms įmonėms).

Igyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškų ūkio sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“, „Pusiau natūrinis ūkininkavimas“, remiant vidutinius šeimos ūkius (882).

Nuo 2009 m. vasario 20 d. pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ pradėta įgyvendinti supaprastinta paramos teikimo schema, taikoma pareiškėjams prašantiems paramos iki 150 tūkst. Lt, suteikia didesnes galimybes gauti paramą vidutiniams šeimos ūkiams.

Siekiant didesnės paramos sklaidos vidutiniams šeimos ūkiams Europos Komisijai yra pateiktas siūlymas keisti tinkamumo kriterijus pareiškėjams, teikiantiems paraiškas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Pusiau natūrinis ūkininkavimas“, numatant, jog pusiau natūrinės valdos yra laikomos valdos, kurios patenka į valdos ekonominio dydžio, išreiškiamo europinio dydžio vienetais (EDV), intervalą nuo 1 iki 4, o ne nuo 2 iki 4 kaip buvo numatyta ir galioja dabar.

Igyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos II krypties „Aplinkos ir kraštovaizdžio gerinimas“ priemonę „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, teikiant paramą apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimui mišku (888).

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonė „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ pradėta įgyvendinti nuo 2008 m. Per priemonės įgyvendinimo laikotarpį gautos 553 paramos paraiškos, iš kurių 474 autorizuotos 29,1 mln. Lt paramai, išmokėta 15,1 mln. Lt. Priemonės įgyvendinimo laikotarpiu buvo keičiamos jos įgyvendinimo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2008 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. 3D-60,

siekiant palengvinti paramos gavimo sąlygas, supaprastinti paramos paraiškų administravimo tvarką, atsisakyta tam tikrų reikalaujamų dokumentų. Peržiūrėjus Programą, buvo patvirtintos didesnės išmokos.

Igyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ (933).

Šios priemonės pagrindinis tikslas – skatinti mozaikiško ir palankaus bioįvairovei agrarinio kraštovaizdžio palaikymą bei jo plėtrą. Siekiant tinkamai įgyvendinti šią priemonę 2009 m. buvo supaprastintos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ įgyvendinimo taisyklių nuostatos. Palyginti su 2008 m., priemonės „Kraštovaizdžio tvarkymas“ pareiškėjų skaičius padidėjo iki 9 304 vnt. (2008 m. buvo surinkta 6 958 paraiškos), išpareigotas plotas – iki 131 545,45 ha (2008 m. – 79 644,01 ha), prašoma paramos suma 2009 m. siekia 61 mln. Lt (2008 m. buvo 21,6 mln. Lt).

Igyvendinti Ekologinio žemės ūkio plėtros 2007–2010 metams programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 3D-308 (1006).

2009 m. pagal Ekologinio ūkininkavimo programą surinkta 2429 paraiškos, bendras sertifikuotas plotas, įskaitant žuvininkystės ūkius, siekė 134 955 ha, be žuvininkystės ūkių – 128 988 ha. 2009 m. sertifikuoti 2 679 ekologinės gamybos ūkiai, iš jų 15 – žuvininkystės ūkių. Vidutinis vieno sertifikuoto ekologinės gamybos ūkio plotas – 48,3 ha. Ekologinėje augalininkystėje daugiausia sertifikuota varpinių javų, kurie sudarė 49 proc. viso augalininkystėje sertifikuoto ploto. Mažai sertifikuota bulvių, daržovių, pašarinių runkelių. Ekologinėje gyvulininkystėje daugiausia sertifikuota avių (12998 vnt.).

Gautų rezultatų palyginimas su Strateginiame veiklos plane nustatytais vertinimo kriterijais:

Visi numatyti programos rezultato kriterijai 2009 m. buvo pasiekti:

1. Paramos sklaida – paramą gavusių žemės ūkio veiklos subjektų dalis (proc.) nuo visų deklaravusiųjų žemės ūkio naudmenas: planas – 45 proc., įvykdyta – 55,8 proc.;
2. Paramą gavusių jaunųjų ūkininkų skaičius: planas – 200, įvykdyta – 710;
3. Paramą gavusių Vietos veiklos grupių parengtų vietos plėtros strategijų: planas – 24, įvykdyta – 31.

Detali informacija apie programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

3. SPECIALIOJI KAIMO RĖMIMO PROGRAMA (programos kodas 01.29)

Programos tikslas - plėtoti konkurencingą ir efektyvą žemės ir maisto ūkį, gerinti žemės ūkio produkcijos ir maisto produktų kokybę.

1 uždavinys. Užtikrinti valstybės pagalbos priemonių finansavimą.

2009 m. programos lėšomis buvo finansuojamos šios valstybės pagalbos priemonės:

- kokybiškų žemės ūkio produktų gamybai skatinti;
- kreditų palūkanoms kompensuoti;
- draudimo įmokoms kompensuoti;
- garantiniam užmokesčiui ir daliai draudimo įmokų kompensuoti kreditų gavėjams, paėmusiems kreditus su UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo garantija;
- augalų ir augalinių produktų ligų naikinimo sistemai įgyvendinti;
- šalutiniams gyvūniniams produktams tvarkyti;
- žemdirbių švietimui ir konsultavimui, moksliniams tyrimams, žemės ūkio tarptautinėms ir respublikinėms parodoms, mugėms, žemės ūkio konkursams organizuoti;
- gamtos išteklių apsaugai gerinti žuvininkystės tvenkiniuose;
- gamintojų kooperacijai plėtoti;
- ūkiams modernizuoti ir kt. priemonėms.

Valstybės pagalbos priemonėms 2009 m. panaudota 53,57 mln. Lt programos lėšų.

2 uždavinys. Užtikrinti administravimo ir kontrolės priemonių finansavimą.

Europos Sąjungos teikiama paramai administruoti būtina užtikrinti žemės ūkio informacinių ir kontrolės sistemų veikimą. Palaikomos ir plėtojamos Žemės ūkio informacinės sistemos sudedamosios dalys:

Integruota administravimo ir kontrolės sistema (IAKS), užtikrinanti Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus paramos administravimą pagal ES atitinkamų

reglamentų reikalavimus. Tęsiami darbai tobulinant IAKS sudėtinės dalis – Gyvulių registravimo ir identifikavimo bei veislininkystės informacinės sistemas, tikslinant ir atnaujinant Žemės sklypų tapatybės (blokų pagrindu) nustatymo sistemą bei Žemės ūkio ir kaimo verslo registrą.

Palaikoma žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinė sistema (toliau – ŽŪMPRIS). Sistema užtikrina informacijos apie žemės ūkio ir maisto produktų kainas ir kiekius vidaus rinkoje rinkimą bei jos pateikimą šalies vartotojams bei Europos Komisijai. Pagal šią informaciją yra sprendžiama apie intervencinių priemonių būtinumą ES rinkoje.

Taip pat vykdomas kitų informacinių sistemų kūrimas bei tobulinimas, kurių paskirtis – administruoti kitas paramos priemones, tenkinti žemdirbių bei kitų rinkos dalyvių informacinius poreikius. Administruojamas elektroninis eksporto katalogas „Virtualioji mugė“, plečiamas vartotojų skaičius, kaupiama informacija.

Programos lėšomis taip pat buvo finansuojamos informacijos apie žemės ir maisto ūkio, žuvininkystės politikos bei kitų aktualijų sklaidos priemonės, šalies žemės ūkio pristatymas tarptautinėse ir respublikinėse parodose ir konkursuose, valstybės reikmėms atliekamų pieno tyrimų išlaidos ir kt. priemonės, vykdoma Pesticidų, nitrātų ir nitritų augaliniuose produktuose naujų tyrimo metodų diegimo ir šių teršalų eksportuojamuose produktuose stebėsenos programa.

Administavimo ir kontrolės priemonėms panaudota 27,95 mln. Lt.

4 uždavinys. Užtikrinti kaimo bendruomeninių organizacijų ir vietos veiklos grupių rėmimą.

Dėl sumažinto finansavimo su kaimo bendruomeninėmis organizacijomis 2009 m. liepos 16 – 17 d. buvo pasirašyta tik 115 paramos sutarčių (iš 756 pateiktų paraiškų). Bendruomeninės organizacijos projektus įgyvendino 70 proc. Kadangi projektų įgyvendinimo terminas yra 9 mėnesiai nuo sutarčių pasirašymo dienos, likusieji 30 proc. bus įgyvendinti per 2010 m. pirmuosius du ketvirčius.

5 uždavinys. Užtikrinti maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje programos įgyvendinimą.

Žemės ūkio ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 15 d. nutarimą Nr. 177 „Dėl Lietuvos dalyvavimo Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje programoje“, koordinavo ir organizavo maisto produktų tiekimą nepasiturintiems Lietuvos gyventojams visose 60 savivaldybių. 2009 m. programai buvo skirta 32 428,8 tūkst. Lt iš ES biudžeto ir 720 tūkst. Lt iš Lietuvos nacionalinio biudžeto. Vargingai gyvenančioms šeimoms (453 500 asmenys) išdalinta maisto produktų už 30,7 mln. Lt.

6 uždavinys. Užtikrinti žemės ūkio produktų kiekių, buvusių Lietuvos laisvoje apyvartoje įstojimo į ES dieną ir viršijusių kiekius, kuriuos galima laikyti įprastinėmis atsargomis 2004 m. gegužės 1 d., šalinimo išlaidų apmokėjimą.

Šiam uždaviniui įgyvendinti panaudota 4,43 mln. Lt programos lėšų.

Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Įgyvendinti Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2008–2015 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 775, priemonės, skatinančias tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų veiklą kaime (817).

Įgyvendinant Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2008–2015 m. programos priemones, 2009 m. buvo:

Parengtas Tautinio paveldo produktų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Įstatymu skatinama tradicinių amatų plėtra, ypač kaimo vietovėse, siekiant sukurti kaimo gyventojams alternatyvų pajamų šaltinį;

Parengtos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklos „Tradicinių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra“ įgyvendinimo planavimo būdu taisyklės (Žin., 2009, Nr. 128-5571), siekiant reglamentuoti paramos pagal Programos 3 krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklos srities „Tradicinių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra“ administravimo tvarką, kai paramos prašoma projektams, susijusiems su tradicinių amatų puoselėjimu, įgyvendinamiems taikant regioninį projektų planavimo būdą. Pagal šias taisykles pateikta 16 projektų. Projektai bus finansuoti ir įgyvendinti 2010 metais;

Suteikta parama konferencijoms, seminarams, leidinių leidybai, žemdirbių ir kaimo gyventojų švietėjiškiems ir kultūriniais renginiams Lietuvos ūkininkų draugijai: švietėjiškam renginiui „Kaimo smulkieji verslai, amatai ir tautodailės plėtra“ organizuoti (35 tūkst. Lt), parodai – seminarui „Suvalkijos krašto papročiai, tradicijos, amatai ir kulinarinis paveldas“ organizuoti (7 tūkst. Lt), šviečiamajam renginiui „Lietuvių tautos amatų bei kulinarinio paveldo ypatybės“ Vokietijoje organizuoti (9 tūkst. Lt), tradicinių amatų parodai – konkursui organizuoti (4 tūkst. Lt).

Nustatyta tvarka finansuoti profesinio orientavimo, žemdirbio profesijos prestižo didinimo projektus, švietėjiškus renginius, konsultavimo, mokymo, informavimo priemones žemdirbiams ir kitiems kaimo gyventojams (823).

Igyvendinant Specialiosios kaimo rėmimo programos valstybės pagalbos priemones, Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones, skirtas žemdirbių profesiniam orientavimui ir kompetencijos ugdymui, švietėjiškai veiklai, žemdirbio profesijos prestižo didinimui, ekonominės veiklos kaime įvairinimui, žmogiškųjų ir gamtinių vertybių puoselėjimui, 2009 m. organizuoti 95 seminarai ir konferencijos, 84 konkursai, varžytuvės, apžiūros, 30 švietėjiškų renginių, 16 parodų, mugių, išleista 18 leidinių, apmokyta 10 000 asmenų, užsiimančių žemės ir miškų ūkio veikla, 886 ūkininkams suteiktos konsultacijos ūkio valdymo ir geros agrarinės būklės, aplinkosaugos, buhalterinės apskaitos, miškų ūkio veiklos ir kitais klausimais.

Teikti valstybės paramą kaimo bendruomenių organizacijoms (825).

Remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos ketvirtos dalies 419 nuostata, parengta Valstybės paramos kaimo bendruomenių ir vietos veiklos grupių veiklai remti teikimo taisyklių nauja redakcija, patvirtinta žemės ūkio ministro 2009 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. 3D-133. Naujos taisyklės palengvino paramos gavimo tvarką, todėl lyginant su ankstesniais metais, paraiškų pateikta dvigubai daugiau.

Nustatyta tvarka teikti valstybės paramą įsikūrusioms naujoms kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams) (835).

Pagal Valstybės pagalbos gamintojų kooperacijai plėtoti taisykles (Žin., 2008, Nr. 38-1390) 592,6 tūkst. Lt parama išmokėta 9 kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams).

Parengti ir organizuoti tarptautinius dvišalius ir daugiašalius projektus kooperacijos, ekologinio ūkininkavimo, bioenergetikos ir kitose srityse (pasidalyti patirtimi su užsienio šalimis)“ (837).

2009 m. įgyvendintas Vokietijos ir Lietuvos projektas „Kooperatinių struktūrų kūrimo ir plėtojimo kaimo regionuose skatinimas“. Buvo organizuoti 2 Vokietijos ekspertų vizitai į Alytaus ir Lazdijų rajonus ir 1 Lietuvos atstovų išvyka į Vokietiją. Lietuvos ūkininkai buvo supažindinti su Vokietijoje esančiomis kooperatyvų teikiama nauda, struktūromis, veiklos organizavimu, kooperatyvų veiklos reglamentavimu.

Atnaujintos tarptautinių–tarpžinybinių susitarimų įgyvendinimo programos su Vokietija, Kinija, Baltarusija, Latvija, Estija dėl tarpusavyje naudingo bendradarbiavimo žemės ūkio srityje, dalinantis gerąja praktika ir patirtimi.

Teikti asociacijoms, vienijančioms asmenis, užsiimančius žemės ir miškų ūkio bei alternatyviaja veikla, valstybės paramą, susijusią su narystės ES organizacijose mokesčio mokėjimu, atstovavimu ES organizacijose ir dalyvavimu tarptautinėse organizacijose (838).

Žemės ūkio ministerija skyrė dalinį finansavimą asociacijoms, vienijančioms asmenis, užsiimančius žemės ir miškų ūkio bei alternatyviaja veikla, narystės ES organizacijose mokesčiumi mokėti, atstovavimui ES organizacijose ir dalyvavimui tarptautinėse organizacijose. 2009 m. parama buvo skirta 10 asociacijų, kurios atstovavo Lietuvos žemdirbių interesus 10 Europos Sąjungos ir tarptautinių organizacijų.

Valstybės pagalbos priemonėmis skatinti geros kokybės žemės ūkio produktų gamybą (844).

Išaugo šios valstybės pagalbos priemonės rezultatyvumas: 2008 m. pagalba buvo suteikta 16 kokybės vadybos sistemų pagal LST EN ISO 9001:2001 standartą ir aplinkos apsaugos vadybos sistemų pagal LST EN ISO 14001:2005 standartą diegimui ir sertifikavimui ir 1 laboratorijos akreditacijos srities praplėtimui dėl biokuro tyrimų, o 2009 m. – 59 ISO sistemų diegimui ir sertifikavimui ir 12 ūkio subjektų pagalba skirta išskirtinės kokybės produktų sertifikavimui pagal nacionalinę maisto kokybės schemą vaisių ir daržovių, bitininkystės ir paukštininkystės sektoriuose.

Parengti tradicinių amatų centrų steigimo ir tradicinių amatų plėtros etnografiniuose kaimuose ir sodybose galimybių studiją (852).

Kad įvertinti tradicinių amatų steigimo ir plėtros etnografiniuose kaimuose ir sodybose galimybes, buvo vykdoma Tautinio paveldo produktų rinkos tyrimas ir tokių produktų išsaugojimo, populiarinimo, sukūrimo ir realizavimo skatinimo stebėseną ir vertinimas, kurios metu atlikta Tradicinių amatų centrų steigimo etnografiniuose kaimuose ir sodybose ir jų plėtros studija.

Tradicinių amatų centrų steigimas lemtų spartesnę kaimo vietovių viešosios infrastruktūros atnaujinimo procesą, skatintų pritaikyti pastatus kaimo verslų ir kitoms reikmėms, kurių tenkinimas būtinas, siekiant telkti kaimo gyventojus, skatinti jų projektines iniciatyvas, kurios yra viena pagrindinių prielaidų gyvenimo kokybei kaimo vietovėse gerinti.

Valstybės pagalbos priemonėmis ir ES lėšomis finansuoti švietimo, informavimo programas, skatinančias žemės ūkio produkcijos tiesioginius pardavimus (857).

Sudarant palankias sąlygas prekybai savos gamybos žemės ūkio produktais, patvirtintos Prekyviečių, prekiaujančių žemės ūkio ir maisto produktais, darbo taisyklės. Supaprastinta tvarka prekybai turguje ir tiesioginiams pardavimams per Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos reikalavimus, patvirtintas Prekybos savos gamybos žemės ūkio ir maisto produktais viešose vietose rekomendacijų aprašas.

Anksčiau numatyto laiko įvykdyta Vyriausybės 2008–2012 m. programos 861 priemonė – pakeistos Pieno gamybos kvotų administravimo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2003 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 3D-495, supaprastinant pieno gamybos kvotų apskaitos tvarkymą gamintojams, parduodantiems pieną ir jo produktus tiesiogiai vartoti.

Parengta ir žemės ūkio ministro 2010 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. 3D-89 patvirtinta nacionalinė strategija, pagal kurią nuo sekančių mokslo metų pradžios mokiniams bus nemokamai skiriama vaisių ir daržovių.

Parengti, patvirtinti ir kasmet tikslinti žemės ūkio ir maisto produktų eksporto skatinimo priemonės (865).

Parengta Eksporto strategijos 2009–2013 metams žemės ūkio ir maisto produktų eksporto skatinimo priemonių dalis. Eksporto plėtros strategijoje numatytos 11 žemės ūkio ir maisto sektoriaus eksporto skatinimo priemonių apima ūkio subjektų, tarp jų ir išskirtinės kokybės ir tautinio paveldo produktų gamintojų, dalyvavimo nacionalinėse ir tarptautinėse parodose ir mugėse organizavimą, tarptautinio verslo plėtrai svarbių seminarų, konferencijų organizavimą, specializuotų leidinių (katalogo „Lithuanian food exporters“) leidybą, naujausios informacijos apie potencialias rinkas ir prekybos sąlygas jose pateikimą, Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų elektroninio eksporto katalogo „Virtualioji mugė“ atnaujinimą.

Nustatyta tvarka finansuoti išskirtinės kokybės ir tautinio paveldo produktų pristatymo nacionalinėse ir tarptautinėse parodose ir mugėse, informavimo apie šiuos produktus ir jų populiarinimo projektus (867).

Tautinio paveldo produktai pristatyti Vilniaus ir Kauno miestų „Kaziuko“ mugėse, Lietuvos tūkstantmečio dainų šventėje Sereikiškių parke.

2009 m. sausio mėn. Berlyne vykusioje Tarptautinėje maisto pramonės, žemės ūkio ir sodininkystės parodoje „Žalioji savaitė – 2009“ Žemės ūkio ministerija Lietuvos nacionaliniame stende pristatė įmonių ekologiškus ir kulinarinio paveldo maisto produktus, sulaukusius didelio lankytojų susidomėjimo. Parodos lankytojus linksmo ir maitino „Bernelių užėiga“.

Tautinio paveldo produktų pristatymas kitose užsienio šalyse: „Vilniaus dienos“ Gdanske (Lenkija) ir „Derliaus šventė“ Magdeburge (Vokietija) – kepiniai „Šakotis“, „Vilniaus dienos“ Gdanske – sūriai, Tarptautinis senųjų amatų festivalis „Jotvingių dienos“ Suvalkuose (Lenkija), Tarptautinis vikingų festivalis Volyne (Lenkija) ir Tarptautinis festivalis „Gyvoji archeologija“ Biskupine (Lenkija) – prieverpstės, Užgavėnių kaukės, namų apyvokos reikmenys iš medžio, Tarptautinė paroda „Mineralų dienos“ Miunchene (Vokietija) ir Tarptautinė specializuota gintaro papuošalų paroda Gdanske (Lenkija) – gintaro dirbiniai.

Sukurti tautinio paveldo produktų ir tradicinių amatininkų informacinę sistemą (868).

Žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 3D-544 patvirtinti tautinio paveldo produktų ir tradicinių amatininkų informacinės sistemos nuostatai (Žin., 2008, Nr. 124-4708) ir sukurtas interneto puslapis: www.tautinispaveldas.lt.

Įgyvendinti Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2008–2015 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 775 (Žin., Nr. 90-3601) (1200).

Igyvendinant Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2008–2015 metų programą, organizuota konferencija „Tautinio paveldo produktų apsauga, kūrimas, realizavimas ir populiarinimas“.

Atlikti moksliniai tyrimai: Tautinio paveldo produktų, būdingų konkrečiai vietai ar etnografiniam regionui, identifikavimo specifikacijų rengimas, Vaistinių, maistinių ir pluoštinių augalų, naudojamų tautinio paveldo produktams kurti, įvairovės išsaugojimo ir panaudojimo galimybės.

Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2008–2015 metų programa yra tarpinstitucinė, detali informacija apie jos įgyvendinimą pateikiama ataskaitos 4 priede.

Gautų rezultatų palyginimas su Strateginiame veiklos plane nustatytais vertinimo kriterijais:

Programos rezultato vertinimo kriterijai buvo pasiekti:

1. Lietuvos gamintojų žemės ūkio ir maisto produktų rinkos dalies bendroje Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkoje pokytis: planas – 0,1 proc., laukiamas įvykdymas – 4 proc.;

2. Profesinių gebėjimų didinimas (užsiimančiųjų žemės ūkio veikla dalyvavimas švietimo priemonėse): planas – 45 proc., įvykdymas – 45 proc.

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

4. ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKCIJOS KOKYBĖS, SAUGOS, KONKURENCINGUMO IR EUROPOS SĄJUNGOS REIKALAVIMŲ ĮGYVENDINIMAS

(programos kodas 01.32)

Vykdam šią programą įgyvendinami ES reikalavimai, siekiama gerinti šalies žemės ūkio, žuvininkystės ir maisto produkcijos kokybę, didinama jos sauga bei skatinamas konkurencingumas vidaus ir užsienio rinkose.

1–2 programos tikslai – nustatyti Lietuvos klimato sąlygomis tinkamiausias augalų veisles, pasižyminčias gausiu derliumi, geros kokybės ir konkurencinga produkcija.

Suteikti pagal ES reikalavimus augalų veislėms teisinę apsaugą, parengti siūlymus dėl naujų veislių įrašymo į ES žemės ūkio augalų ir daržovių veislių bendruosius katalogus.

Uždaviniai. Atlikti augalų veislių tyrimus, nustatant Lietuvos ir užsienio valstybių selekcininkų sukurtų naujų augalų veislių ūkinį vertingumą ir tinkamumą Lietuvos sąlygoms. Apibendrinti augalų veislių tyrimo duomenis ir juos pateikti svarstyti Valstybinei augalų veislių vertinimo komisijai dėl naujų veislių įrašymo į „Nacionalinį augalų veislių sąrašą“. Teikti informaciją ūkininkams ir kitiems žemės naudotojams bei atitinkamoms ES ir mūsų šalies tarnyboms apie į Nacionalinį augalų veislių sąrašą įrašytas veisles. Sudaryti ir tvarkyti Nacionalinį augalų veislių sąrašą ir Lietuvos Respublikoje saugomų augalų veislių sąrašą, kuriais vadovaujantis pagal ES reikalavimus bus atliekamas sėklinės medžiagos dauginimas ir platinimas bei vykdoma veislių teisinė apsauga.

Šiuos programos uždavinius įgyvendina Lietuvos valstybinis augalų veislių tyrimo centras ir augalų veislių tyrimo stotys. Iš Lietuvos augalų veislių tyrimo stotyse tirtų 378 Lietuvos ir užsienio valstybių selekcininkų sukurtų naujų augalų veislių išaiškintos 89 naujos, ypač geromis ūkinėmis savybėmis pasižyminčios ir tinkančios Lietuvos klimato sąlygomis augalų veislės, kurias pasiūlyta įrašyti į „Nacionalinį augalų veislių sąrašą“. Taikoma naujų augalų veislių registravimo, teisinės apsaugos joms suteikimo ir veislinės sėklinės medžiagos dauginimo sistema, atitinkanti ES reikalavimus.

Pagal numatytus kriterijus rezultatai pasiekti:

Augalų derlingumas, ūkininkams ir kitiems žemės naudotojams auginant ištirtų ir pripažintų geros ūkinės vertės ir Lietuvos sąlygomis tinkamiausių naujų veislių žemės ūkio augalus, padidėjo 9 proc. Pateikti siūlymai 18 Lietuvos selekcininkų sukurtų naujų geros ūkinės vertės veislių įrašyti į ES žemės ūkio augalų ir daržovių veislių bendruosius katalogus. Tai leis jų sėklą dauginti ir platinti visose ES šalyse.

3 programos tikslas – organizuoti ir kontroliuoti kiaulių veislininkystės darbą Lietuvoje.

1 uždavinys. Vykdyti veislininkystės programą, kaupti ir saugoti informaciją apie kiaulių veislių savybių įvertinimą BLUP metodu, teikti konsultacijas veislininkystės klausimais.

Kiaulių veislininkystės darbus organizuoja ir koordinuoja Valstybinė kiaulių veislininkystės stotis. Stotis atlieka veislinių kuilių, paršavedžių, prieauglio vertinimą pagal produktyvumą, raumeningumą bei veislines genetines savybes, informacinėse sistemose kaupia duomenis apie kuilių ir paršavedžių genealogiją, atlieka veislinio prieauglio matavimus ultragarso aparatu, vykdo kiaulių kontrolinį auginimą bei kontrolinius skerdimus ir skerdenų mėšinių savybių vertinimą, apibendrina sukauptus duomenis ir juos pateikia vartotojams. Pagal atliktus veislinio prieauglio raumeningumo matavimus ultragarso prietaisais ir kontrolinio kiaulių auginimo bei penėjimo duomenis teikiami pasiūlymai dėl tolimesnio veislinių kiaulių panaudojimo, kuriant labai produktyvias kiaulių bandas veislynuose.

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas. Sukaupta ir apdorota informacija apie įvertintų veislinių kuilių ir paršavedžių veislines ir produktyvumo savybes ir apyskaitos pateiktos kiaulių augintojams bei suinteresuotiems žemės ūkio veiklos subjektams.

4 programos tikslas – apsaugoti Lietuvos teritoriją nuo įvežamų augalų ligų, kenkėjų ir užtikrinti efektyvų augalų apsaugos priemonių naudojimą.

1-2 uždaviniai. Saugoti Lietuvos teritoriją nuo įvežamų augalų ligų, kenkėjų, kurie gali atnešti ekonominę žalą žemės ūkiui ir užtikrinti efektyvų augalų apsaugos priemonių naudojimą. Sudaryti sąlygas augalų ir augalinių produktų eksportui ir prekybai, užtikrinti šviežių vaisių ir daržovių privalomųjų kokybės reikalavimų laikymąsi.

Šiuos programos uždavinius įgyvendina Valstybinė augalų apsaugos tarnyba. Pasienio bei augalų apsaugos ir karantino punktų darbas organizuojamas teisės aktais nustatyta tvarka pagal ES reikalavimus. Prognozuojamas augalų ligų ir kenkėjų išplitimas, vykdomas importuojamų į Lietuvos Respubliką augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinis patikrinimas, registruojamos augalų apsaugos priemonės ir kontroliuojamas jų įvežimas, prekyba, saugojimas ir naudojimas.

Pagal numatytus kriterijus 2009 m. rezultatai pasiekti. Į Lietuvos Respubliką buvo įvežami sveiki augalai ir augaliniai produktai, kurių fitosanitarinė kontrolė atliekama pasienio fitosanitarinės kontrolės postuose, regioniniai augalų apsaugos ir karantino punktai kontroliavo Lietuvoje užauginamų augalų ir augalinių produktų atitikimą fitosanitarinius reikalavimus. Į rinką buvo tiekiami augalų apsaugos produktai, laikantis teisės aktų reikalavimų ir naudojami atsižvelgiant į naudojimo rekomendacijas bei augalų ligų prognozes. Augalai ir augaliniai produktai atitinkantys fitosanitarinius reikalavimus, su fitosanitariniais sertifikatais buvo gabenami į trečiąsias šalis, į kitas ES šalis – su augalo pasu.

5 programos tikslas – vykdyti dirvožemio agrocheminių savybių, užterštumo ir degradacijos procesų stebėseną ir parengti priemones dirvožemio derlingumui išsaugoti, neigiamiems procesams sušvelninti.

1 uždavinys. Sekti ilgamečius dirvožemio agrocheminių tyrimų rodiklių pokyčius šalies regionuose, rengti rekomendacijas dirvožemio derlingumui padidinti ir taršai sumažinti bei sukurti Lietuvos Respublikos žemės našumo vertinimo duomenų bazę ŽNV_DB10LT administracinių vienetų žemės ūkio naudmenų našumui įvertinti ir atlikti žemės ūkio naudmenų našumo įvertinimą balais.

Šį uždavinį įgyvendina Lietuvos žemdirbystės instituto Agrocheminių dirvožemio tyrimų centras. Vadovaujantis ES teisės aktais, siekiant užtikrinti dirvožemio derlingumą, sumažinti azoto bei kitą taršą dirvožemyje ir vandenyje, vykdyti žemės našumo vertinimą, tiriami dirvožemio agrocheminiai rodikliai bei jų pokyčiai atskiruose šalies regionuose, skirtingo dirvožemio derlingumo zonose.

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas – parengtos 2 rekomendacijos dirvožemio derlingumui padidinti ir taršai sumažinti.

6 programos tikslas – apsaugoti šalies rinką nuo blogos kokybės, pavojingos gyvybei, kenksmingos sveikatai ir žalingos aplinkai žemės ir miškų ūkio technikos, žemės ūkio produkcijos perdirbimo ir medienos apdorojimo įrangos

1–3 uždaviniai. Išbandyti žemės ir miškų ūkio techniką, žemės ūkio produkcijos perdirbimo bei medienos apdorojimo įrangą. Sertifikuoti žemės ir miškų ūkio techniką, žemės ūkio produkcijos perdirbimo bei medienos apdorojimo įrangą. Tirti žemės ūkio technikos tobulinimo kryptis, ugdyti pasitikėjimą šalyje gaminama technika.

Šiuos uždavinius įgyvendina Valstybinė mašinų bandymo stotis. Atliekami žemės ir miškų ūkio technikos bandymai, nustatant visas naudojimo savybes bei saugos lygį pagal ES direktyvas.

Plečiama bandymų laboratorijos akreditacijos sritis, rengiami žemės ir miškų ūkio technikos bandymo metodų įmonės standartai, sertifikuojama žemės ir miškų ūkio technika.

Įgyvendinama numatyti tikslus ir uždavinius, Valstybinė mašinų bandymo stotis užtikrina, kad naujai pateikiamos į rinką Lietuvoje pagamintos ir įvežamos iš užsienio žemės ir miškų ūkio mašinos, žemės ūkio produkcijos perdirbimo bei medienos apdirbimo įranga visiškai atitiks teisės aktų nustatytus reikalavimus. Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas.

7 programos tikslas – atkurti ir pagausinti žuvų ir vėžių išteklius, sukurti naujas akvakultūros technologijas, plėtoti karpių ir kitų žuvų veislininkystę, parengti akvakultūros plėtros ir racionalaus žuvų išteklių naudojimo ir gausinimo rekomendacijas.

1–3 uždaviniai. Įgyvendinti lašišinių žuvų išteklių atkūrimui reikalingus šių žuvų dirbtinio veisimo ir migracijos bei neršto sąlygų gerinimo darbus. Vykdyti kitų saugomų, globojamų bei vertingų verslinių žuvų ir vėžių išteklių atkūrimui, palaikymui ir pagausinimui reikalingus dirbtinio veisimo darbus, sukurti naujas arba patobulinti jų veisimo technologijas, organizuoti vidaus vandens žuvininkystės tyrimus bei parengti išvadas ir rekomendacijas jos plėtrai, plėtoti karpių ir kitų žuvų veislininkystę. Kasmet tirti ir vertinti Baltijos jūros Lietuvos ekonominės zonos ir teritorinių vandens žuvų išteklius, rengti rekomendacijas dėl jų racionalaus panaudojimo, išsaugojimo bei gausinimo, teikti duomenis Tarptautinei jūros tyrimo tarybai (ICES), pasiekti, kad tyrimų metodikos, apimtys ir duomenų patikimumas atitiktų ICES reikalavimus. Pagal pateiktus duomenis nustatomi tarptautiniai ir Lietuvos Respublikos žuvų sugavimo limitai Baltijos jūroje.

Šiuos uždavinius įgyvendina Lietuvos valstybinis žuvininkystės tyrimų centras. Pagal numatytus kriterijus rezultatai pasiekti. Pasiektas lašišų ir šlakių rituolių produkcijos lašišinėse upėse santykis su įvertinta potencialia šių upių produkcija 10 proc. Žuvų produkcija įžuvinamuose valstybinės reikšmės vandens telkiniuose, lyginant su 2005 m. produkcija, padidėjo 8 proc.

8 programos tikslas – vykdyti Kauno marių ir Nemuno baseino žuvų išteklių palaikymo ir gausinimo programas ir žuvininkystės melioraciją.

1 uždavinys. Įgyvendinti Kauno marių ir Elektrėnų vandens talpyklos žuvų išteklių atkūrimo reikalingus dirbtinio veisimo ir auginimo darbus.

Uždavinį įgyvendina Laukystos žuvų veislynas. Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas. Siekiant palaikyti žuvų atsargas optimaliame lygyje, veisiami ir išleidžiami į Kauno marias ir Nemuno baseiną vertingų žuvų jaunikliai, rengiami pasiūlymai dėl natūralių nerštaviečių apsaugos bei vandens lygio svyravimo žuvų neršto metu, taip pat žuvų, patenkančių į Kruonio HAE turbinas, mechaninio sužalojimo mažinimo. Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas. Palaikomas optimalus vertingų plėšrių žuvų kiekis. Apskaičiuota, kad veisiant ir išleidžiant į Kauno marias ir Nemuno baseiną vertingų žuvų jauniklius, vertingos plėšrios žuvis sudaro 20 proc.

9 programos tikslas – organizuoti ir vykdyti gyvulių produktyvumo kontrolės darbą Lietuvoje.

1 uždavinys. Užtikrinti duomenų tikslumą bei patikimumą, atitikti ES, ICAR (Tarptautinio gyvulių apskaitos komiteto) ir kitų organizacijų keliamus reikalavimus bei ūkininkų ir veislininkystės organizacijų poreikius, pagerinti darbo metodus susijusius su gyvulių produktyvumo kontrolės veikla.

Gyvulių produktyvumo darbus Lietuvoje organizuoja ir vykdo VĮ „Gyvulių produktyvumo kontrolė“. Gyvulių produktyvumo kontrolė sudaro sąlygas vykdyti kryptingą gyvulių selekciją, operatyviai analizuoti reprodukcijos, produktyvumo, šėrimo rodiklius, daryti ekonominę bandų veiklos analizę, sekti pieno ūkio veiklos rezultatus, išlaikyti bandose pačias geriausias karves, gerinti genetinį gyvulių potencialą.

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas – kontroliuojamų gyvulių primilžis, kaip ir buvo planuota, padidėjo 3,6 proc.

10 programos tikslas – vykdyti efektyvią gyvulių veislininkystės priežiūrą, skatinant jų laikytojus auginti veislinius gyvulius, kurių produktyvumas ir produkcijos kokybė būtų konkurencingi ir Europos šalyse.

1 uždavinys. Koordinuoti ir kontroliuoti veislininkystės programos vykdymą, teikti Vyriausybės ir Žemės ūkio ministerijos teisės aktų projektus.

Uždavinį įgyvendina Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, kuri koordinuoja ir kontroliuoja veislininkystės darbą šalyje. Rengiamos apžiūros ir įvertinami veisliniai gyvuliai, kurių kilmė ir individualios savybės atitinka veisliniams gyvuliams keliamus reikalavimus, kasmet atnaujinami galvijų, kiaulių, arklių, paukščių, žvėrelių, avių, ožkų veislynų sąrašai. Rajonų valstybiniai veislininkystės inspektoriai nuolat tikrina veislinio prieauglio

auginimą pas jų laikytojus, veislininkystės apskaitą, ir kt., tikrina gyvulių veislininkystės institucijas, veislinius gyvulius auginančius fizinius ir juridinius asmenis, kaip jie vykdo Veislininkystės įstatymą ir kitus veislininkystę reglamentuojančius teisės aktus, nustatyta tvarka nagrinėja administracinių teisės pažeidimų bylas, skiria administracines nuobaudas.

Pagal numatytą kriterijų rezultatas pasiektas ir viršytas. Apskaičiuota, kad 2009 m. veislinių gyvulių augintojų gautos pajamos 9 proc. didesnės, palyginti su prekinį gyvulių augintojų pajamomis.

11–14 programos tikslai – užtikrinti efektyvią augalų dauginamosios medžiagos kokybės kontrolę. Užtikrinti valstybės rezervo grūdų, superkamų ir laikomų intervencinio pirkimo grūdų kokybės valstybinę priežiūrą vadovaujantis ES ir Lietuvos teisės aktų reikalavimais. Siekti, kad į apyvartą būtų tiekiami geros kokybės prekiniai pašarai. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos licencijuotų sandėlių ir sandėliavimo dokumentų įstatymą ir vykdant kontrolę, siekti, kad licencijuotuose sandėliuose būtų užtikrinamas grūdų kiekio ir kokybės išsaugojimas.

Uždaviniai. Kontroliuoti dauginamosios medžiagos atitikimą teisės aktų nustatytiems reikalavimams. Kontroliuoti tiekiamos rinkai augalų dauginamosios medžiagos atitikimą teisės aktų nustatytiems reikalavimams. Kontroliuoti valstybės rezervo ir superkamų, laikomų ir realizuojamų intervencinio pirkimo grūdų kokybės būklę. Rengti ir teikti išvadas apie ūkio subjektų galimybes ir pasiruošimą priimti ir laikyti intervencinio pirkimo bei valstybės rezerve grūdus, tikrinti jų laikymo sąlygas, kokybę bei apskaitą. Tikrinti ūkio subjektų atitikimą pašarų gamybos ir tiekimo į apyvartą teisės aktais nustatytus reikalavimus. Vykdyti grūdų sandėlių licencijavimą ir licencijuotų grūdų sandėlių veiklos kontrolę.

Šiuos uždavinius įgyvendina Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos. Įgyvendindama valstybės politiką augalų dauginamosios medžiagos kokybės srityje, tarnyba pagal savo kompetenciją užtikrina įstatymų ir kitų su sėklininkyste susijusių teisės aktų vykdymą, dauginamosios medžiagos sertifikavimą, kontroliavo šalies rinkai tiekiamos augalų dauginamosios medžiagos atitikimą teisės aktų nustatytiems reikalavimams, vertino ūkio subjektų pasiruošimą tiekti rinkai augalų dauginamąją medžiagą.

Atlikdami pavestas funkcijas tarnybos specialistai 2009 m. sertifikavo 33 862 t žemės ūkio ir daržo dauginamosios medžiagos, vykdė 530 vegetacinių bandymų.

Vykdydami nuostatais numatytas funkcijas ir siekdami pagal savo kompetenciją užtikrinti įstatymų bei kitų su grūdais ir jų produktais susijusių teisės aktų vykdymą, tarnybos specialistai tikrina priimamų grūdų, kuriems taikomos intervencinės priemonės, kokybės atitiktį nustatytiems reikalavimams, inspektavo eksportuojamus ir importuojamus grūdus bei jų produktus ir išdavė kokybės sertifikatus, kontroliavo priimamų ir valstybės rezerve esančių grūdų kokybės būklę.

Tarnybos specialistai patikrino ir įvertino 15 grūdų saugyklų ir jų kokybės vertinimo laboratorijų pasiruošimą ir galimybes priimti ir laikyti intervencinio pirkimo grūdus. Darbuotojai kontroliavo grūdų ir jų produktų kokybės vertinimą grūdų analizatoriais Infratec ir vykdė bendro šių prietaisų tinklo respublikoje funkcionavimo priežiūrą bei prietaisų parodymų kontrolę. Taikant prietaisų Infratec tinklą kontroliuota 114 tūkst. t grūdų ir jų produktų.

Į Įregistruotų pašarų ūkio subjektų sąrašą įrašyti 1748 pašarų ūkio subjektai.

Numatyti rezultato kriterijai buvo pasiekti.

Gautų rezultatų palyginimas su Strateginiame veiklos plane nustatytais vertinimo kriterijais:

Programos uždaviniai įgyvendinti, pagal numatytus programos vertinimo kriterijus rezultatai pasiekti.

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

5. BIODEGALŲ GAMYBOS PLĖTROS PARAMA (programos kodas 01.41)

Programos tikslas – skatinti efektyvią biodegalų gamybos plėtrą, jos struktūrinius pokyčius, sudaryti galimybę žemės ūkio produkciją naudoti ne maisto reikmėms

Programa parengta vykdant Lietuvos Respublikos biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatymo (Žin., 2000, Nr.64-1940; 2004, Nr. 28-870) nuostatas bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 19 d. nutarimą Nr. 53 „Dėl institucijų, atsakingų už Lietuvos Respublikos biokuro įstatymo įgyvendinimą, paskyrimo“ (Žin., 2001, Nr.7-199).

1 uždavinys. Vykdyti Lietuvos Respublikos bei ES teisės aktų nuostatas dėl privalomų biodegalų gamybos ir naudojimo plėtos apimčių.

Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Plėtoti biodegalų ir biodujų gamybą, prireikus keisti jų gamybos paramos schemas, atsižvelgiant į rinkos pokyčius (854).

2009 m. biodegalų, skirtų šalies transporto reikmėms, gamybai supirkta daugiau kaip 113 tūkst. t šalyje išaugintų javų bei rapsų grūdų. Biodegalų gamintojai 2009 m. pagamino daugiau kaip 128 tūkst. t biodegalų. Šalies transporte 2009 m. sunaudotų mineralinių degalų kiekyje biodegalai sudarė apie 5 proc. 2009 metų biodegalų gamybos skatinimui suteikta 16 mln. Lt parama.

Parama trumpos rotacijos plantacinių želdinių įveisimui buvo teikiama pagal Lietuvos kaimo plėtos 2007–2013 metų programos I krypties priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ 3 veiklos sritį. 416 tūkst. Lt parama suteikta 9 projektams, trumpos rotacijos želdinių plantacijos šalyje 2009 m. viršijo 600 hektarų.

Gautų rezultatų palyginimas su Strateginiame veiklos plane nustatytais vertinimo kriterijais:

Programos uždavinys įgyvendintas. Rezultato kriterijus pasiektas – šalies transporte 2009 m. sunaudotų mineralinių degalų kiekyje biodegalai sudarė ne mažiau kaip 5 proc.

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

6. ŽEMĖS ŪKIO ADMINISTRAVIMAS IR JO TOBULINIMAS (programos kodas 01.34)

1 programos tikslas – sudaryti sąlygas formuoti ir įgyvendinti racionalią žemės ir maisto ūkio bei žuvininkystės politiką, koordinuoti bendrosios žemės ūkio politikos įgyvendinimo ir nacionalinių sektoriaus pozicijų atstovavimo ES institucijose procesą.

Programa parengta siekiant formuoti racionalią žemės ir maisto ūkio bei žuvininkystės politiką, kuri skatintų konkurencingos produkcijos gamybą, gyventojų užimtumą bei pakankamas šių šakų darbuotojų pajamas, užtikrinti valstybės rezervo funkcionavimą, koordinuoti bendrosios žemės ūkio politikos įgyvendinimo bei tarnautojų atstovavimo ES institucijose procesą.

1–2 uždaviniai. Formuoti racionalią žemės ir maisto ūkio bei žuvininkystės politiką, kuri rinkos ekonomikos sąlygomis skatintų konkurencingos produkcijos gamybą, gyventojų užimtumą bei pakankamas šių šakų darbuotojų pajamas.

Dirbant Lietuvos nuolatinėje atstovybėje ES Briuselyje betarpiškai dalyvauti atstovavimo ES žemės ir maisto ūkio srityje proceso koordinavime.

Šio programos uždavinio rezultatai pagal numatytus kriterijus buvo pasiekti:

1. Įgyvendintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos priemonės, už kurias atsakinga Žemės ūkio ministerija;

2. Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, ministerijos vadovybė, kitos suinteresuotos institucijos ir įstaigos buvo informuojamos apie ES žemės ūkio politiką bei atstovavimą ES institucijose;

3. Efektyviai atstovaujami Lietuvos interesai, pristatomos pozicijos ES institucijose ir šių institucijų darbo organuose.

2 programos tikslas – plėtoti ir administruoti integruotą sektoriaus informacinę sistemą, gerinti institucijų materialinę techninę bazę.

1 uždavinys. Stiprinti techninę bazę institucijų, atsakingų už žemės ūkio informacinės sistemos administravimą.

Rezultatai pagal numatytus kriterijus pasiekti:

1. Tobulinama paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai administravimo sistema, siekiant plėtoti teikiamų viešųjų ir administracinių paslaugų prieigą, kokybę ir skaidrumą naudojant saugias informacijos ir ryšio technologijas;

2. Palaikoma VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro ir VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūros informacinių sistemų techninė bazė.

Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Parengti reikiamus teisės aktų dėl verslą kaime ir visą maisto grandinę kontroliuojančių įstaigų funkcijų dubliavimo panaikinimo projektus (808).

Buvo atlikta verslą kaime ir visą maisto grandinę kontroliuojančių įstaigų funkcijų peržiūra, išnagrinėtos ministerijos ir jos valdymo srities gyvulininkystės, augalininkystės ir žuvininkystės įstaigų ir organizacijų bei Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos su kontrole susijusios funkcijos.

Parengti Lietuvos Respublikos veterinarijos, Lietuvos Respublikos maisto, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens, Lietuvos Respublikos augalų sėklininkystės, Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso, Lietuvos Respublikos fitosanitarijos, Lietuvos Respublikos augalų apsaugos, Lietuvos Respublikos pašarų įstatymų pakeitimo projektai, kurie, Lietuvos Respublikos Vyriausybei pritarus, pateikti Lietuvos Respublikos Seimui.

Teikti Europos Komisijai pasiūlymą dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonių rėmimo intensyvumo didinimo (827).

2009 m. lapkričio 4 d. Europos Komisijai teiktame Programos pakeitime pagal priemonę „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ numatytas paramos intensyvumo padidinimas (dabar finansuojama iki 40 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, siūloma laikinai iki 2010 m. gruodžio 31 d. paramos intensyvumą padidinti iki 50 proc.). Priemonėse „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ ir „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ gavus EK pritarimą padidintas paramos intensyvumas iki 65–75 proc. nuo 50 proc. Taip pat parengta laikina pagalbos schema (EK pritarė šiai schemei 2009 m. lapkričio 16 d.), pagal kurią iki 2010 m. gruodžio 31 d. bendra ir *de minimis* pagalbos suma priemonėms „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ padidinta iki 500 000 EUR (buvo 200 000 EUR).

Parengti ir organizuoti tarptautinius dvišalius ir daugiašalius projektus kooperacijos, ekologinio ūkininkavimo, bioenergetikos ir kitose srityse (pasidalyti patirtimi su užsienio šalimis) (837).

Lietuvos ūkininkai buvo supažindinti su Vokietijoje esančių kooperatyvų teikiama nauda, struktūromis, veiklos organizavimu, kooperatyvų veiklos reglamentavimu.

Atnaujintos tarptautinių–tarpžinybinių susitarimų įgyvendinimo programos su Vokietija, Kinija, Baltarusija, Latvija, Estija dėl tarpusavyje naudingo bendradarbiavimo žemės ūkio srityje.

Parengti maisto produktų gamybos savo ūkyje geros praktikos vadovus, atsižvelgiant į smulkią ir vidutinį verslų keliamus reikalavimus (860).

Su Lietuvos maisto institutu 2009 m. rugsėjo 2 d. pasirašyta sutartis Nr. 8P-0245 dėl Mėsos ir mėsos produktų geros gamybos savo ūkyje praktikos vadovo parengimo. Atliekant šį tyrimą, bus išnagrinėti šiuo metu galiojančių teisės aktų reikalavimai, keliami smulkiam verslui mėsos sektoriuje: skerdyklų, mėsos perdirbimo įmonių įrengimui ūkininkų ūkyje, produktų gamybai, ženklavimui, tiekimui į rinką bei parengtas spausdinimui Mėsos ir jos produktų geros gamybos praktikos vadovas, kuris padėtų ūkininkams, auginantiems gyvulius, organizuoti žaliavos perdirbimą bei realizavimą tiesiogiai vartotojui. Su Kauno technologijos universitetu 2009 m. rugsėjo 2 d. pasirašyta sutartis dėl Miltinių kepinių geros gamybos savo ūkyje praktikos vadovo parengimo. Atliekant šį tyrimą bus išnagrinėti šiuo metu galiojančių teisės aktų reikalavimai, keliami smulkiam verslui duonos ir kitų miltinių kepinių sektoriuje: kepyklų įrengimui ūkininkų ūkyje, kepinių gamybai ir saugai, ženklavimui ir tiekimui į rinką ir kt. Abu vadovai 2010 metų I ketvirtyje bus paskelbti Žemės ūkio ministerijos interneto svetainėje ir išplatinti (elektroninės versijos) suinteresuotoms organizacijoms.

Su Kauno technologijos universitetu 2009 m. rugsėjo 2 d. pasirašyta sutartis dėl leidinio „Pieno produktų gamyba ūkyje“ parengimo. Atliekant šį darbą išnagrinėti šiuo metu galiojančių teisės aktų reikalavimai, keliami smulkiam verslui pieno sektoriuje, pieno pirminio apdorojimo reikalavimai, pieno produktų, kurie gali būti gaminami pieno ūkiuose įrengtuose cechuose, gamybos technologijos. Leidinys parengtas ir atiduotas leidyklai spausdinimui.

Nuolat vykdyti maisto produktų rinkos pokyčių stebėseną, nagrinėti pagal kompetenciją verslo santykius tarp ūkio subjektų maisto grandinėje, rezultatus skelbti visuomenei, prireikus parengti atitinkamų teisės aktų projektus (862).

Žemės ūkio ministerija nuolat seka ir analizuoja žemės ūkio produktų supirkimo ir mažmeninių maisto produktų kainų prekybos centruose tendencijas. Analizuojant kainų padidėjimą, tiek Žemės ūkio ministerija, tiek Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas (LAEI) vadovaujasi

Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos (ŽŪMPRI) duomenimis. ŽŪMPRI ir Statistikos departamentas įgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus dėl žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacijos rinkimo.

LAEI kas ketvirtį leidžia leidinį „Rinkotyra“, kuriame analizuojamos žemės ūkio ir maisto produktų kainų tendencijos ir jų kitimo priežastys prekybos centruose. ŽŪMPRI kas savaitę interneto tinklalapyje ir leidinyje „AgroRINKA“ skelbia atnaujintą informaciją apie padėtį vidaus rinkoje.

Statistikos departamentas kiekvieną mėnesį savo interneto tinklalapyje skaičiuoja ir skelbia vartotojų kainų indeksą ir dažniausiai išigijamų vartojimo prekių ir paslaugų kainų pokyčius.

Visų lygių susitikimuose su ES institucijų ir ES valstybių narių atstovais nuolat kelti klausimą dėl tiesioginių išmokų dydžio suvienodinimo ES (863).

Už 2009 m. iš ES ir Lietuvos biudžeto tiesioginėmis išmokomis bus išmokėta 1,19 mlrd. Lt (51 mln. Lt daugiau, negu už 2008 metus), šią paramą gaus daugiau kaip 170 tūkst. žemdirbių. Įvairiuose ES ir dvišalio lygmens posėdžiuose ir susitikimuose buvo siekiama argumentuotai įrodyti, kad yra būtina suvienodinti tiesioginę paramą visose ES valstybėse. Europos Komisija ir dauguma ES valstybių narių vis dažniau ėmė svarstyti tiesioginės paramos suvienodinimo galimybes ir jos projektinius modelius.

Gautų rezultatų palyginimas su Strateginiame veiklos plane nustatytais vertinimo kriterijais:

Programos uždaviniai įgyvendinti, pagal numatytus programos vertinimo kriterijus rezultatai buvo pasiekti.

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama I priede.

7. INFORMAVIMAS, ŽEMDIRBIŲ MOKYMAS, ŠVIETIMAS IR TYRIMAI *(programos kodas 01.33)*

Programos tikslas – plėtoti dirbančiųjų žemės ūkio sektoriuje ir kitų kaimo plėtros dalyvių tęstinio profesinio mokymo ir informavimo sistemą, modernizuoti informacijos vartotojų aptarnavimą, informuoti visuomenę apie ES bendrąją žemės ūkio politiką ir kitas žemės ūkio aktualijas, rengti rekomendacijas dėl jos įgyvendinimo, analizuoti ekonominius ir socialinius procesus kaime.

Sparti technologijų plėtra ir informacijos gausa sąlygoja poreikį nuolat atnaujinti bendrąsias ir profesines žinias. Tam reikia plėtoti žemės ūkio ir kaimo plėtros dalyvių tęstinio mokymo sistemą, užtikrinti tęstinio profesinio mokymo bei konsultavimo kokybę, profesinių praktinių gebėjimų įgijimą besimokantiems pagal žemės ūkio pagrindinio profesinio mokymo programas, ruošti ir leisti informacinę literatūrą, ją aprūpinti dirbančiuosius žemės ūkio ir kaimo plėtros sektoriuje. Taip pat būtina užtikrinti institucijos viešumą bei informacijos pasiekiamumą vartotojui, formuoti teigiamą žemės ūkio srities įvaizdį. Vykdam šią programą siekiama stiprinti vietos veiklos grupių gebėjimus rengiant ir įgyvendinant vietos plėtros strategijas, ugdyti kaimo gyventojų bei organizacijų aktyvumą ir gebėjimus pasinaudoti valstybės ir ES struktūrinių fondų teikiama parama, tobulinti žemdirbių tęstinio profesinio mokymo sistemą, kurti nuotolinio žemės ūkio ir kaimo plėtros dalyvių mokymo bei ministerijos reguliavimo srities specialistų kvalifikacijos kėlimo sistemas, aprūpinti vartotojus informacine ir mokymo medžiaga, griežtos apskaitos dokumentų blankais, suteikti galimybę žemės ūkio bibliotekoje tiesiogiai bei internetu naudotis duomenų bazėmis, kita informacija, skatinti pažangaus ūkininkavimo plėtrą, pateikti informaciją apie ES paramos fondų lėšų bei nacionalinės paramos pasinaudojimo galimybes. Formuojant ir įgyvendinant žemės ūkio ir kaimo plėtros politiką, būtina analizuoti mikro ir makro ekonominius procesus žemės ūkyje ir kaime, rengti moksliskai pagrįstas žemės ir maisto ūkio sektorių bei kaimo socialinių procesų prognozes ir apžvalgas, teikti mokslines rekomendacijas.

1–4 uždaviniai. Metodiškai koordinuoti žemės ūkio ir kaimo plėtros dalyvių tęstinį profesinį mokymą, Žemės ūkio ministerijos reguliavimo srities ir konsultavimo institucijų specialistų kvalifikacijos tobulinimą, atrinkti ūkius Žaliajam diplomui įgyti ir paruošti ūkininkus profesinio praktinio mokymo vykdymui. Užtikrinti informacijos vartotojų aprūpinimą reikalingais leidiniais ir skaitmenine informacija bibliotekos abonemente, per tarpbibliotekinį abonementą ir interneto tinklą.

Informuoti žemės ūkio veiklos subjektus, kaimo vietovių gyventojus ir visuomenę apie žemės ūkio srities aktualijas šalies ir užsienio žiniasklaidoje bei renginių metu, aprūpinti naujausia informacine medžiaga bei kitomis informacinėmis, reklaminėmis ir techninėmis priemonėmis. Plėtoti agrarinės politikos, žemės ūkio ekonomikos ir kaimo plėtros mokslinius tyrimus, siekiant pozityvių socialinių ir ekonominių pokyčių Lietuvos kaime.

Rezultato kriterijai:

1. Apmokyta Vietos veiklos grupių veikos organizavimo, vietos plėtros strategijų rengimo ir įgyvendinimo, projektų administravimo klausimais: planas – 50, apmokyta – 51;
2. Patikslinta ir parengta naujų tęstinio mokymo programų: planas – 25, įvykdymas – 51;
3. Parengta institucijos veiklai pritariančių, viešumą bei informacijos prieinamumą vartotojui užtikrinančių priemonių: planas – 20, parengta – 10;
4. Informacijos prieinamumas (Lietuvos žemės ūkio bibliotekos fondo padidėjimas): planas – 0,1 proc., įvykdymas – 0,1 proc.;
5. Europos Komisijos Žemės ūkio direktoratui pateikta ataskaitų apie respondentinius ūkius: planas – 1000, įvykdyta – 1000.

Gautų rezultatų palyginimas su Strateginiame veiklos plane nustatytais vertinimo kriterijais:

Dėl sumažėjusio finansavimo atsisakyta vykdyti parodą „Agrobalt 2009“, nebuvo išleistas apžvalgos leidinys, kai kurie rangovai darbų atlikimo aktus ir sąskaitas pateikė 2010 m. sausio mėn., su jais bus atsiskaityta iš 2010 m. biudžeto, todėl nepasiektas 3 rezultato vertinimo kriterijus. Pagal kitus programos vertinimo kriterijus rezultatai pasiekti, programos uždaviniai įgyvendinti.

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

8. EUROPOS ŽUVININKYSTĖS FONDO PROGRAMA (programos kodas 67.01)

Programos tikslas – plėtoti žuvininkystės sektorių ir didinti jo konkurencingumą, užtikrinant ekonominį, aplinkos ir socialinį tvarumą, žuvų išteklių tausojimą ir atkūrimą.

Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programa parengta, siekiant pasinaudoti Europos žuvininkystės fondo parama ir įgyvendinant programos priemones spręsti Lietuvos žuvininkystės sektoriaus problemas.

1 uždavinys. Pritaikyti žvejojimo pajėgumą esamiems žuvų ištekliams, sukurti palankias sąlygas žvejojimo veiklos plėtrai, užtikrinti vertingų žuvies išteklių apsaugą ir plėtrą, plėtoti akvakultūrą, didinant jos konkurencingumą, modernizuoti bei racionalizuoti žuvininkystės produktų perdirbimą ir rinkodarą, skatinti asocijuotų struktūrų plėtrą ir veiklą, aktyvinti žuvininkystės regionų plėtrą.

Įgyvendinant Europos žuvininkystės fondo programos priemones didėja žvejojimo pelningumas, akvakultūros tvenkiniuose siekiama taikyti naujus gamybos metodus, padedančius gerinti aplinkos kokybę ir mažinti neigiamą poveikį aplinkai, skatinama rinkoje paklausių, vertingų žuvų rūšių auginimas, mažai eksploatuojamų žuvų rūšių perdirbimas, pagerės gamybos sąlygos ir žuvininkystės produktų gamyba.

Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių, susijusių su aprašoma programa, įgyvendinimas:

Suderinti laivyno pajėgumus su žvejojimo galimybėmis Baltijos jūros Lietuvos priekrantėje ir Kuršių mariose (849).

Pagal 2008 m. parengtą Lietuvos žvejojimo pastangų 2008–2009 metais reguliavimo planą, kuriame buvo nustatyti 2 metams Lietuvos žuvininkystės sektoriaus pirmosios prioritetinės krypties pasiekimų rodikliai ir jų įgyvendinimo laikotarpis, 2009 m. buvo siekiama kuo aukštesnių įgyvendinimo rezultatų. Tam tikslui žemės ūkio ministro įsakymu buvo patvirtintos Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos pirmosios prioritetinės krypties „Jūrų žvejojimo laivyno pritaikymo priemonės“ priemonės „Laivų žvejojimo veiklos nutraukimas visam laikui“ veiklos srityje „Laivų žvejojimo veiklos nutraukimas visam laikui atiduodant laivus į metalo laužą“ įgyvendinimo taisyklės, kuriose pateiktos detalios plane numatytų įgyvendinamų priemonių nuostatos. Veiksmų programos priemonėms įgyvendinti žemės ūkio ministro įsakymu yra patvirtinti kvietimai teikti paramos paraišką. Per 2009 m. Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio

ministerijos paskelbė 9 kvietimus teikti paramos paraiškas, kurių metu buvo gauta 37 paramos paraiškos.

2008 m. buvo parengtas ir „Žvejybos pajėgumų sureguliuavimo su žvejybos ištekliais Kuršių mariose mokslinis pagrindimas“, kuriame buvo nustatyti žvejybos pajėgumų suderinimo su žvejybos ištekliais rodikliai, paskaičiuota, kokia dalis žvejų turėtų pakeisti savo esamos veiklos sritį, ir kokias kompensacijas už prarastas ateinančio laikotarpio žvejybos veiklos pajamas, perorientavus laivus į kitą nei žvejyba veiklą, gauti.

2009 m. buvo patvirtintos Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos pirmosios prioritetinės krypties „Jūrų žvejybos laivyno pritaikymo priemonės“ priemonės „Laiivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ veiklos srities „Žvejybos laivų perorientavimas kitai ne žvejybos veiklai“ įgyvendinimo taisyklės, kuriose pateiktos detalios plane numatyty įgyvendinamų priemonių nuostatos.

Veiksmų programos priemonėms įgyvendinti žemės ūkio ministro įsakymu yra patvirtinti kvietimai teikti paramos paraiškas. Per 2009 m. Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos paskelbė 9 kvietimus teikti paramos paraiškas, gautos 37 paraiškos.

Panaudoti Europos žuvininkystės fondo lėšas žvejybos, žuvų perdirbimo pramonės ir akvakultūros įmonių plėtrai, žuvų produktų kokybei gerinti, jų vartojimui šalyje ir eksportui skatinti, žuvų ištekliams išsaugoti ir gausinti, darbuotojų gebėjimams didinti (850).

Šiems tikslams įgyvendinti Europos žuvininkystės fondo parama teikiama pagal šias priemones ir veiklos sritis: Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos antrosios prioritetinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonės „Akvakultūra“ veiklos srities „Investicijos į akvakultūros įmones“, antrosios prioritetinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonės „Akvakultūra“ veiklos srities „Vandens aplinkosaugos priemonės“, antrosios prioritetinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse“ veiklos srities „Vidaus vandenų žvejybos laivų perorientavimas į kitą nei žvejyba veiklą“, antrosios prioritetinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse“ veiklos srities „Vidaus vandenų žvejybos laivų modernizavimas“, antrosios prioritetinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse“ veiklos srities „Investicijos į vidaus vandenų infrastruktūrą“, antrosios prioritetinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonės „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ įgyvendinimo taisyklės.

Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos priemonėms įgyvendinti žemės ūkio ministro įsakymu yra patvirtinti kvietimai teikti paramos paraiškas. Paskelbta 7 kvietimai teikti paramos paraiškas, kurių metu gauta 71 paramos paraiška.

Parengti reikiami žemės ūkio ministro įsakymai dėl programos priemonių įgyvendinimo taisyklių pakeitimo.

Gautų rezultatų palyginimas su Strateginiame veiklos plane nustatytais vertinimo kriterijais:

Rezultato kriterijai:

1. Apmokytų žuvininkystės regiono vietos veiklos grupių narių skaičius: planas – 20, apmokyta – 145;
2. Paremtas žuvininkystės regionų plėtros strategijų kūrimas: planas – 6, paremta – 10;
3. Paremtas žuvininkystės regionų plėtros geriausių strategijų įgyvendinimas: planas – 4, įgyvendintų nėra;
4. Paremtas Kuršių mariose žvejojančių įmonių visų laivų perorientavimas į kitą nei žvejybinę veiklą: planas – 25 proc., įvykdymas 24 proc.;
5. Paremtas Baltijos jūros priekrantėje žvejojančių laivų pajėgumų sumažinimas, nutraukiant jų žvejybinę veiklą visam laikui: planas – 50 proc., įvykdymas – 19 proc. (dėl užsitęsusio paramos paraiškų pagal pirmąją prioritetinę kryptį „Jūrų laivyno pritaikymo priemonės“ priemonę „Laiivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ vertinimo);
6. Paremta naujai įkurtų ar modernizuotų akvakultūros įmonių: planas ir įvykdymas – 4 vnt.;

7. Paremta žuvininkystės produktų perdirbimo įmonių: planas ir įvykdymas – 3 vnt.
 Programos rezultato 3, 4 ir 5 kriterijai nebuvo pasiekti dėl atidėto ar užsitęsusio gautų paraiškų vertinimo.

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

9. LIETUVOS ŽUVŲ ŪKIO ADMINISTRAVIMAS *(programos kodas 01.01)*

Programos tikslas – sukurti ekonomiškai efektyvią žuvininkystės ūkio sistemą, veikiančią pagal Europos Sąjungos bendrosios žuvininkystės politikos reikalavimus.

1 uždavinys. Įgyvendinti Bendrąją Europos žuvininkystės politiką, koordinuoti ir kontroliuoti žuvininkystės sektoriaus plėtros programų vykdymą, kompetencijos ribose teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Žemės ūkio ministerijos teisės aktų projektus.

Programos uždavinį įgyvendino Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos, kuris organizavo ir kontroliavo, kaip Lietuvos žvejybos laivai laikosi verslinę žvejybą reglamentuojančių teisės aktų, stebimi ir tikrinami žuvų iškrovimai ir pirminis žuvų pardavimas Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste, kituose ES uostuose ir priekrantėje, kontroliuojama verslinę žvejyba Lietuvos išskirtinėje ekonominėje zonoje ir teritoriniuose vandenyse Baltijos jūroje, Atlanto vandenyne bei kituose žvejybos rajonuose, vykdomas Lietuvos žvejybos laivų monitoringas palydovinio ryšio laivų stebėjimo sistemos pagalba, organizuojami žuvų išteklių tyrimai, akvakultūros ir žuvų perdirbimo įmonių plėtra, užtikrinant jų konkurencingumo didinimą, sudarant teisinę sąlygą natūralių vandens telkinių žuvų ištekliams gausinti.

Departamentas užtikrino struktūrinės politikos įgyvendinimą, Žuvininkystės duomenų rinkimo ir kontrolės programos įgyvendinimą, parengė reikiamų teisės aktų projektus.

Gautų rezultatų palyginimas su Strateginiame veiklos plane nustatytais vertinimo kriterijais:
 Rezultato kriterijai:

1. Žuvų perdirbimo įmonių produkcijos padidėjimas: planas 100 t, įvykdymas 100 t;
2. Akvakultūros įmonių produkcijos padidėjimas: planas 20 t, įvykdymas 300 t;
3. Priekrantės žvejybos įmonių sumažėjimas: planas 25 proc., įvykdymas 24 proc.;
4. Žvejybos įmonių, kurias jungia gamintojų organizacija, dalis: planas ir įvykdymas 40 proc.;
5. Akvakultūros įmonių, susivienijusių į gamintojų organizaciją, dalis: planas 90 proc., įvykdymas 95 proc.;
6. Patikrinta menkių iškrovimų Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste: planas 30 proc., įvykdymas 42 proc.;
7. Įregistruota pirminių žuvininkystės produktų supirkėjų: planas 120 vnt., įvykdymas 165 vnt.

Programos uždaviniai įgyvendinti, pagal numatytus programos vertinimo kriterijus rezultatai iš esmės buvo pasiekti.

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

10. ŽUVININKYSTĖS DUOMENŲ RINKIMAS IR KONTROLĖ *(programos kodas 70.01)*

1 programos tikslas – rinkti ir tvarkyti Europos Bendrijos žvejybos ištekliams ir žuvininkystės sektoriaus būklei įvertinti būtinus duomenis.

Pagal žuvininkystės politiką reglamentuojančius atitinkamus Komisijos reglamentus Lietuva kiekvienais metais privalo pateikti Europos Komisijai Lietuvos žvejybos duomenų rinkimo nacionalinę programą ateinantiems metams bei programos įgyvendinimo ataskaitą už praėjusius metus. Programoje pateikiamas duomenų rinkimo sistemos aprašymas bei finansinis planas, kuriame nurodomos programos finansavimo išlaidos. Sutinkamai su 2000 m. birželio 29 d. Tarybos sprendimu 2000/439/EB dėl Bendrijos finansavimo, kuriuo padengiamos valstybių narių išlaidos, patirtos renkant duomenis ir finansuojant tyrimus ir bandomuosius projektus vykdam žuvininkystės politiką (OL 2004 m. specialusis leidimas, 4 skyrius, 4 tomas, p.305) su paskutiniais pakeitimais padarytais 2005 m. spalio 6 d. Tarybos sprendimu Nr.2005/703/EEB (OL 2005, L267, p.26) Europos Komisija gali kompensuoti šaliai narei 50 proc. minimalios programos įgyvendinimo išlaidų.

1 uždavinys. Užtikrinti duomenų, būtinų Europos Bendrijos žuvininkystės politikai vykdyti, rinkimą bei pateikimą Europos Komisijai

Rezultatai pagal planuotus kriterijus buvo pasiekti – surinkti, apdoroti ir pirmuoju teikimu siunčiami Europos Komisijai biologiniai ir ekonominiai duomenys apie programos vykdymą atitiko nustatytus Europos Komisijos reikalavimus, paimta 130 mėginių biologiniams duomenims apibendrinti (planuota 120).

2 programos tikslas – užtikrinti Lietuvos žvejybos kontrolės sistemos efektyvumą ir Bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymąsi, gerinti kontrolę ir administracinius gebėjimus, plėtoti techninę pagalbą, skirtą žvejybos laivyno valdymui bendrosios žuvininkystės politikos tikslais remti.

1 uždavinys. Sustiprinti žvejybos kontrolės techninį aprūpinimą, administracinius gebėjimus, tobulinti informacines technologijas.

Numatytas šio uždavinio rezultato kriterijus – įdiegti duomenų apie žvejybos veiklą elektroninio registravimo ir perdavimo sistemą. Sutartis dėl elektroninio registravimo ir perdavimo sistemos pirkimo laiku nebuvo įvykdyta, kadangi Europos Komisija keitė reikalavimus elektroninių žurnalų sistemoms diegti. Sistema bus įdiegta 2010 m.

Gautų rezultatų palyginimas su Strateginiame veiklos plane nustatytais vertinimo kriterijais:

Planuoti rezultato kriterijai buvo pasiekti, išskyrus duomenų apie žvejybos veiklą elektroninio registravimo ir perdavimo sistemos įdiegimą, Europos Komisijai pakeitus reikalavimus elektroninių žurnalų sistemoms.

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

11. SPECIALIOJI ŽEMĖS ŪKIO BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ MOKAMŲ PASLAUGŲ TEIKIMO PROGRAMA (programos kodas 01.81)

Programos tikslas – teikti mokamas paslaugas ūkio subjektams ir užtikrinti laikinų cukraus pramonės restruktūrizavimo sumų sumokėjimą.

Programą sudaro Valstybinio žuvininkystės tyrimų centro, Lietuvos valstybinio augalų veislių tyrimo centro ir augalų veislių tyrimo stočių, Valstybinės kiaulių veislininkystės stoties, Valstybinės mašinų bandymo stoties, Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centro, Laukystos žuvų veislyno, Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto, Lietuvos žemės ūkio bibliotekos, Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos mokamos į valstybės biudžetą specialiosios lėšos, gaunamos už teikiamas paslaugas, Žuvininkystės departamento prie Žemės ūkio ministerijos gaunamos lėšos, išieškotos už žuvininkystę reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus jūrų vandenyse bei kitos teisėtai gautos lėšos.

Taip pat ją sudaro lėšos, skirtos sumokėti laikinas cukraus pramonės restruktūrizavimo sumas į Europos Sąjungos biudžetą.

1–2 uždaviniai. Užtikrinti žemės ūkio biudžetinių įstaigų pajamų, gaunamų už teikiamas paslaugas, įmokėjimą į valstybės biudžetą. Užtikrinti laikinų cukraus pramonės restruktūrizavimo sumų sumokėjimą į Europos Sąjungos biudžetą.

Gautų rezultatų palyginimas su Strateginiame veiklos plane nustatytais vertinimo kriterijais:

Rezultato kriterijai:

1. Įstaigų veiklos, finansuojamos iš įmokėtų į valstybės biudžetą pajamų, gautų už teikiamas mokamas paslaugas, vykdymas: planas 100, įvykdymas 71 proc. Numatyta pajamų suma nesurinkta dėl to, kad įstaigos nesuteikė visų planuotų mokamų paslaugų ir už jas negavo pajamų.

2. Lėšų, skirtų sumokėti laikinas cukraus pramonės restruktūrizavimo sumas į Europos Sąjungos biudžetą, panaudojimas: planas 100, įvykdymas 72 proc. Dėl atsakingos institucijos (Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos) priimto sprendimo atidėti vienam iš Lietuvos cukraus gamintojų laikino restruktūrizavimo mokėtinos sumos už 2008–2009 prekybinius metus mokėjimą 2010–2011 m., laikino restruktūrizavimo mokėtinos sumos per 2009 metus surinkta 28 proc. mažiau nei buvo numatyta.

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

12. SPECIALIOJI VALSTYBĖS REZERVO TVARKYMO PROGRAMA (programos kodas 01.84)

Programa parengta siekiant sudaryti, kaupti ir administruoti valstybės rezervo materialinius išteklius. Žemės ūkio ministerija yra valstybės rezervo tvarkytoja, atsakinga už tinkamą rezervo išsaugojimą.

Programos tikslas – užtikrinti tinkamą valstybės rezervo saugojimą.

1 uždavinys. Vykdyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės valstybės rezervo materialinių išteklių nuostatų reikalavimus.

Gautų rezultatų palyginimas su Strateginiame veiklos plane nustatytais vertinimo kriterijais:

Nustatytas rezultato kriterijus pasiektas – sudarytas nustatyto dydžio valstybės rezervas ir užtikrintas jo saugojimas.

Detali informacija apie šios programos rezultato ir produkto kriterijų įgyvendinimą pateikiama 1 priede.

TARPINSTITUCINIŲ PROGRAMŲ IR KITŲ PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMAS

Žemės ūkio ministerija 2009 m. koordinavo 2 tarpinstitucines programas: Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2008–2015 metų programą (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 16 d. nutarimu Nr.775) ir Maisto pramonės įmonėse susidarančių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo programą (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr.1266).

Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2008–2015 metų programos uždaviniai: tobulinti teisinę bazę, siekiant išsaugoti tautinio paveldo produktus, skatinti jų kūrimą ir realizavimą; ugdyti tradicinių amatininkų ir tradicinių paslaugų teikėjų verslumą ir vadybos gebėjimus; teikti valstybės paramą tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų ir jų asociacijų veiklai stiprinti; tobulinti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų, kūrimo technologijų formalaus ir neformalaus švietimo sistemą; formuoti patrauklų tautinio paveldo produktų įvaizdį šalyje ir užsienyje; sukurti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų, tautinio paveldo produktų sertifikavimo ir vartotojų informavimo sistemą.

Maisto pramonės įmonėse susidarančių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo programos uždaviniai: tobulinti teisinę bazę, reglamentuojančią maisto pramonės įmonėse susidarančių biologiškai skaidžių atliekų apskaitą, surinkimą, vežimą, saugojimą, naudojimą ir šalinimą, ypač daug dėmesio skirti šių teisės aktų įgyvendinimo kontrolei; skatinti produktų (kompostų) gamybą iš maisto pramonėje susidarančių biologiškai skaidžių atliekų; naudoti maisto pramonėje susidarančių biologiškai skaidžių atliekų energetinius išteklius ir išsaugoti maisto medžiagas; stiprinti maisto pramonėje susidarančių biologiškai skaidžių atliekų tvarkytojų administracinius gebėjimus ir gerinti jų informacinį ir metodinį aprūpinimą.

Atsižvelgiant į ministerijų atstovų pasitarimo 2010 m. sausio 5 d. protokolą Nr.1, Žemės ūkio ministerijos 2010-02-12 raštu Nr. 2D-805(11.16) Ministro Pirmininko tarnybai pateiktas Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. 1266 „Dėl Maisto pramonės įmonėse susidarančių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo programos patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas. Programą numatoma patvirtinti žemės ūkio ministro įsakymu.

Be to, Žemės ūkio ministerija dalyvauja 23 tarpinstitucinių programų įgyvendinime: Nacionalinės energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2006–2010 metų programos, Lietuvos Respublikos 2009–2013 metų eksporto plėtros strategijos įgyvendinimo priemonių plano, Regioninių socialinių ir ekonominių skirtumų mažinimo 2007–2010 metų programos, Nacionalinės jaunimo verslumo ugdymo ir skatinimo 2008–2012 m. programos, Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos įgyvendinimo iki 2012 metų nacionalinės strategijos, Valstybinės maisto ir mitybos strategijos ir jos įgyvendinimo priemonių 2003–2010 metų plano ir kt. programų.

Pagal nustatytą tvarką programas koordinuojančioms institucijoms teikiama informacija apie ministerijos, kaip programoje dalyvaujančios institucijos, vykdomų priemonių įgyvendinimą.

Tarpinstitucinių programų, kurių koordinatorius yra Žemės ūkio ministerija, vykdymo 2009 m. ataskaitos pridedamos (4 priedas).

PATVIRTINTŲ ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS 2009 METAIS

Žemės ūkio ministerijos 2009 m. asignavimai, įskaitant patikslinimus – 2 924 638,6 tūkst. Lt.

Panaudota 2 888 365,2 tūkst. Lt (kasinės išlaidos), arba 98,8 proc. numatytų asignavimų.

Pagal ministerijos 2009 m. strateginiame veiklos plane numatytas programas asignavimai panaudoti gerai: patvirtinti asignavimai – 2 905 526,8 tūkst. Lt, panaudota 2 869 260,3 tūkst. Lt (kasinės išlaidos), arba 98,8 proc.

Europos žuvininkystės fondo programos (67.01) sąmata įvykdyta 66,3 proc. Kai kurioms šios programos priemonėms numatytos lėšos nebuvo panaudotos dėl to, kad didžioji dalis paraiškų buvo pateiktos tik 2009 m. paskutinį ketvirtį, todėl užtruko jų vertinimas. Paramos sutartys pasirašytos vėliau nei planuota, nusitęsė mokėjimo prašymų pateikimo ir lėšų išmokėjimo terminai. Ne visos numatytos lėšos panaudotos pagal šios programos priemonę „Techninė parama“ (nespėta įvykdyti visų planuotų seminarų, konferencijų). Neįgyvendintus darbus numatomi atlikti 2010 m.

Nepilnai buvo panaudoti Žuvininkystės duomenų rinkimo ir kontrolės programos (70.01) asignavimai (41,3 proc.). Programa yra tęstinė, todėl Europos Komisijos siūlymu ekspertų paslaugos perkeltos į 2010 m., tiekėjui laiku neįvykdžius sutarties sąlygų neįdiegti elektroniniai žurnalai, nepanaudota 478,6 tūkst. Lt ilgalaikio turto įsigijimui. Galutinis atsiskaitymas su tiekėjais bus vykdomas 2010 m.

Specialiosios žemės ūkio biudžetinių įstaigų mokamų paslaugų teikimo programos (01.81) asignavimų planas įvykdytas 68,2 proc. dėl to, kad įstaigos nesurinko planuotų pajamų. Laikino cukraus pramonės restruktūrizavimo mokėtinos sumos per 2009 m. surinkta 28 proc. mažiau negu planuota. Ši suma buvo apskaičiuota, atsižvelgiant į Lietuvai skirtą 90 252 t baltojo cukraus gamybos kvotą, tačiau Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos priėmė sprendimą laikino restruktūrizavimo sumos sumokėjimą už 2008–2009 prekybos metus vienam iš Lietuvos cukraus gamintojų atidėti 2010–2011 prekybiniais metais.

Specialiosios valstybės rezervo tvarkymo programos (01.84) valstybės rezervo saugojimui skirtos lėšos pilnai nepanaudotos, kadangi nebuvo užbaigtas valstybės rezervo atstatymas.

Nesurinktos Specialiosios žuvininkystės rėmimo programos (01.85) planuotos pajamos, nes sumažėjo teisės aktų pažeidimų dėl žuvininkystei daromos žalos. Buvo nuspręsta dėl programos administravimo trūkumų surinktų lėšų nenaudoti.

Kitų programų lėšų ekonomija susidarė vykdant Vyriausybės taupymo programą, atsisakyta prekių ir paslaugų įsigijimo metų pabaigoje, sutaupyta darbo užmokesčio, socialinio draudimo lėšos.

Informacija apie asignavimų panaudojimą pagal programas pateikiama institucijos veiklos ataskaitos 2 priede, įstaigų prie Žemės ūkio ministerijos asignavimų panaudojimą – 3 priede.

IV. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO INSTITUCIJOS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS

1. Verslo kaime plėtra, žemės ūkio ir maisto produktų kokybės gerinimas, eksporto didinimas.

Skatinsime alternatyvų verslą kaime:

Bus padidinta paramos suma alternatyvaus verslo kaime projektams nuo 200 000 iki 500 000 eurų projektui, išplečiant remtinų ne žemės ūkio veiklų sąrašą.

Supaprastinsime ir palengvinsime paramos teikimą: pakeisime Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą (toliau – Programa), priemonių įgyvendinimo taisykles, peržiūrėsime/pakeisime horizontalius Programos administravimo teisės aktus.

Teiksime paskolas žemdirbiams palankiomis sąlygomis, taikydami Programos finansų inžinerijos priemonę Paskolų fondas pagal priemones „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ir „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“. Finansų inžinerijos priemones pradėsime taikyti ir alternatyviam verslui kaimo vietovėse skatinti.

Palaikysime žemdirbių pajamas:

Parama tiesioginėms išmokomis, teikiama iš ES ir Lietuvos biudžeto, turėtų sudaryti apie 1,27 mlrd. Lt arba 148 mln. Lt daugiau negu už 2009 metus.

Plėtosime alternatyvias žemės ūkio ir maisto produktų tiesioginių pardavimų formas: turgelius, prekybą tiesiai iš ūkio, pardavimus internetu „pristatymas prie vartotojo durų“, prekybą šviežiu pienu prekybos centruose, ūkininkų ūkių parduotuvėse, ūkininkų dalyvavimą viešuosiuose

pirkimuose. Plėtojant alternatyvias prekybos formas bus sukurta apie 300 darbo vietų. Kuriama kokybės ir saugos ir savikontrolės sistema ūkininkų turgeliuose parduodamai produkcijai.

Didinsime konkurenciją, skirdami paramą kooperatinėms pieno perdirbimo įmonėms, kurios gamintų naujus, pasaulinėje rinkoje didelę paklausą turinčius produktus, kurti. Pieno gamintojai, patys valdydami pieno perdirbimo įmones, turės garantijas, kad visas pienas, pagamintas jų ūkiuose, bus supirktas gera kaina ir perdirbtas.

Skatinsime melioracijos sistemų naudotojų asociacijų, kurios tinkamai prižiūrės melioracijos sistemas asociacijos narių naudojamoje melioruotoje žemėje, steigimąsi. Pagal Programą sausinimo sistemų, tvenkinių užtvankų, polderių rekonstrukcijai, rūgščių dirvų kalkinimui iš viso skirta 38 mln. EUR (131 mln. Lt). Paramos gavėjai – savivaldybės ir melioracijos sistemų naudotojų asociacijos, kurios neseniai pradėjo kurtis ir jau pateikė daugiau kaip 80 paraiškų paramai gauti. Be šių investicijų, 2010 m. iš valstybės biudžeto skirta 15 mln. Lt kapitalo investicijų melioracijos programai įgyvendinti.

Sumažinant ūkininkams laiko sąnaudas apskaitai, bus parengtas kompiuterizuotos supaprastintos buhalterinės apskaitos modelis mokesčiams apskaičiuoti.

Gerinsime žemės ūkio ir maisto produktų kokybę:

Bus parengti maisto produktų gamybos savo ūkyje geros praktikos vadovai (mėsos ir mėsos produktų, taip pat miltinių kepinų geros gamybos savo ūkyje praktikos vadovai, leidinys „Pieno produktų gamyba ūkyje“).

Remsime pieno gamintojų iniciatyvą sukurti pieno kokybės gerinimo fondą, į kurį galėtų būti pervedama dalis nuoskaitų už pieno kokybę.

Plėtosime kokybiškų produktų, turinčių ES lygiu registruotas saugomas nuorodas ir pagal nacionalinę kokybės schemą sertifikuotų Išskirtinės kokybės produktų gamybą. Sertifikuotų Išskirtinės kokybės produktų gamintojų skaičių padidinsime 3 kartus.

Skatinsime eksportą:

Bus įvykdyta 11 žemės ūkio ir maisto produktų eksporto skatinimo priemonių, numatytų Lietuvos eksporto plėtros strategijoje, skatinsime ieškoti naujų netradicinių eksporto rinkų.

Organizuosime Lietuvos žemės ūkio ir maisto pramonės įmonių dalyvavimą ne mažiau kaip 5 tarptautinėse specializuotose parodose, iš dalies padengiant ūkio subjektų dalyvavimo užsienio valstybėse organizuojamose parodose ir mugėse išlaidas, tam skiriant 300 tūkst. Lt.

Panaudosime ES fondų lėšas, skatinant žemės ūkio ir maisto produktų, žuvininkystės produktų, tautinio paveldo produktų rinkų plėtrą. Bus pateikta Europos Komisijai Ekologiškų produktų pardavimo skatinimo programa, vykdomas gamintojų asocijuotų struktūrų informavimas, siekiant išplėsti minėtų programų taikymą pieno, mėsos sektoriuose. Šioms priemonėms numatoma skirti 3,3 mln. Lt, iš to skaičiaus 1,8 mln. Lt iš ES žemės ūkio fondų.

Prognozuojame, kad įgyvendinus eksporto skatinimo priemones ir diversifikuojant eksportą žemės ūkio ir maisto produktų eksportas 2010 m. sieks 8,5 mlrd. Lt (augimas 5 proc.), išliks teigiamas prekybos balansas (1 mlrd. Lt).

2. Teisinė ir administracinė žemės tvarkymo sistemos pertvarka, orientuota į racionalių žemėnaudų kūrimą.

Pertvarkysime Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos, įsteigiant jos teritorinius padalinius 47 savivaldybių teritorijose, kur bus priimami sprendimai dėl kaimo vietovėse žemės gražinimo ar valstybinės žemės naudojimo įteisinimo, taip bus supaprastintas žemės tvarkymo administravimas bei teikiamos paslaugos priartintos prie gyventojų.

Įsteigsime Valstybės žemės fondą, kuriam pavesime įgyvendinti apleistų žemių mažinimo priemones, žemės konsolidacijos proceso organizavimą.

Siekiant įgyvendinti šiuos administracinius pertvarkymus, sudarysime tinkamas prielaidas Seimui laiku priimti su apskričių viršininkų administracijų likvidavimu susijusių 7 įstatymų pakeitimo įstatymus bei parengsime 32 Vyriausybės nutarimus, reglamentuojančius žemės tvarkymo ir administravimo funkcijų persikirstymą tarp Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos ir savivaldybių.

Teikdami valstybės pagalbą valstybinei žemės ūkio paskirties žemei įsigyti bei nuomai, vykdydami žemės konsolidaciją formuosime racionalias bei konkurencingas žemės valdas, tuo pradėdami naują žemės reformos darbų etapą. Suformuosime 17 tūkst. žemės sklypų 100 tūkst. ha plote.

Atnaujinsime geodezinę ir kartografinę medžiagą – 4 mln. ha šalies teritorijoje bus parengti nauji spalvoti ortofotografiniai žemėlapiai. Sukursime Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros portalą.

3. Atsinaujinančios energijos išteklių kaimo vietovėse plėtra.

Skatinsime atsinaujinančios energijos naudojimą, kartu su Energetikos ministerija ir Aplinkos ministerija tobulinsime parengtą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projektą.

Sudarysime palankesnes sąlygas biokuro gamintojams pasinaudoti Programos priemonėmis. Sieksime, kad paramą gautų ne tik mažos, bet ir vidutinės įmonės, užbaigsime derinti su Europos Komisija Programos pakeitimus.

Parengsime kartu su Energetikos ministerija paprastesnes taisykles ūkininkams ir kaimo gyventojams, norintiems prijungti atsinaujinančios energijos šaltinius prie elektros tinklų, sudarydami jiems sąlygas dalyvauti energetikos sistemoje.

Bus teikiama Programos parama biodujų, medžio drožlių gamybai, pavienių vėjo jėgainių statybai, trumpos rotacijos energetinių želdinių įveisimui. Planuojame, kad 2010 metais šalyje iš šiaudų ir daugiamečių žolių bus pagaminta apie 20 tūkst. tonų biokuro granulių.

Kartu su Lietuvos biomasės energetikos asociacija („Litbioma“) parengsime ir pradėsime vykdyti bandomąjį projektą „Šiaudų, kaip biokuro, panaudojimas šilumos gamybai“.

4. Žemės ūkio ministerijos ir jos valdymo srities įstaigų valdymo modelio optimizavimas.

Pertvarkysime Žemės ūkio ministerijos ir jos valdymo srities įstaigų administracinį valdymą:

Reorganizavus ir perskirsčius vykdomas funkcijas, ministerijos valdymo srities įstaigų skaičius sumažės 4 vnt. (sujungus augalininkystės sektoriaus institucijas).

Pertvarkius administracinę valdymo struktūrą Žemės ūkio ministerijos ir jos valdymo srities įstaigose etatų skaičius sumažės 292 vnt. Atlikus Žemės ūkio ministerijos bei jos valdymo srities įstaigų reorganizaciją ir patobulinus administracinės valdymo struktūras 2010 m. bus sutaupyta 3 838 tūkst. Lt biudžeto asignavimų.

Dalį Žemės ūkio ministerijos vykdomų funkcijų perduosime žemdirbių savivaldos organizacijoms:

Identifikuosime funkcijas, perduodamas žemdirbių savivaldos organizacijoms.

Pakeisime bei priimsime naujus teisės aktus, kuriais bus įvardintos žemdirbių savivaldos organizacijoms perduodamos vykdyti funkcijos bei finansavimas.

Pakeisime Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos statusą:

Seimui pateiksime reikalingų teisės aktų projektus, susijusius su Veterinarijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektu; Maisto įstatymo pakeitimo įstatymo projektu; Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 5, 9 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu; Geriamojo vandens įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu.

V. ĮSTAIGŲ PRIE MINISTERIJOS (KURIŲ VADOVAI YRA VALSTYBĖS BIUDŽETO ASIGNAVIMŲ VALDYTOJAI) VEIKLOS TRUMPA APŽVALGA

NACIONALINĖ ŽEMĖS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) strateginis tikslas – įgyvendinant valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, geodezijos, kartografijos ir nekilnojamojo turto kadastro srityse, rengti ir diegti efektyvias teises ir valdymo priemones, orientuotas į žemės santykių reguliavimą, racionalų žemės naudojimą, nekilnojamojo turto apskaitą ir darnią aplinkos plėtrą bei vystyti patikimą valstybinę geografinės informacijos infrastruktūrą.

Tarnyba, įgyvendindama strateginį tikslą, 2009 metais vykdė programoje Žemės tvarkymas ir administravimas bei geografinės informacijos infrastruktūros vystymas numatytas priemones.

Įgyvendindama Žemės tvarkymo ir administravimo bei geografinės informacijos infrastruktūros vystymo programos tikslą – sudaryti palankias sąlygas žemės tvarkymui ir administravimui, nekilnojamojo turto kadastro, geodezijos, kartografijos ir geografinės informacijos infrastruktūros plėtrai, užtikrinti žemės reformos ir kitų žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo kokybę bei geodezinės ir kartografinės veiklos priežiūrą, Tarnyba per 2009 metus parengė 12 Lietuvos

Respublikos įstatymų, 14 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektų, 9 žemės ūkio ministro įsakymų projektus, išleido 6 Tarybos generalinio direktoriaus įsakymus.

Vykdamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos nuostatas užbaigti žemės ir kito nekilnojamojo turto gražinimą, nuo žemės reformos pradžios iki 2010 metų sausio 1 d. kaimo gyvenamosiose vietovėse piliečių nuosavybės teisės jau atkurtos į 3,9 mln. ha žemės, tai sudaro 97,9 proc. piliečių prašymuose nurodyto ploto. Kaimo gyvenamosiose vietovėse privatizuota asmeninio ūkio žemės arba sudarytos valstybinės žemės nuomos sutartys 578,8 tūkst. ha plote, t. y. 90,4 proc. naudojamos asmeninio ūkio žemės ploto. Be to, pagal pateiktus fizinių ir juridinių asmenų prašymus pirkti laisvos valstybinės žemės ūkio paskirties žemės plotus, yra sudarytos valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutartys dėl 69,2 tūkst. ha žemės įsigijimo. Priimti sprendimai atkurti nuosavybės teises miestų teritorijoje į 28,2 tūkst. ha turėtos žemės plotą.

Taryba pagal kompetenciją metodiškai vadovavo žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos žemėtvarkos projektų (toliau – žemėtvarkos projektas) rengimo ir įgyvendinimo darbams: piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimui, asmeniniam ūkiui suteiktos ir naudojamos žemės įteisinimui, valstybinės žemės ūkio paskirties žemės pardavimui, nuomai, valstybinės žemės suteikimui naudotis neatlygintinai ar patikėjimo teise, taip pat kitiems teisės aktais reglamentuotiems žemės reformos žemėtvarkos darbams, kontroliavo šiuos darbus, analizavo ir apibendrino apskričių viršininkų administracijų teikiamus duomenis apie žemės reformos eigą, žemės reformai vykdyti apskrityse skirtų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą, ėmėsi priemonių žemės gražinimui spartinti, koordinavo apskrityse vykdomą žemės naudojimo valstybinę kontrolę.

Tarybos specialistai nagrinėjo piliečių prašymus ir skundus, pagal teisėsaugos institucijų pavedimus rengė specialistų išvadas, pasirinktinai tikrino žemėtvarkos projektų rengimą ir įgyvendinimą – šių projektų sprendinių atitikimą teisės aktams, kadastro duomenų bylų dokumentų dėl nuosavybės teisių į žemę atkūrimo, valstybinės žemės ūkio paskirties žemės pardavimo, nuomos bei valstybinės žemės suteikimo naudotis neatlygintinai ar patikėjimo teise parengimo kokybę, tikrino, išvykdami į vietą, žemės sklypų ribų paženklinimą bei atliktus matavimo darbus, pasirinktinai tikrino žemės reformai vykdyti skirtų valstybės biudžeto lėšų panaudojimo tikslingumą, apmokant už šiuos darbus. Patikrinimo išvadose buvo vertinami žemės reformą apskrityse administruojančių institucijų darbuotojų, neužtikrinusių teisės aktų laikymosi rengiant piliečiams žemės įsigijimo dokumentus, veiksmai. Nustačius, kad vykdytojų – įmonių darbuotojų projektų autorių žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo darbai atlikti pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, buvo teikiami siūlymai užsakovams – apskričių viršininkų administracijoms ir vykdytojams – įmonėms dėl nustatytų pažeidimų ir techninių klaidų ištaisymo. Atskirais atvejais apskričių viršininkams buvo siūloma keisti priimtus žemėtvarkos projektų sprendimus, kadangi piliečių nuosavybės teisės į žemę buvo atkurtos pažeidžiant teisės aktus, įvertinti atsakingų pareigūnų veiksmus ir nedelsiant imtis prevencinių priemonių.

Taryba, įgyvendindama žemės tvarkymo ir administravimo bei geografinės informacijos infrastruktūros programos tikslą – užtikrinti žemės ir statinių apskaitą, žemės naudojimo stebėseną bei diegti nekilnojamojo turto kadastrą ir ŽIS priemones, parengė Lietuvos Respublikos žemės fondo apskaitos ir Nekilnojamojo turto registre įregistruotų statinių apskaitos duomenis 2009 m. sausio 1 d. Taip pat kiekvieną metų ketvirtį buvo rengiama informacija apie žemės sklypus, įregistruotus Nekilnojamojo turto registre, pagal savivaldybes ir apskritis. Kad informacija patogiau būtų naudotis vartotojams, ji talpinama Tarybos tinklalapyje.

Kad racionaliau naudoti šalies žemės fondą buvo vykdomas žemės naudojimo ir žemės dangos monitoringas (stebėseną), kurio metu buvo atliekamas žemės išteklių (žemės naudmenų ir dirvožemio) naudojimo apsaugos, būklės ir kitimo stebėjimas, vertinimas ir prognozė. Šie duomenys naudingi ūkininkams, planuojant jų ūkinę veiklą.

Atliekamas dirvožemių tyrimas ir kuriama dirvožemio duomenų bazė Lietuvos teritorijai, siekiant užtikrinti ilgalaikį subalansuotą gamtos išteklių naudojimą, nustatyti žemės našumo balą, nepalankias ūkininkauti teritorijas bei užtikrinti žemės informacinės sistemos atskirų komponentų savalaikį sukūrimą.

Tarybos specialistai metodiškai vadovavo miškų įveisimo ne miško žemėje leidimų išdavimo, servitutų nustatymo administraciniu aktu ir su tuo susijusių nuostolių atlyginimo, žemės naudmenų būklės, žemės naudojimo sąlygų pakeitimo, valstybinės žemės perdavimo savivaldybėms darbams,

žemės paėmimo visuomenės poreikiams procesui, teisės aktų nustatyta tvarka atliko dešimties žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų valstybinę žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą.

Siekiant užtikrinti tolimesnį žemės tvarkymo procesą, plėtoti ir tobulinti vientisą Lietuvos teritorijos georeferencinį pagrindą, rengti Lietuvos Respublikos ūkio subjektams aktualią kartografinę medžiagą, 2009 m. Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:10 000 georeferencinio pagrindo duomenų bazėje GDB10LT (toliau – GDB10LT) buvo pradėta kaupti informacija apie pastatų ir statinių objektus, bokštus ir kaminus, taip pat GDB10LT papildyta nauja informacija apie aeronavigacines kliūtis. 2009 m. buvo vykdomas GDB10LT duomenų atnaujinimas panaudojant GDB10LT naudotojų – Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojo, Upių, ežerų ir tvenkinių kadastro tvarkytojo pateiktus duomenis apie georeferencinės duomenų bazės netikslumus, vandens telkiniams priskirtas vandens telkinio tipas. Siekiant užtikrinti nacionalinių duomenų suderinamumą su tarptautiniais standartais pagal INSPIRE reikalavimus, GDB10LT duomenys rengiami pagal skaitmeninį geografinės informacijos apsikeitimo standartą (*The Digital Geographic Information Exchange Standard – DIGEST*) bei *DIGEST* objektų ir atributų kodavimo katalogą (*DIGEST Feature and Attribute Coding Catalogue (DIGEST FACC)*).

Įgyvendinant Europos komisijos Jungtinių tyrimų centro Generalinio direktorato reglamento nuostatas, kad ortofotografiniai žemėlapiai, kurių pagrindu formuojama kontrolinių žemės sklypų duomenų bazė, turi būti ne senesni kaip 5 metų, 2009 m. buvo pagaminti nauji ortofotografiniai žemėlapiai 38 proc. Lietuvos Respublikos teritorijos.

Tarnyba, kuri yra Lietuvos geografinės informacijos infrastruktūros (LGII) projekto (Nr. BPD2004-ERPF-3.3.0-02-04/0014), finansuojamo Europos sanglaudos lėšomis, strateginė koordinatorė, o taip pat VĮ Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-Centras“ savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija, siekdama sukurti aplinką, būtiną, norint užtikrinti LGII projektu kuriamų rezultatų, skirtų valstybės geografinių duomenų naudojimo optimizavimui, saugų ir stabilų funkcionavimą bei plėtrą, fizines sąlygas ir infrastruktūrą, užtikrinančias efektyvų nacionalinių georeferencinių duomenų nenutrūkstantį kaupimą, naudojimą ir valdymą, 2008 m. pradėjo, o 2009 m. baigė VĮ Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-Centras“ pastato rekonstrukciją.

2009 m. buvo vykdoma žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo darbų kontrolė – Tarnybos specialistai pasirinktinai patikrino 25 žemėtvarkos projektų sprendinių atitikimą teisės aktų reikalavimams, taip pat dokumentų dėl nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo, valstybinės žemės ūkio žemės pardavimo, nuomos bei valstybinės žemės suteikimo naudotis neatlygintinai ar valdyti patikėjimo teise parengimą.

Įgyvendinant Lietuvos valstybinio geodezinio pagrindo plėtros ir tobulinimo, Lietuvos teritorijos ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo kartografavimo 2005–2009 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 3 d. nutarimu Nr. 1559 (Žin., 2004, Nr. 177-6535), tikslą sukurti valstybinį geodezinį ir kartografinį pagrindą, atitinkantį ES ir NATO standartus, aprūpinti vartotojus geodezine ir kartografinė medžiaga, 2009 m. buvo eksploatuojamas Globalinės padėties nustatymo sistemos nuolatinių stočių tinklas (LitPOS), kaip geodezinio pagrindo infrastruktūros sudėtinė dalis. LitPOS duomenys naudojami krašto apsaugai, valstybės sienos kontrolei sausumoje ir jūroje, ekstremalių situacijų valdymui, krašto kartografavimui, geodeziniam ir nekilnojamojo turto kadastriniams matavimams, transporto navigacijai, žemės reformai, žemės konsolidacijai, žemės ūkio naudmenų ir pasėlių laukų ribų tiksliam nustatymui bei kitais tikslais.

Tarnyba nuo 2006 m. tapo Europos Kaimo plėtros institucijų asociacijos (*AEIAR*) (*Association Européenne des Institutions d'Aménagement Rural*) nare ir aktyviai dalyvauja šios organizacijos veikloje.

Tarnyba kartu su Žemės ūkio ministerija inicijavo Žemės fondo poveikio Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtros ir pritaikymo infrastruktūra“ veiklos sričiai „Žemės konsolidacija“ įvertinimo studijos parengimą. Užsienio ekspertų grupė išsamiai išanalizavo esamą situaciją Lietuvoje, atitinkamą užsienio šalių patirtį ir tarptautinių organizacijų rekomendacijas ir pateikė pasiūlymus dėl efektyvių Žemės fondo modelių, labiausiai tinkančių Lietuvos situacijai.

2009 m. rudenį Lietuvoje lankėsi Vokietijos žemės naudojimo ir valdymo ribotos atsakomybės bendrovės (*BVVG*) atstovai ir kartu su Žemės ūkio ministerijos ir Tarnybos vadovais ir specialistais aptarė žemės tvarkymo darbų aktualijas Lietuvoje. Vizito rezultate ekspertai pateikė

išvadas ir pasiūlymus, kokias funkcijas turėtų apimti Lietuvos Valstybės žemės fondas, remiantis Vokietijos patirtimi, taip pat pasiūlė ir ateityje bendradarbiauti konkrečiais Lietuvai aktualiais Valstybės žemės fondo ir kitais žemės tvarkymo ir administravimo klausimais.

Buvo tęsiami šie EuroGeographics asociacijos, kurios viena iš 53 narių yra ir Taryba, inicijuoti projektai: *EuroBoundaryMap (EBM)*, *EuroGeoNames (EGN)*, *EuroGlobalMap (EGM)*, *EuroRegionalMap (ERM)*, *EuroMapFinder (EMF)*, *ESDIN*. *EuroBoundaryMap* projektu siekiama sukurti detalią Europos administracinių ribų bei administracinių vienetų duomenų bazę vidutiniu ir smulkiu masteliu 1:100 000 ir 1:1000 000. *EuroGeoNames* projektu siekiama sukurti bei plėtoti daugiakalbę geografinių vardų infrastruktūrą, sujungiant egzistuojančias nacionalines geografinių vardų duomenų bazes į vieningą sistemą, kuri leistų Internete ieškoti vietovardžių ir gauti išsamią informaciją apie juos: vietovardžio originalo kalbą, variantus, tarimą, statusą, taip pat geografinio objekto padėtį. *EuroGlobalMap* kuriama kaip vientisa pastoviai atnaujinama vektorinė topografinė duomenų bazė M 1:1 000 000, į ją integruojant atnaujintus Lietuvos teritorijos duomenis. *EuroRegionalMap* projektu siekiama sukurti daugiatikslių, vientisą visos Europos topografinių duomenų bazę vidutiniu masteliu 1:250 000. *EuroMapFinder* projektu siekiama sukurti Europos šalių oficialių kartografavimo institucijų kartografavimo produktų metaduomenų rinkinius, tame skaičiuje ir Lietuvos kartografavimo produktų metaduomenų rinkinius pagal *ISO19115 IR ISO19119* standartus. *ESDIN* projektu siekiama suderinti nacionalinių georeferencinių duomenų bazių rengimo reikalavimus su *INSPIRE* reikalavimais.

2009 m. buvo parengta Lietuvos – Baltarusijos ir Lenkijos valstybių sienų sankirtos geodezinė ir kartografinė medžiaga, šalys pasirašė valstybės sienos delimitavimo susitarimą. Tęsiami valstybės sienos su Rusijos Federacija demarkavimo darbai.

NACIONALINĖ MOKĖJIMO AGENTŪRA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) įgyvendina Paramos žemės ūkiui ir maisto pramonei programą.

Programos tikslas – suteikiant galimybę specialistams mokytis ir kelti kvalifikaciją, įgyvendinti tinkamą investicinių projektų kontrolę, efektyvų bendrosios žemės ūkio politikos (toliau – BŽŪP) ir valstybės paramos priemonių administravimą bei paramos žuvininkystės sektoriui iš Žuvininkystės orientavimo finansinio instrumento fondo administravimą, naudojantis tinkama informacine sistema.

Agentūra yra atsakinga už tinkamą Europos Sąjungos ir valstybės paramos lėšų žemės ūkiui ir kaimo plėtrai tvarkymą. Lietuvai įstojus į ES, Agentūra, kaip vienintelė akredituota institucija, administruoja ES BŽŪP priemones:

- tiesiogines išmokas už pasėlius ir gyvulius, pieno, sausųjų pašarų, cukraus ir bulvių krakmolo kvotas;
- cukraus pramonės restruktūrizavimo paramą;
- valstybės paramos priemones;
- žemės ūkio ir kaimo plėtros paramos priemones;
- paramą eksportuotojams ir intervencinę paramą žemės ūkio ir maisto produktų gamintojams;
- paramos žuvininkystės sektoriui priemones.

Paramos tipus sudaro per 60 paramos priemonių.

Pagrindinės Agentūros funkcijos yra: priimti sprendimus dėl paramos iš ES biudžeto suteikimo, projektų finansavimo nacionalinės paramos lėšomis, vykdyti mokėjimus paramos gavėjams, tvarkyti valstybės biudžeto ir išmokėtų ES lėšų apskaitą, taip pat Europos Komisijai teikti ataskaitas bei informaciją apie administruojamas ir kontroliuojamas paramos priemones bei joms finansuoti skirtas lėšas.

Institucijos strateginių tikslų ir programose numatytų tikslų pasiekimas 2009 m.:

– 2009 m. Agentūroje planuota administruoti 497 205 paraiškas (įskaitant paraiškas pagal priemones, kurios administruojamos kartu su paraiška tiesioginėms išmokoms gauti), Agentūra administruoja 511 291 paraišką. Efekto kriterijus įvykdytas 102,83 proc.

– 2009 m. planuota kontroliuoti 6 388 projektus, finansuojamus ES ir valstybės lėšomis, kontroliuoti 9 726 projektai. Rezultato kriterijaus metinio plano įvykdymas – 152,25 proc.

– 2009 m. valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, planuota organizuoti 980 mokymų, organizuoti 866 mokymai. Planuoti rezultatai nepasiekti, kadangi nebuvo skirta pakankamai lėšų suplanuotiems 980 mokymų. Pagal Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, 2009 m. mokymo planą dėl susidariusios ekonominės situacijos buvo skirta tik 241 tūkst. Lt (1,01 proc. valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytų asignavimų).

– Kvalifikaciją keliančių darbuotojų skaičius 2009 m. sumažėjo nuo 648 iki 561 dėl šių priežasčių: nebuvo pakankamai skiriama asignavimų darbuotojų mokymams, tais atvejais, kai nesurinkdavo pilnos dalyvių grupės, mokymo įstaigos seminarų visai neorganizuodavo, nuo 2009 m. spalio 1 d. Agentūroje buvo sumažinta 30 etatų, finansuojamų iš biudžeto. Atsižvelgiant į tai, rezultato kriterijaus metinis planas įvykdytas 86,57 proc.

– 2009 m. vietoj planuotų 6 proc. paraiškų, kurių patikros atliekamos, vykdant tinkamą BŽŪP priemonių, nacionalinės paramos ir paramos žuvininkystės sektoriui iš EŽF administravimą, buvo atlikta 10 proc. paraiškų patikros, numatytas rezultato kriterijus įvykdytas 166,7 proc.

Buvo atlikta 52 359 patikros (planuota – 52 461 patikrų), produkto kriterijaus metinis įvykdymas – 99,81 proc. Planuotų atlikti patikrų skaičius nuo faktinio atliktų patikrų skaičius nežymiai skiriasi, kadangi investicinių paramos priemonių atveju buvo pateikta šiek tiek mažiau mokėjimo prašymų, kurie tikrinami 100 proc.

Kaip ir ankstesniais metais, ypatingas dėmesys skirtas žiniasklaidai. Per 2009 m. rengti ir platinti pranešimai spaudai, publikuotos informacinės rubrikos respublikiniuose, regioniniuose, rajoniniuose bei specializuotuose leidiniuose, rengti informaciniai siužetai nacionalinių ir regioninių televizijų bei radijo laidose, daugybė straipsnių publikuota internetinėje žiniasklaidoje, atliktos pareiškėjų ir paramos gavėjų bei visuomenės apklausos. Informacijos sklaida taip pat buvo vykdoma ir Agentūros organizuojamų informacinių renginių: apskritųjų stalų diskusijų, konferencijų, seminarų metu.

Strateginiame veiklos plane numatyti kriterijai (Išplėtota informacija paramos gavėjams; Efektyvus paramos gavėjų informavimas apie Europos Sąjungos paramos galimybes respublikinėje ir regioninėje spaudoje, informaciniuose leidiniuose ir renginiuose, pranešimuose reportažuose televizijoje ir radijo stotyse) buvo pasiekti 100 proc.

Agentūrai 2009 m. buvo skirta (įskaitant patikslinimus) 41 857 tūkst. Lt asignavimų, panaudota – 41 838,9 tūkst. Lt (99,96 proc. asignavimų).

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos
2009 metų veiklos ataskaitos
1 priedas

**VERTINIMO KRITERIJŲ
(EFEKTO, REZULTATO IR PRODUKTO)
2009 M. SUVESTINĖ**

Institucijos strateginis tikslas – formuoti ir įgyvendinti sektoriaus struktūrinę politiką, užtikrinant ilgalaikę konkurencingo žemės ir maisto ūkio plėtrą, skatinant įvairesnę ekonominę veiklą kaime, atsinaujinančių energijos šaltinių plėtrą, aplinkos apsaugą ir kraštovaizdį puoselėjantį ūkininkavimą prioriteta teikiant šeimos ūkiui

Vertinimo kriterijus	Vertinimo kriterijaus kodas	Metinis planas	Įvykdyta	Metinio plano įvykdymas proc.
Efektas:				
1. Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose, pokytis, proc. palyginti su ankstesniais metais	E-01-01	0,5	2 <i>(laukiamas)</i>	+ 1,5 <i>proc. punkto</i>
2. Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos maisto pramonėje, pokytis, proc. palyginti su ankstesniais metais	E-01-02	-6	-6 <i>(laukiamas)</i>	100
3. Darbo našumo pokytis žemės ūkyje (pridėtinės vertės, tenkančios vienai dirbtai valandai, pokytis, proc.)	E-01-03	-4	-4 <i>(laukiamas)</i>	100
4. Darbo našumo pokytis maisto pramonėje (maisto produktų, gėrimų ir tabako gamyboje sukurtos pridėtinės vertės, tenkančios vienai dirbtai valandai, pokytis proc.)	E-01-04	-5	-5 <i>(laukiamas)</i>	100
5. Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	E-01-05	-14	-10 <i>(laukiamas)</i>	+ 4 <i>proc. punktai</i>
6. Ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis nuo visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime, proc.	E-01-06	72	72	100
Tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimas	65.01			
Rezultatas:				
1-ajam programos tikslui				
1. Prognozuojamas žemdirbių pajamų (kartu su tiesioginėmis ir kompensacinėmis išmokomis), skaičiuojant vienam dirbančiajam, pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	R-65.01-01-01	2,5	-22 <i>(laukiamas)</i>	-8,8 k.
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Žemės ūkio subjektų pajamų palaikymas, mokant tiesiogines išmokas, proc. nuo ES lėšų TI	P-65.01-01-01-01	60	60	100
2. Paraiškų paramai už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus gauti skaičius, vnt.	P-65.01-01-01-02	180000	177265	98,5

3. Vidutinis valdos dydis, ha	P-65.01-01-01-03	14,5	14,87	102,6
4. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už grūdinių, ankštinių, rapsų pasėlius, tūkst. ha	P-65.01-01-01-04	1146,6	1167,6	101,8
5. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už linus, ha	P-65.01-01-01-05	500	221,6	44,3
6. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už karves žindenes tūkst. vnt.	P-65.01-01-01-06	46,5	44	94,6
7. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už ėriavedes, tūkst. vnt.	P-65.01-01-01-07	17,3	17,3	100
8. Mokėta atsietųjų papildomų nacionalinių skerdimo išmokų, tūkst. vnt.	P-65.01-01-01-08	187,2	183,6	98,1
9. Mokėta susietųjų specialiųjų išmokų už bulius, tūkst. vnt.	P-65.01-01-01-09	51,5	54,3	105,4
10. Mokėta atskirų tiesioginių išmokų už kvotinio baltojo cukraus toną, tūkst. t	P-65.01-01-01-10	103	100	97,1
11. Mokėta atsietųjų papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už rinkai patiektą pieną, tūkst. t	P-65.01-01-01-11	1400	1366	97,6
2-ajam uždaviniui				
1. Parama su bitininkyste susijusiems projektams, vnt.	P-65.01-01-02-01	480	370	77,1
2. Paramos gavėjams kompensuoti iki 20 proc. patirtų išlaidų, proc.	P-65.01-01-02-02	20	20	100
3. Supirktą intervenciniu būdu grūdų, tūkst. t	P-65.01-01-02-03	95	138,8	146,1
4. Parama „Pienas vaikams“ - suteikta pagalba ūkio subjektams, organizuojantiems pieno pateikimą ikimokyklinio ir mokyklinio lavinimo įstaigose, kai pieno kaina kompensuojama 100 proc., vnt.	P-65.01-01-02-04	300	178	59,3
5. Parama „Pienas vaikams“ - pieno suvartojimas ikimokyklinio ir mokyklinio lavinimo įstaigose, t	P-65.01-01-02-05	500	530	106
6. Sausų pašarų gamybos kvota, t	P-65.01-01-02-06	650	650	100
7. Trumpojo pluošto linų gamybos kvota, t	P-65.01-01-02-07	3463	69,56	2
8. Ilgojo pluošto linų gamybos kvota, t	P-65.01-01-02-08	2263	29,9	1,3
9. Mokėta restruktūrizavimo parama baltojo cukraus gamintojams ir cukrinių runkelių augintojams už toną, t	P-65.01-01-02-09	20758	20758	100
10. Mokėta papildoma restruktūrizavimo parama cukrinių runkelių augintojams už toną, t	P-65.01-01-02-10	20758	20758	100
11. Mokėta parama regionams, nukentėjusiems nuo cukraus pramonės restruktūrizavimo, pagal Lietuvos cukraus sektoriaus restruktūrizavimo programoje numatytą finansinį planą, proc.	P-65.01-01-02-11	100	0	0
12. Suteikta parama vyno gamintojams pagal Paramos Lietuvos vyno sektoriui programoje numatytą finansavimo planą, proc.	P-65.01-01-02-12	100	0	0
13. Supirktą intervenciniu būdu sviesto ir lieso pieno miltelių, tūkst. t	P-65.01-01-02-13	14	12,2	87,1
14. Privačiai sandėliuoto sviesto kiekis, t	P-65.01-01-02-14	21	21	100
15. Mokėtų eksporto subsidijų už į trečiąsias šalis eksportuojamus žemės ūkio ir maisto produktus, pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	P-65.01-01-02-15	139	140	100,7
3-ajam uždaviniui				
1. Lėšų, skirtų padengti delspinigius, susidariusius dėl administravimo klaidos, panaudojimas, proc.	P-65.01-01-03-01	100	100	100
4-ajam uždaviniui				
1. Lėšų, skirtų padengti įsiskolinimą Europos Sąjungos biudžetui, panaudojimas, proc.	P-65.01-01-04-01	100	100	100

Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programa	66.01			
Rezultato:				
1-ajam programos tikslui				
1. Paramos sklaida – paramą gavusių žemės ūkio veiklos subjektų dalis (proc.) nuo visų deklaravusiųjų žemės ūkio naudmenas	R-66.01-01-01	45	55,8	124
2. Paramą gavusių jaunųjų ūkininkų skaičius	R-66.01-01-02	200	710	355
3. Paramą gavusių Vietos veiklos grupių parengtų vietos plėtros strategijų, vnt.	R-66.01-01-03	24	31	129
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Asmenų, dalyvavusių pagal priemonę „Profesinis mokymas ir informavimo veikla“ mokymo kursuose, skaičius	P-66.01-01-01-01	8000	10000	125
2. Parodomųjų bandymų, demonstracinių eksperimentų skaičius	P-66.01-01-01-02	40	40	100
3. Konsultuotų ūkininkų skaičius	P-66.01-01-01-03	5000	886	17,7
4. Pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ perleidusių ūki ūkininkų skaičius	P-66.01-01-01-04	400	420	105
5. Paremtų pusiau natūrinių ūkių skaičius	P-66.01-01-01-05	600	726	121
6. Gavusių investicinę paramą pagal priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ūkių skaičius	P-66.01-01-01-06	800	2585	323,1
7. Paremtų projektų pagal priemonę „Miškų ekonominės vertės didinimas“ skaičius	P-66.01-01-01-07	40	37	92,5
8. Paremtų vandentvarkos projektų skaičius	P-66.01-01-01-08	25	24	96
9. Paremtų žemės konsolidacijos projektų skaičius	P-66.01-01-01-09	0	0	-
10. Paramą gavusių įmonių pagal priemonę „Žemės ūkio produktų perdirbimas, rinkodara bei naujų produktų kūrimas“ skaičius	P-66.01-01-01-10	17	21	123,5
2-ajam uždaviniui				
1. Paremta pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ programą „Kraštovaizdžio tvarkymas“ projektų skaičius	P-66.01-01-02-01	7000	7309	104,4
2. Paremtų ekologinių ūkių skaičius	P-66.01-01-02-02	1000	751	75,1
3. Paremtų projektų pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ programą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“ skaičius	P-66.01-01-02-03	350	64	18,3
4. Paremtų projektų pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ programą „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ skaičius	P-66.01-01-02-04	100	21	21
5. Pagal priemonės „Apželdinimas mišku“ paremtų žemės savininkų skaičius	P-66.01-01-02-05	400	567	142
6. Paremtų projektų pagal priemonę „Miškininkystės potencialo atkūrimas ir prevencinių priemonių įdiegimas“ skaičius	P-66.01-01-02-06	20	25	125
7. Paremtų NATURA 2000 pareiškėjų skaičius	P-66.01-01-02-07	1500	1571	104,7
8. Paremtų pareiškėjų, ūkininkaujančių vietovėse su kliūtimis skaičius	P-66.01-01-02-08	100000	113012	113

3-ajam uždaviniui				
1. Paramą gavusių labai mažų įmonių (mikroįmonių) kaime skaičius	P-66.01-01-03-01	70	29	41,4
2. Paramą gavusių turizmo plėtros veiklų skaičius kaime	P-66.01-01-03-02	100	64	64
3. Parentų kaimų pagal priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ projektų skaičius	P-66.01-01-03-03	70	0	0
4-ajam uždaviniui				
1. Parentų VVG skaičius	P-66.01-01-04-01	45	30	66,7
2. Projektų, atrinktų per VVG, skaičius	P-66.01-01-04-02	60	44	73,3
3. Parenta bendradarbiavimo projektų, vnt.	P-66.01-01-04-03	5	0	0
4. Projektų, skirtų VVG ir VVG teritorijos gyventojų gebėjimams ugdyti, skaičius	P-66.01-01-04-04	20	9	45
5-ajam uždaviniui				
1. Įsivintų lėšų, skirtų techninei paramai, dalis, proc.	P-66.01-01-05-01	12	12	100
7-ajam uždaviniui				
1. Išlaidų, susijusių su perkant prekes ir paslaugas sumokėta PVM suma, kompensavimas proc.	P-66.01-01-07-01	19	19,7	103,7
Specialioji kaimo rėmimo programa	01.29			
Rezultato: 1-ajam programos tikslui				
1-ajam programos tikslui				
1. Lietuvos gamintojų žemės ūkio ir maisto produktų rinkos dalies bendroje Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkoje pokytis, proc.	R-01.29-01-01	0,1	4 (laukiamas)	40 k.
2. Profesinių gebėjimų didinimas, proc. (užsiimančiųjų žemės ūkio veikla dalyvavimas švietimo priemonėse)	R-01.29-01-02	45	43	95,6
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Surengtų seminarų, konferencijų, lauko dienų skaičius	P-01.29-01-01-01	700	807	115,3
2. Ūkininkams suteiktų konsultacijų skaičius	P-01.29-01-01-02	65000	49964	76,9
3. Parengtų leidinių, mokslinių, informacinių straipsnių, rekomendacijų, metodikų skaičius	P-01.29-01-01-03	200	200	100
4. Parentų parodų, mugių skaičius	P-01.29-01-01-04	15	16	106,7
5. Organizuotų žemės ūkio konkursų - apžiūrų, varžytuvių, kaimo sporto varžybų skaičius	P-01.29-01-01-05	20	84	420
6. Organizuotų profesinių, švietėjiškų renginių skaičius	P-01.29-01-01-06	25	32	128
7. Kreditų su garantija, už kurių suteikimą mokamo garantinio užmokesčio dalis kompensuojama, skaičius (ūkio subjektams investuojant į pirminę žemės ūkio produktų gamybą)	P-01.29-01-01-07	16	16	100
8. Kreditų su garantija, už kurių suteikimą mokamo garantinio užmokesčio dalis kompensuojama, skaičius (ūkio subjektams investuojant į kitą veiklą nei pirminė žemės ūkio produktų gamyba)	P-01.29-01-01-08	3	3	100
9. Kreditų su garantija, už kurių suteikimą mokamas garantinis užmokestis kompensuojamas, skaičius (VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūrai)	P-01.29-01-01-09	6	6	100
10. Kreditų su garantija gavėjų, kuriems kompensuojama draudimo įmokų dalis, skaičius	P-01.29-01-01-10	7	8	114,3
11. Kreditų su garantija, už kuriuos kompensuojama palūkanų dalis, skaičius (ūkio subjektams)	P-01.29-01-01-11	1165	1165	100

investuojant į pirminę žemės ūkio produktų gamybą)				
12. Kreditų su garantija, už kuriuos kompensuojama palūkanų dalis, skaičius (ūkio subjektams investuojant į kitą veiklą nei pirminė žemės ūkio produktų gamyba)	P-01.29-01-01-12	136	136	100
13. Žemės ūkio subjektams suteiktų paskolų skaičius, už kurias kompensuota palūkanų dalis	P-01.29-01-01-13	1800	1462	81,2
14. Kompensuota draudimo įmokų, atvejų skaičius, vnt.	P-01.29-01-01-14	10000	7784	78
15. Akredituota tyrimų laboratorijų (išplėsta akreditacijos sritis), vnt.	P-01.29-01-01-15	1	1	100
16. Kokybės užtikrinimo bei aplinkosaugos sistemų pagal ISO 9000 bei ISO 14000 standartų reikalavimus, EurepGAP ir kitų sistemų diegimas, sistemų skaičius	P-01.29-01-01-16	58	59	101,7
17. Registruotų saugomų kilmės vietų ar geografinių nuorodų skaičius	P-01.29-01-01-17	1	1	100
18. Gavusių paramą pareiškėjų, dalyvaujančių maisto kokybės schemose, skaičius	P-01.29-01-01-18	10	12	120
19. Paremtas šalutinių gyvūninių produktų perdirbimas ir utilizavimas, tūkst. t	P-01.29-01-01-19	15	15	100
20. Kontroliuotų, sėklintų ir įvertintų veislinių galvijų, tūkst. vnt.	P-01.29-01-01-20	450	510	113,3
21. Kontroliuotų, sėklintų ir įvertintų veislinių kiaulių, tūkst. vnt.	P-01.29-01-01-21	150	160	106,7
22. Kontroliuotų, sėklintų ir įvertintų veislinių arklių, tūkst. vnt.	P-01.29-01-01-22	2,7	2,8	103,7
23. Kontroliuotų, sėklintų ir įvertintų veislinių avių ir ožkų, tūkst. vnt.	P-01.29-01-01-23	2,3	5,9	256,5
24. Kontroliuotų karvių ir telyčių skaičius pagal gyvulių produktyvumo kontrolės programą, tūkst. vnt.	P-01.29-01-01-24	270	254	94,1
25. Paremtų kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) skaičius	P-01.29-01-01-25	9	9	100
26. Paramos ūkiams modernizuoti gavėjų skaičius	P-01.29-01-01-26	550	67	12,2
28. Sertifikuotas tvenkinių plotas (ha) ekologiškų žuvininkystės produktų tvenkiniuose gamybai, bioįvairovės apsaugos žuvininkystės tvenkiniuose gerinimui	P-01.29-01-01-28	5000	5856	117,1
29. Sertifikuotų tautinio paveldo produktų, tradicinių amatų mokymo programų, tradicinių mugių ir tradicinių amatų meistrų skaičius	P-01.29-01-01-29	30	415	13 k.
30. Finansuotų projektų, skatinančių tautinio paveldo produktų išsaugojimą, kūrimą ir realizavimą, skaičius	P-01.29-01-01-30	13	22	169,2
31. Paremtų tradicinių amatininkų ir tradicinių paslaugų teikėjų, kūrimo technologijų mokymo, kvalifikacijos tobulinimo programų skaičius	P-01.29-01-01-31	1	1	100
32. Organizuoto tradicinių amatininkų ir tradicinių paslaugų teikėjų mokymo, kvalifikacijos tobulinimo dalyvių skaičius	P-01.29-01-01-32	70	85	121,4
2-ajam uždaviniui				
1. Įregistruotų žemės ūkio valdų Žemės ūkio ir kaimo verslo registre skaičius, vnt.	P-01.29-01-02-01	345000	345000	100
2. Registruotų ūkių Ūkininkų ūkių registre skaičius, vnt.	P-01.29-01-02-02	107000	107000	100
3. Registruotos technikos Žemės ūkio technikos registre skaičius, vnt.	P-01.29-01-02-03	219850	220797	100,4
4. Importo ir eksporto licencijų arba sertifikatų su iš anksto nustatyta kompensacija taikymo žemės ūkio produktams posistemė	P-01.29-01-02-04	1	1	100
5. Palaikomas ŽŪMPRIS internetinis puslapis	P-01.29-01-02-05	1	1	100
6. Lietuvos įmonių skaičius Virtualiojoje mugėje, vnt.	P-01.29-01-02-06	190	193	101,6
7. Informacinių straipsnių publikavimas respublikinėje ir regioninėje spaudoje, informacijos	P-01.29-01-02-07	60	60	100

sklaida televizijos bei radijo laidose (žiniasklaidos priemonių skaičius, vnt.)				
8. Skerdenų klasifikavimo patikrų skerdyklose skaičius, vnt.	P-01.29-01-02-08	312	317	101,6
9. Skerdenų vertintojų, kontrolierių, vertintojų mokytojų kvalifikacijos kėlimas (mokymas), žmonių skaičius, vnt.	P-01.29-01-02-09	0	0	-
10. Eksperto priežiūros kontrolės vizitų skaičius	P-01.29-01-02-10	48	48	100
11. Išduotų galvijų lyties ir mėsos be kaulų sertifikatų skaičius	P-01.29-01-02-11	536	536	100
12. Pieno kokybę ir saugą apibūdinančių rodiklių bei pieno riebumo tyrimų skaičius, tūkst. vnt.	P-01.29-01-02-12	3500	2895	82,7
13. Parduodančių pieną ir/ar jo produktus gamintojų, duomenys apie kuriuos kaupiami Pieno kvotų duomenų bazėje, skaičius	P-01.29-01-02-13	51000	50079	98,2
14. Į intervenciją priimtų grūdų kiekis, tūkst. t	P-01.29-01-02-14	95	138,8	146,1
15. Rinkos monitoringo informacinės sistemos (RMIS) funkcionalumo palaikymas, plėtra ir duomenų bazės administravimas, procentais nuo įdiegtų funkcijų skaičiaus	P-01.29-01-02-15	100	100	100
16. Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo priemonių administravimo informacinės sistemos (RRPAIS) funkcionalumo palaikymas, plėtra ir duomenų bazės administravimas, procentais nuo įdiegtų funkcijų skaičiaus	P-01.29-01-02-16	100	100	100
4-ajam uždaviniui				
1.Kaimo bendruomenių, įgyvendinusių projektus, finansuojamus iš valstybės biudžeto lėšų, skaičius	P-01.29-01-04-01	350	106	30,3
2.Kaimo bendruomenių sąjungų, įgyvendinusių projektus, skaičius	P-01.29-01-04-02	10	2	20
3. Vietos veiklos grupių, įgyvendinusių projektus finansuojamus iš valstybės biudžeto lėšų, skaičius	P-01.29-01-04-03	10	7	70
5-ajam uždaviniui				
1. Lėšų, skirtų maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje programos įgyvendinimui, panaudojimas, proc.	P-01.29-01-05-01	100	100	100
2. Nepasiturinčių asmenų, kuriems skirta maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje programos, skaičius, tūkst. asm.	P-01.29-01-05-02	240	452,5	188,5
6-ajam uždaviniui				
1. Lėšų, skirtų apmokėti žemės ūkio produktų kiekių, buvusių Lietuvos laisvoje apyvartoje įstojimo į ES dieną ir viršijusių kiekius, kuriuos galima laikyti įprastinėmis atsargomis 2004 m. gegužės 1 d., šalinimo išlaidas, panaudojimas, proc.	P-01.29-01-06-01	100	100	100
Žemės ūkio ir maisto produkcijos kokybės, saugos, konkurencingumo ir Europos Sąjungos reikalavimų įgyvendinimas	01.32			
Rezultato:				
1-ajam programos tikslui				
1. Ūkininkams ir kitiems žemės naudotojams auginant ištirtų ir pripažintų geros ūkinės vertės bei tinkamiausiomis Lietuvos sąlygoms naujų veislių žemės ūkio augalus, padidės jų derlingumas, proc.	R-01.32-01-01	9	9	100
Produkto:				

1-ajam uždaviniui				
1. Atlikti augalų veislių ūkinio vertingumo tyrimus, nustatant atskirų tirtų veislių ūkinio vertingumo savybes ir jų tinkamumą Lietuvos agroklimato sąlygoms, veislių skaičius	P-01.32-01-01-01	320	378	118,1
2-ajam uždaviniui				
1. Naujų ištirtų augalų veislių skaičius, siūlomas įrašyti į "Nacionalinį augalų veislių sąrašą"	P-01.32-01-02-01	70	89	127
3-ajam uždaviniui				
1. Specialių leidinių, straipsnių spaudai, pateiktos informacijos seminaruose ir kt. renginiuose apie augalų veislių savybes skaičius	P-01.32-01-03-01	12	12	100
Rezultato:				
2-ajam programos tikslui				
1. Pateikti siūlymus Lietuvos selekcininkų sukurtas naujas geros ūkinės vertės veisles (vnt.) įrašyti į ES žemės ūkio augalų ir daržovių veislių bendruosius katalogus, kas įgalins jų sėklą dauginti ir platinti visose ES šalyse	R-01.32-02-01	18	18	100
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Nacionalinio augalų veislių sąrašo bei LR saugomų augalų veislių sąrašo sudarymas, vnt.	P-01.32-02-01-01	2	2	100
2. Atlikti pateiktų paraiškų ekspertizės dėl teisinės apsaugos suteikimo LR naujoms augalų veislėms, vnt.	P-01.32-02-01-02	6	6	100
3. Įsigyti mažagabaritines sėjamasias, vnt	P-01.32-02-01-03	-	-	-
4. Įsigyti derliaus nuėmimo kombainus, vnt	P-01.32-02-01-04	-	-	-
5. Įsigyti kultivatorius-germinatorius, vnt	P-01.32-02-01-05	-	-	-
6. Įsigyti traktorius, vnt.	P-01.32-02-01-06	-	-	-
7. Įsigyti pesticidų purkštuvus, vnt.	P-01.32-02-01-07	-	-	-
8. Įsigyti sėklų beicavimo mašinas, vnt.	P-01.32-02-01-08	1	1	100
9. Bandyminių sėklų sandėlio ir džiovyklos rekonstravimas, vnt.	P-01.32-02-01-09	1	1	100
10. Veislių bandyminės technikos remonto dirbtuvių rekonstravimo projekto parengimas, vnt.	P-01.32-02-01-10	1	1	100
Rezultato:				
3-ajam programos tikslui				
1. Sukaupia ir apdorota informacija (proc.) apie įvertintų veislinių kuilių ir paršavedžių veislines ir produktyvumo savybes ir apyskaitos teikiamos kiaulių augintojams bei kitiems suinteresuotiems žemės ūkio veiklos subjektams	R-01.32-03-01	100	100	100
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Kontroliuota veislinių kiaulių, tūkst. vnt.	P-01.32-03-01-01	140	152	108,6
2. Nustatytas veislinių kiaulių prieauglio raumeningumas, tūkst. vnt.	P-01.32-03-01-02	11	8,5	77,3
3. Kontrolinio penėjimo metodu įvertinta paršavedžių, vnt.	P-01.32-03-01-03	1000	1412	141,2
4. Kontrolinio penėjimo metodu įvertinta kuilių, vnt.	P-01.32-03-01-04	110	138	125,5

5. Kontrolinio penėjimo metodu išauginto prieauglio kontrolinis skerdimas, vnt.	P-01.32-03-01-05	3500	4357	124,5
Rezulto:				
4-ajam programos tikslui				
1. Į Lietuvos Respubliką įvežami sveiki augalai ir augaliniai produktai, kurių fitosanitarinė kontrolė atliekama pasienio fitosanitarinės kontrolės postuose, regioninių augalų apsaugos ir karantino punktų kontroliuojamų augintojų Lietuvoje užauginami augalai ir augaliniai produktai atitinka fitosanitarinius reikalavimus, proc.	R-01.32-04-01	100	100	100
2. Kokybiški augalų apsaugos produktai tiekiami į rinką laikantis teisės aktų reikalavimų ir naudojami atsižvelgiant į naudojimo rekomendacijas bei augalų ligų prognozes, proc.	R-01.32-04-02	100	100	100
3. Augalai ir augaliniai produktai atitinka fitosanitarinius reikalavimus ir su fitosanitariniais sertifikatais gabenami į trečiąsias šalis bei į kitas ES šalis su augalo pasu, proc.	R-01.32-04-03	100	100	100
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Augalų ligų ir kenkėjų apskaitų skaičius	P-01.32-04-01-01	6000	6000	100
2. Registruotų ir perregistruotų augalų apsaugos produktų skaičius	P-01.32-04-01-02	25	28	112
3. Augalų apsaugos produktų sandėliavimo, prekybos, pakavimo, ženklinimo ir naudojimo, patikrinimų skaičius	P-01.32-04-01-03	4500	4519	100,4
4. Išduota leidimų augalų apsaugos produktų įvežimui, vnt.	P-01.32-04-01-04	16	16	100
5. Išduota leidimų augalų apsaugos produktų prekybai, vnt.	P-01.32-04-01-05	75	77	102,7
6. Augalų apsaugos produktų kokybei nustatyti paimtų ir ištirtų pavyzdžių skaičius	P-01.32-04-01-06	29	29	100
7. Importuojamų augalų ir augalinės kilmės produktų fitosanitarinių patikrinimų skaičius	P-01.32-04-01-07	9000	11415	126,8
2-ajam uždaviniui				
1. Atliktų karantininių organizmų nustatymo ekspertizių skaičius	P-01.32-04-02-01	3500	3341	95,5
2. Atliktų ne karantininių organizmų nustatymo ekspertizių skaičius	P-01.32-04-02-02	40000	87121	217,8
3. Atliktų tyrimų dėl saugomų zonų statuso skaičius	P-01.32-04-02-03	400	585	146,3
4. Į Fitosanitarinį registrą per metus įregistruotų objektų skaičius	P-01.32-04-02-04	420	447	106,4
5. Palaikomos kompiuterizuotos programos, vnt.	P-01.32-04-02-05	8	8	100
6. Atliktų į Lietuvos vidaus rinką tiekiamų, importuojamų ir eksportuojamų šviežių vaisių ir daržovių atitikties kokybės reikalavimams patikrinimų skaičius	P-01.32-04-02-06	4400	7029	159,8
7. Eksportuojamų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinio patikrinimo skaičius	P-01.32-04-02-07	27000	32433	120,1
8. Fitosanitarinių patikrinimų ūkiuose skaičius (nacionalinė priežiūra)	P-01.32-04-02-08	4500	6274	139,4
9. Išduotų šviežių vaisių ir daržovių atitikties kokybės reikalavimus sertifikatų skaičius	P-01.32-04-02-09	4200	6255	148,9
10. Įmonių, kurioms suteikta teisė ženklinti medinę pakavimo medžiagą pagal Tarptautinį fitosanitarijos priemonių standartą Nr. 15, patikrinimų skaičius	P-01.32-04-02-10	90	111	123,3
Rezultato:				
5-ajam programos tikslui				
1. Siekiant informuoti žemės ūkio subjektus, kasmet skirtingose agroklimatinėse šalies zonose vertinti dirvožemio agrocheminių savybių pokyčius bei parengti rekomendacijas dirvožemio	R-01.32-05-01	2	2	100

derlingumui padidinti ir taršai sumažinti, rekomendacijų skaičius				
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Atliktos laboratorinės analizės tiriamajame plote, tūkst. ha	P-01.32-05-01-01	40	40	100
Rezultato:				
6-ajam programos tikslui				
Bus užtikrinta, kad naujai pateikiamos į rinką žemės ir miškų ūkio mašinos (Lietuvoje pagamintos ir įvežamos iš kitur), žemės ūkio produkcijos perdirbimo bei medienos apdirbimo įranga visiškai atitiks teisės aktų nustatytus reikalavimus, proc.	R-01.32-06-01	100	100	100
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Atliktų mašinų bandymų, nustatant saugos lygį bei vartojamąsias savybes pagal ES direktyvas, skaičius vnt.	P-01.32-06-01-01	75	78	104
2. Įsavintų ES direktyvų ir norminių dokumentų pasiruošiant atlikti bandymus pagal jų reikalavimus, skaičius vnt.	P-01.32-06-01-02	20	20	100
3. Įsigytų normatyvinių dokumentų (ISO, EN, LST) bei parengtų įmonės standartų skaičius vnt.	P-01.32-06-01-03	50	51	102
4. Išbandytų ir techniškai patikrintų augalų apsaugos purkštuvų, vnt.	P-01.32-06-01-04	450	560	124,4
2-ajam uždaviniui				
1. Privalomai ir savanoriškai sertifikuotų, nustatant saugos bei vartojamųjų savybių atitiktį norminių dokumentų reikalavimams, mašinų skaičius vnt.	P-01.32-06-02-01	25	58	232
2. ES direktyvų ir norminių dokumentų, pagal kuriuos pasiruošta vykdyti sertifikavimą, reikalavimų įgyvendinimo skaičius vnt.	P-01.32-06-02-02	20	20	100
3. Mašinų, kurioms atlikta sertifikuotų gaminių licencinė priežiūra, skaičius vnt.	P-01.32-06-02-03	15	15	100
3-ajam uždaviniui				
1. Tiriant žemės ūkio technikos tobulinimo kryptis atliktų palyginamųjų žemės ūkio technikos bandymų stoties veiklos ribose skaičius vnt.	P-01.32-06-03-01	4	4	100
2. Teikiant pagalbą vartojamas įgyvendintų priemonių skaičius, vnt.	P-01.32-06-03-02	15	15	100
Rezultato:				
7-ajam programos tikslui				
1. Lašišų ir šlakių rituolių produkcijos lašišinėse upėse santykis su įvertinta potencialia šių upių produkcija, proc.	R-01.32-07-01	10	10	100
2. Žuvų produkcijos įžuvinamuose valstybinės reikšmės vandens telkiniuose padidėjimas lyginant su 2005 metų produkcija, proc.	R-01.32-07-02	8	8	100
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Išleidžiamų į upes lašišaičių skaičius, tūkst. vnt.	P-01.32-07-01-01	108	108	100
2. Išleidžiamų į upes šlakiukų skaičius, tūkst. vnt.	P-01.32-07-01-02	299	299	100
3. Pašalintų kliūčių žuvų migracijai skaičius	P-01.32-07-01-03	3	3	100

2-ajam uždaviniui				
1. Išleidžiamų į valstybinės reikšmės vandens telkinius žuvų ir vėžių skaičius, mln. vnt.	P-01.32-07-02-01	67	72,6	108,4
2. Pradedamų veisti naujų žuvų rūšių skaičius	P-01.32-07-02-02	1	0	0
3. Parengtų bendradarbiavimo per sieną programų projektų, vnt.	P-01.32-07-02-03	3	0	0
3-ajam uždaviniui				
1. Atliktų moksliniu laivu „Darius“ mokslinių tiriamųjų reisų skaičius	P-01.32-07-03-01	18	18	100
2. Įvykdytų Baltijos jūros žuvų išteklių tyrimų užduočių skaičius	P-01.32-07-03-02	5	5	100
3. Parengtas Baltijos jūros programos 2007–2013 m. projektas, vnt.	P-01.32-07-03-03	1	0	0
Rezultato:				
8-ajam programos tikslui				
1. Vertingų plėšrių žuvų kiekis palaikomas optimaliame lygyje, proc.	R-01.32-08-01	20	20	100
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Išleidžiamų į Kauno marias ir Nemuno baseiną vertingų žuvų jauniklių skaičius, tūkst. vnt.	P-01.32-08-01-01	360	368,05	102,2
Rezultato:				
9-ajam programos tikslui				
1. Kontroliuojamų karvių primilžio didėjimas, proc.	R-01.32-09-01	3,6	3,6	100
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Įsigyta tarnybinių automobilių, vnt.	P-01.32-09-01-01	0	0	-
2. Nupirkta kompiuterių, vnt.	P-01.32-09-01-02	0	0	-
Rezultato:				
10-ajam programos tikslui				
1. Veislinių gyvulių augintojų pajamų pokytis, lyginant su prekinių gyvulių augintojų pajamomis, proc.	R-01.32-10-01	5	9	180
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Atliktų kontrolinių patikrinimų skaičius, vnt.	P-01.32-10-01-01	500	1494	298,8
2. Organizuotų respublikinių veislinių gyvūnų parodų skaičius, vnt.	P-01.32-10-01-02	1	1	100
3. Organizuotų veislinių bulių reproduktorių įvertinimų jų veislinei vertei nustatyti skaičius, vnt.	P-01.32-10-01-03	8	17	212,5
4. Organizuotų varžybų-bandymų skaičius veislinių arklių įvertinimui, vnt.	P-01.32-10-01-04	50	82	164
Rezultato:				
11-ajam programos tikslui				
1. Sertifikuojant užtikrinama augalų dauginamosios medžiagos kokybė, proc.	R-01.32-11-01	100	100	100
2. Tikrinimų, vykdančių augalų dauginamosios medžiagos rinkos priežiūrą, skaičius, vnt.	R-01.32-11-02	200	204	102
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				

1. Sertifikuotos žemės ūkio ir daržo dauginamosios medžiagos kiekis, t.	P-01.32-11-01-01	35000	33862	96,7
2. Vykdomų vegetacinių lauko bandymų skaičius, vnt.	P-01.32-11-01-02	530	530	100
2-ajam uždaviniui				
1. Paimtų ir ištirtų kontrolinių bandinių skaičius (vnt.), vykdant augalų dauginamosios medžiagos rinkos priežiūrą	P-01.32-11-02-01	35	37	105,7
Rezultato:				
12-ajam programos tikslui				
1. Pagal poreikį vykdant intervencinio pirkimo grūdų kokybės valstybinę priežiūrą ir kontroliuojant valstybės rezerve saugomų grūdų kokybę, užtikrinamas jų kokybės stabilumas ir minimalūs laikymo nuostoliai, proc.	R-01.32-12-01	0,2	0,2	100
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Vykdoma valstybės rezervo ir intervencinio pirkimo grūdų kokybės kontrolė, proc.	P-01.32-12-01-01	100	100	100
2. Kontroliuojamų grūdų bei jų produktų kiekis taikant prietaisų Infratec tinklą, tūkst. t	P-01.32-12-01-02	100	114	114
2-ajam uždaviniui				
1. Tikrinamų ir kontroliuojamų grūdų saugyklų (įmonių) skaičius, vnt.	P-01.32-12-02-01	5	15	300
2. Atliktų tikrinimų, išnagrinėtų ir patvirtintų partijų baigimo aktų skaičius, vnt.	P-01.32-12-02-02	30	31	103,3
Rezultato:				
13-ajam programos tikslui				
1. Siekiant, kad į apyvartą patektų tik kokybiški prekiniai pašarai, patvirtinami ir (ar) įregistruojami ūkio subjektai, gaminantys ir tiekiantys į apyvartą pašarus, proc.	R-01.32-13-01	100	100	100
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Pašarų ūkio subjektų patvirtinimas, proc.	P-01.32-13-01-01	100	100	100
2. Įregistruotų pašarų ūkio subjektų skaičius, vnt.	P-01.32-13-01-02	1000	1748	174,8
Rezultato:				
14-ajam programos tikslui				
1. Licencijuotuose sandėliuose užtikrinamas sandėliavimo taisyklių laikymasis, grūdų paruošimas iki reikiamos kokybės ir jos išsaugojimas, proc.	R-01.32-14-01	100	100	100
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Licencijuotų grūdų sandėlių veiklos kontrolinių tikrinimų skaičius, vnt.	P-01.32-14-01-01	1	1	100
Biodegalų gamybos plėtros parama				
01.41				
Rezultato:				
1-ajam programos tikslui				
1. Biodegalų kiekis, skaičiuojamas nuo bendro šalies rinkoje esančio benzino ir dyzelino, skirto transportui, kiekio proc.	R-01.41-01-01	5	5	100

Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Biodegalų gamyba, kiekis tonomis energetine verte	P-01.41-01-01-01	84399	128000	151,7
Žemės ūkio administravimas ir jo tobulinimas	01.34			
Rezultato:				
1-ajam programos tikslui				
1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos priemonių, už kurių įgyvendinimą atsakinga Žemės ūkio ministerija, įgyvendinimas, proc.	R-01.34-01-01	100	100	100
2. Lietuvos Respublikos Seimo, Vyriausybės, ministerijos vadovybės, kitų suinteresuotų institucijų ir įstaigų informuotumas apie ES žemės ūkio politiką bei atstovavimą ES institucijose, proc.	R-01.34-01-02	100	100	100
3. Efektyvus Lietuvos interesų atstovavimas, pozicijų pristatymas ES institucijose bei šių institucijų darbo organuose, proc.	R-01.34-01-03	60	76	126,7
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Kontroliuojami pavedimai, vnt.	P-01.34-01-01-01	900	1290	143,3
2. Priimtų teisės aktų skaičius	P-01.34-01-01-02	700	1136	162,3
3. Gautų, peržiūrėtų ir paskirstytų ES dokumentų skaičius	P-01.34-01-01-03	4000	4122	103,1
4. Dalyvavimas ES institucijose (ES Tarybos (žemės ūkis ir žuvininkystė), SCA) vykstančiuose susitikimuose, vnt.	P-01.34-01-01-04	40	34	85
5. Surengtų vidaus ir tarpžinybinių darbo grupių/komitetų posėdžių skaičius, vnt.	P-01.34-01-01-05	40	31	77,5
6. Peržiūrėtų ir LR ministro pirmininko tarnybai pateiktų pozicijų skaičius	P-01.34-01-01-06	400	425	106,3
7. Peržiūrėtų ir LR ministro pirmininko tarnybai pateiktų posėdžių ataskaitų skaičius	P-01.34-01-01-07	350	358	102,3
8. Surengtų seminarų ŽŪM ir jos reguliavimo srities institucijų atstovams skaičius	P-01.34-01-01-08	1	1	100
9. Medžiagos rengimas ir pristatymas (bryfingai) Lietuvoje reziduojančių ES šalių narių ambasadų atstovams dėl ES Tarybos (žemės ūkis ir žuvininkystė), vnt.	P-01.34-01-01-09	10	10	100
10. Medžiagos rengimas ir dalyvavimas tarptautiniuose ES reikalų koordinaciniuose susitikimuose (Baltijos ir Šiaurės šalių 3+3, Baltijos šalių ir Lenkijos 3+1), vnt.	P-01.34-01-01-10	15	17	113,3
11. Ataskaitų apie atstovavimą teikimas Lietuvos Respublikos Seimui ir ministerijų atstovų posėdžiams, vnt.	P-01.34-01-01-11	55	40	72,7
12. Elektroninių biuletenių „e-žinios“ skaičius ir/ar parengtos informacijos Ministerijos Viešųjų ryšių skyriui apie ES Bendrąją žemės ūkio politiką ir jos įgyvendinimą Lietuvoje skaičius, vnt.	P-01.34-01-01-12	40	50	125
13. Ataskaitų apie pereinamojo laikotarpio priemonių įgyvendinimo eigą skaičius, vnt.	P-01.34-01-01-13	2	2	100
14. Medžiagos rengimas LRS, URM ir LR ministro pirmininko tarnybai, vnt.	P-01.34-01-01-14	44	41	93,2
15. Keitimosi informacija ES pirmininkavimo klausimais organizavimas: keitimasis delegacijomis, kvalifikacijos tobulinimas Lietuvos nuolatinėje atstovybėje	P-01.34-01-01-15	3	3	100
16. Dalyvavimas tarptautinių organizacijų darbe, vnt.	P-01.34-01-01-16	9	9	100
17. Tarptautinių bendradarbiavimo sutarčių paruošimas, tarptautinių sutarčių teikimas	P-01.34-01-01-17	2	3	150

ratifikavimui, vnt.				
18. Informacijos ruošimas ir dalyvavimo tarptautinėse parodose organizavimas, vnt.	P-01.34-01-01-18	5	5	100
19. Keitimosi oficialiomis delegacijomis tarptautiniu lygmeniu organizavimas, vnt.	P-01.34-01-01-19	5	5	100
20. Rekonstruojama ministerijos administracinio pastato patalpų, kub. m	P-01.34-01-01-20	3000	0	0
2-ajam uždaviniui				
1. Renkama ir teikiama informacija suinteresuotoms ES ir Lietuvos institucijoms dėl Bendrosios žemės ūkio ir žuvininkystės politikos (raštai, pranešimai el. paštu), vnt.	P-01.34-01-02-01	1150	1250	108,7
2. Oficialių susitikimų bei Lietuvos ir ES pareigūnų vizitų skaičius	P-01.34-01-02-02	63	65	103,2
3. Organizuotų susitikimų su ES šalių narių atstovais skaičius	P-01.34-01-02-03	21	22	104,8
4. Užmegztų naujų ryšių su ES institucijų, visuomeninių organizacijų bei verslo atstovais skaičius	P-01.34-01-02-04	20	20	100
5. Dalyvavimo ES institucijose (ES Taryba, ES Komisija) vykstančiuose susitikimuose, skaičius vnt.	P-01.34-01-02-05	260	350	134,6
6. Dalyvavimo ES, Lietuvos institucijų bei kitų tarptautinių organizacijų organizuojuose seminaruose, konferencijose, skaičius vnt.	P-01.34-01-02-06	25	25	100
7. Metinės veiklos ataskaitos parengimas, vnt.	P-01.34-01-02-07	3	3	100
Rezultato:				
2-ajam programos tikslui				
1. Paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai administravimo sistemos tobulinimas, siekiant plėtoti teikiamų viešųjų ir administracinių paslaugų prieigą, kokybę ir skaidrumą naudojant saugias informacijos ir ryšio technologijas (elektroniniame pasėlių laukų įbraižyme dalyvaujančių seniūnijų proc.)	R-01.34-02-01	15	78	520
2. Palaikoma VĮ ŽŪIKVC ir VĮ LZŪMPRRA informacinių sistemų techninė bazė, proc.	R-01.34-02-02	100	100	100
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. VĮ ŽŪIKVC duomenų bazių techninės dalies (tarnybinių stočių) administravimas, vnt	P-01.34-02-01-01	4	4	100
2. Valstybės registrų administravimas, vnt.	P-01.34-02-01-02	4	4	100
3. Kitų registrų, informacinių sistemų ir duomenų bazių administravimas, vnt	P-01.34-02-01-03	11	17	154,5
4. VĮ LZŪMPRRA duomenų bazių administravimas, vnt.	P-01.34-02-01-04	2	2	100
Informavimas, žemdirbių mokymas, švietimas ir tyrimai	01.33			
Rezultato:				
1-ajam programos tikslui				
1. Apmokyta Vietos veiklos grupių veikos organizavimo, vietos plėtros strategijų rengimo ir įgyvendinimo, projektų administravimo klausimais, vnt.	R-01.33-01-01	50	51	102
2. Parengta naujų ir patikslinta tęstinio mokymo programų, vnt.	R-01.33-01-02	25	78	312
3. Parengta institucijos veiklai pritariančių, viešumą bei informacijos prieinamumą vartotojui užtikrinančių priemonių, vnt.	R-01.33-01-03	20	10	50
4. Informacijos prieinamumas - Lietuvos žemės ūkio bibliotekos fondo padidėjimas, proc.	R-01.33-01-04	0,1	0,1	100

5. Europos Komisijos Žemės ūkio direktoratui pateikta ataskaitų apie respondentinius ūkius, vnt.	R-01.33-01-05	1000	1000	100
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Parengtų ir išleistų griežtos apskaitos dokumentų blankų skaičius, tūkst. vnt.	P-01.33-01-01-01	100	218	218
2. Parengtų ir išleistų dalykinių mokymo priemonių, informacinio pobūdžio leidinių žemės ūkio ir kaimo plėtros tematika skaičius	P-01.33-01-01-02	15	17	113,3
3. Organizuotų konferencijų, seminarų, dalykinių metodinių pasitarimų tęstinio mokymo tobulinimo ir LEADER metodo įgyvendinimo tematika skaičius	P-01.33-01-01-03	15	18	120
4. Pažymėjimų, išduotų naujai akredituotoms arba pratęsusioms akreditaciją konsultavimo įstaigoms ir konsultantams, skaičius	P-01.33-01-01-04	250	254	101,6
5. Žaliąjį diplomą įgijusių ūkininkų skaičius (praktiniam mokymui atrinkti ūkiai ir apmokyti ūkininkai)	P-01.33-01-01-05	75	75	100
2-ajam uždaviniui				
1. Skaičius skaitytojų, besinaudojančių bibliotekos fondais ir kitais informacijos ištekliais, vnt.	P-01.33-01-02-01	750	765	102
2. Kaupiamo ir tvarkomo bibliotekos fondo apimtis (spaudiniai tūkst. vnt.)	P-01.33-01-02-02	144	145	100,7
3-ajam uždaviniui				
1. Teigiama žemės ūkio srities įvaizdį kuriančių priemonių skaičius	P-01.33-01-03-01	1	1	100
2. Informacinės literatūros bei kitų informacinių ir techninių priemonių skaičius	P-01.33-01-03-02	5	7	140
4-ajam uždaviniui				
1. Vykdytų ilgalaikių, ne trumpesnių kaip 6 mėn., tyrimų skaičius	P-01.33-01-04-01	19	21	110,5
2. Vykdytų trumpalaikių tyrimų ir ekspertizių skaičius	P-01.33-01-04-02	60	70	116,7
3. Publikuotų mokslinių straipsnių skaičius	P-01.33-01-04-03	16	18	112,5
4. Publikuotų mokslo populiarinimo straipsnių skaičius	P-01.33-01-04-04	92	78	84,8
5. Išleistų leidinių skaičius	P-01.33-01-04-05	10	10	100
6. ŪADT tyrime dalyvaujančių respondentų skaičius	P-01.33-01-04-06	1350	1347	99,8
Europos žuvininkystės fondo programa	67.01			
Rezultato:				
1-ajam programos tikslui				
1. Apmokytų žuvininkystės regiono vietos veiklos grupių narių skaičius, vnt.	R-67.01-01-01	20	145	725
2. Paremtas žuvininkystės regionų plėtros strategijų kūrimas, vnt.	R-67.01-01-02	6	10	166,7
3. Paremtas žuvininkystės regionų plėtros geriausių strategijų įgyvendinimas, vnt.	R-67.01-01-03	4	0	0
4. Paremtas Kuršių mariose žvejojančių įmonių visų laivų perorientavimas į kitą nei žvejybinę veiklą, proc.	R-67.01-01-04	25	24	96
5. Paremtas Baltijos jūros priekrantėje žvejojančių laivų pajėgumų sumažinimas (proc.), nutraukiant jų žvejybinę veiklą visam laikui	R-67.01-01-05	50	19	38
6. Paremta naujai įkurtų ar modernizuotų akvakultūros įmonių, vnt.	R-67.01-01-06	4	4	100
7. Paremta žuvininkystės produktų perdirbimo įmonių, vnt.	R-67.01-01-07	3	3	100

Lietuvos žuvų ūkio administravimas	01.01			
Rezultato:				
1-ajam programos tikslui				
1. Žuvų perdirbimo įmonių produkcijos padidėjimas, t	R-01.01-01-01	100	100	100
2. Akvakultūros įmonių produkcijos padidėjimas, t	R-01.01-01-02	20	300	15 k.
3. Priekrantės žvejybos įmonių sumažėjimas, proc.	R-01.01-01-03	25	24	96
4. Žvejybos įmonių, kurias jungia gamintojų organizacija, dalis, proc.	R-01.01-01-04	40	40	100
5. Akvakultūros įmonių, susivienijusių į gamintojų organizaciją, dalis, proc.	R-01.01-01-05	90	95	106
6. Patikrinta menkių iškrovimų Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste, proc.	R-01.01-01-06	30	42	140
7. Įregistruota pirminių žuvininkystės produktų supirkėjų, vnt.	R-01.01-01-07	120	165	138
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Patikrinta Lietuvos žvejybos laivų, iškraunančių Atlanto vandenyse sužvejotas žuvis ES šalių narių uostuose, vnt.	P-01.01-01-01-01	0	0	-
2. Patikrinta žvejybos laivų Baltijos jūroje, vnt.	P-01.01-01-01-02	40	46	115
3. Dalyvauta kontrolės misijose ES žvejybos kontrolės laivuose, vnt.	P-01.01-01-01-03	2	4	200
4. Dalyvauta ES institucijose (ES Taryba, Europos Komisija) vykstančiuose susitikimuose, vnt.	P-01.01-01-01-04	32	23	72
5. Peržiūrėtų ir Žemės ūkio ministerijos Europos Sąjungos reikalų ir tarptautinių ryšių departamento ES atstovavimo koordinavimo skyriui pateiktų pozicijų skaičius	P-01.01-01-01-05	125	233	186
6. Peržiūrėtų ir Žemės ūkio ministerijos Europos Sąjungos reikalų ir tarptautinių ryšių departamento ES atstovavimo koordinavimo skyriui pateiktų posėdžių ataskaitų skaičius	P-01.01-01-01-06	45	70	156
7. Dalyvauta tarptautinių ir regioninių žuvininkystės organizacijų darbe, vnt.	P-01.01-01-01-07	6	8	133,3
8. Konsultuotų žuvininkystės sektoriaus įmonių ir organizacijų skaičius, vnt.	P-01.01-01-01-08	20	73	365
9. Parengta teisės aktų Europos žuvininkystės fondo programos įgyvendinimui, vnt.	P-01.01-01-01-09	13	17	130,8
Žuvininkystės duomenų rinkimas ir kontrolė	70.01			
Rezultato:				
1-ajam programos tikslui				
1. Surinktų, apdorotų ir pirmuoju teikimu siunčiamų Europos Komisijai biologinių ir ekonominių duomenų apie programos vykdymą atitikimas nustatytiems Europos Komisijos reikalavimams, proc.	R-70.01-01-01	100	100	100
2. Paimta mėginių biologiniams duomenims apibendrinti, vnt.	R-70.01-01-02	120	130	108,3
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Atlikti moksliniai tyrimai, vnt.	P-70.01-01-01-01	2	2	100
2. Pasiektas surinktų duomenų tikslumas, proc.	P-70.01-01-01-02	25	25	100
Rezultato:				
2-ajam programos tikslui				

1. Įdiegta duomenų apie žvejybos veiklą elektroninio registravimo ir perdavimo sistema, vnt.	R- 70.01-02-01	1	0	0
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Palydovinės įrangos naudojimas laivuose, proc	P-70.01-02-01-01	100	100	100
2. Surengta seminarų žvejybos kontrolės klausimais, vnt.	P-70.01-02-01-02	2	4	200
Specialioji žemės ūkio biudžetinių įstaigų mokamų paslaugų teikimo programa	01.81			
Rezultato:				
1-ajam programos tikslui				
1. Įstaigų veiklos, finansuojamos iš įmokėtų į valstybės biudžetą pajamų (proc.), gautų už teikiamas mokamas paslaugas, vykdymas	R-01.81-01-01	100	71	71
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Realizuota žuvų, tūkst. vnt.	P-01.81-01-01-01	2000	293,8	14,7
2. Realizuota žuvų, t	P-01.81-01-01-02	15	20,9	139,3
3. Atlikta mokamų žuvininkystės laboratorinių tyrimų, vnt.	P-01.81-01-01-03	800	989	123,6
4. Tiriamų Lietuvos ir užsienio šalių selekcininkų sukurtų naujų augalų veislių, nustatant jų ūkinį vertingumą ir tinkamumą Lietuvos sąlygomis, skaičius vnt.	P-01.81-01-01-04	320	378	118,1
5. Realizuoti sėklinių, maistinių ir pašarinių grūdų, t	P-01.81-01-01-05	950	1275	134,2
6. Realizuoti rapsų sėklų, t	P-01.81-01-01-06	150	165	110
7. Realizuoti cukrinių runkelių, t	P-01.81-01-01-07	450	427	94,9
8. Realizuoti bulvių ir daržovių, t	P-01.81-01-01-08	50	75	150
9. Realizuoti vaisių ir uogų, t	P-01.81-01-01-09	4	5,8	145
10. Realizuoti dekoratyvinių augalų, vnt.	P-01.81-01-01-10	740	572	77,3
11. Lietuvos valstybinio augalų veislių tyrimo centro ir augalų veislių tyrimo stočių nuomojamų patalpų plotas, kv. m.	P-01.81-01-01-11	2813	2858	101,6
12. Realizuota skerdienos, cnt.	P-01.81-01-01-12	5000	5639	112,8
13. Realizuota subproduktų, cnt.	P-01.81-01-01-13	1000	1356	135,6
14. Realizuota kuilių spermos, dozės	P-01.81-01-01-14	3500	4058	115,9
15. Suženklinta kiaulių, vnt.	P-01.81-01-01-15	12000	13096	109,1
16. Įvertinta kuilių, vnt.	P-01.81-01-01-16	110	138	125,5
17. Įvertinta paršavedžių, vnt.	P-01.81-01-01-17	1000	1412	141,2
18. Suteikta mašinų patikros mokamų paslaugų skaičius, vnt.	P-01.81-01-01-18	70	79	112,9
19. Išnuomota nenaudojamų patalpų, m ²	P-01.81-01-01-19	1800	2846	158,1
20. Realizuota leidinių, vnt.	P-01.81-01-01-20	500	500	100
21. Griežtos apskaitos dokumentų, tūkst. vnt.	P-01.81-01-01-21	150	204	136
22. Išleidžiamų į Kauno marias ir Nemuno baseiną vertingų žuvų jauniklių skaičius, tūkst. vnt.	P-01.81-01-01-22	360	368,05	102,2
23. Ištirtų bandinių, nustatant augalų dauginamosios medžiagos kokybinius rodiklius, skaičius	P-01.81-01-01-23	4000	6130	153,3

vnt.				
24. Išduotų grūdų ir jų produktų kokybės sertifikatų ir tyrimų protokolų/pažymų skaičius, vnt.	P-01.81-01-01-24	500	941	188,2
25. Atliktų tyrimų skaičius, vnt.	P-01.81-01-01-25	1000	3038	303,8
2-ajam uždaviniui				
1. Lėšų, skirtų sumokėti laikinas cukraus pramonės restruktūrizavimo sumas į Europos Sąjungos biudžetą, panaudojimas proc.	P-01.81-01-02-01	100	72	72
Specialioji valstybės rezervo tvarkymo programa	01.84			
Rezultato:				
1-ajam programos tikslui				
1. Sudarytas nustatyto dydžio valstybės rezervas ir užtikrintas jo saugojimas, proc.	R-01.84-01-01	100	100	100
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
1. Valstybės rezervo saugojimas, proc.	P-01.84-01-01-01	100	100	100
Specialioji žuvininkystės rėmimo programa	01.85			
Rezultato:				
1-ajam programos tikslui				
Lėšos, gautos už žuvininkystę jūrų vandenyse reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus bei kitos teisėtai gautos lėšos, pervedamos į valstybės biudžetą ir naudojamos Specialiosios žuvininkystės rėmimo programos priemonėms finansuoti, proc.	R-01.85-01-01	100	58	58
Produkto:				
1-ajam uždaviniui				
Lėšų, sumokėtų į valstybės biudžetą, panaudojimas, proc.	P-01.85-01-01-01	100	0	0

Lietuvos Respublikos
žemės ūkio ministerijos
2009 metų veiklos ataskaitos
2 priedas

**ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS 2009 M. VYKDYTOMS PROGRAMOMS
PATVIRTINTŲ IR PANAUDOTŲ ASIGNAVIMŲ SUVESTINĖ**

Programa	Patvirtinti (įskaitant patikslinimus) asignavimai (tūkst. Lt)	Panaudoti asignavimai (tūkst. Lt)	Panaudoji- mo procentas
1. Tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimas	1 334 766,0	1 334 380,1	100
2. Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programa	1 252 836,2	1 252 034,9	99,9
3. Specialioji kaimo rėmimo programa	118 095,9	116 439,5	98,6
4. Žemės ūkio ir maisto produkcijos kokybės, saugos, konkurencingumo ir Europos Sąjungos reikalavimų įgyvendinimas	36 934,0	36 689,4	99,3
5. Biodegalų gamybos plėtros parama	32 627,0	32 627,0	100
6. Žemės ūkio administravimas ir jo tobulinimas	26 751,0	26 670,4	99,7
7. Informavimas, žemdirbių mokymas, švietimas ir tyrimai	6 255,0	6 029,2	96,4
8. Europos žuvininkystės fondo programa	34 642,6	22 966,1	66,3
9. Lietuvos žuvų ūkio administravimas	4 132,0	4 131,0	100
10. Žuvininkystės duomenų rinkimas ir kontrolė	1 463,0	604,3	41,3
11. Specialioji žemės ūkio biudžetinių įstaigų mokamų paslaugų teikimo programa	48 463,1	33 037,2	68,2
12. Specialioji valstybės rezervo tvarkymo programa	8 541,0	3 651,2	42,7
13. Specialioji žuvininkystės rėmimo programa	20,0	0	0
Iš viso asignavimų valdytojo programoms	2 905 526,8	2 869 260,3	98,8

Lietuvos Respublikos
žemės ūkio ministerijos
2009 metų veiklos ataskaitos
3 priedas

**ĮSTAIGŲ PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS 2009 M. VYKDYTOMS PROGRAMOMS
PATVIRTINTŲ IR PANAUDOTŲ ASIGNAVIMŲ SUVESTINĖ**

Programa	Patvirtinti (įskaitant patikslinimus) asignavimai, tūkst. Lt	Panaudoti asignavimai, tūkst. Lt	Panaudojimo procentas
1. Žemės tvarkymas ir administravimas <i>(programą vykde Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	13 605,5	13 534,6	99,5
2. Parama žemės ūkiui ir maisto pramonei <i>(programą vykde Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos)</i>	41 857,0	41 838,9	99,9

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos
2009 metų veiklos ataskaitos
4 priedas

**KOORDINUOJANČIOS INSTITUCIJOS INFORMACIJA APIE TARPINSTITUCINĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ PAGAL
GAUTĄ INFORMACIJĄ PER 2009 METŲ ATASKAITINĮ LAIKOTARPI**

TAUTINIO PAVELDO PRODUKTŲ APSAUGOS, JŲ RINKOS IR AMATŲ PLĖTROS 2008–2015 METŲ PROGRAMA (kodas 1410)

Uždaviniai	Programos priemonė	Atlikti darbai	Vykdytojas	Skirta lėšų
1. Tobulinti teisinę bazę, siekiant išsaugoti tautinio paveldo produktus, skatinti jų kūrimą ir realizavimą	1.1. Parengti esamų teisės aktų pakeitimus ir (ar) naujus teisės aktus, leidžiančius teisės aktų nustatyta tvarka teikti valstybės ir Europos Sąjungos paramą tradiciniams amatams ir paslaugoms, jų mokymui, populiarinimui plėtoti, skirti valstybines stipendijas tautinio paveldo produktų kūrėjams (meistrams)	Parengtas Lietuvos Respublikos tautinio paveldo produktų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (projektas pateiktas Lietuvos Respublikos Seimui).	Žemės ūkio ministerija	
		Parengtos ir žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. 3D-398 patvirtintos Tautinio paveldo veiklos subjektų finansavimo taisyklės (Žin., 2009, Nr. 68-2774).	Žemės ūkio ministerija	
		Parengtos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklos „Tradicinių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra“ įgyvendinimo planavimo būdu taisyklės (Žin., 2009, Nr. 128-5571). Pagal šias taisykles pateikta 16 projektinių pasiūlymų. Projektai bus finansuoti ir įgyvendinti 2010 metais.	Žemės ūkio ministerija	
		Parengtos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ ir „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“, susijusių su tradicinių amatų puoselėjimo veiklos kaime skatinimu, supaprastintosios įgyvendinimo taisyklės, pagal kurias supaprastinta tvarka siekiant gauti paramą projektui įgyvendinti, kai prašoma paramos suma nesudaro daugiau kaip 150 000 Lt vienam projektui. Parengti šie teisės aktai: 1. „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“. Priemonės supaprastintosios įgyvendinimo taisyklės patvirtintos žemės	Žemės ūkio ministerija	

		<p>ūkio ministro 2009 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. 3D-337 (Žin., 2009, Nr. 57-2241). Priemonė skirta ne žemės ūkio veiklos verslams ir tradiciniams amatams skatinti kaimo gyventojų, ūkininkų ar labai mažų įmonių, užsiimančių žemės ūkio veikla;</p> <p>2., „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“. Priemonės supaprastintosios įgyvendinimo taisyklės patvirtintos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. 3D-338 (Žin., 2009, Nr. 57-2242). Priemonė skirta alternatyviosios veiklos verslams ir tradiciniams amatams kaimo vietovėse skatinti – parama teikiama kaime veikiančioms labai mažoms įmonėms (tarp jų ir pelno siekiantiems tradicinių amatų centrams), kaimo gyventojams, užsiimantiems individualiaja veikla pagal verslo liudijimą ar kitais pagrindais (tarp jų ir amatininkams);</p> <p>3., „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“. Priemonės supaprastintosios įgyvendinimo taisyklės patvirtintos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 3D-344 (Žin., 2009, Nr. 57-2243). Priemonė skirta kaimo turizmo paslaugų kokybei gerinti ar naujoms kaimo turizmo paslaugoms organizuoti gyventojų sodybose. Pagal šią Programos priemonę taip pat numatyta, kad, siekiant pagerinti teikiamų paslaugų kokybę, bei supažindinti su skirtingų Lietuvos kaimo vietovių tradicijomis ir papročiais, siūloma kaimo turizmo sodybose įrengti ir tradicinių amatų kiemelius; Taip pat parengtos programos III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ ir „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“, susijusių su tradicinių amatų puoselėjimo veiklos kaime skatinimu, įgyvendinimo taisyklių, skirtų didesnei nei 150 000 Lt paramos sumai įsisavinti, naujas redakcijas. Naujosiose teisės aktų redakcijose įtvirtinti pakeitimai, susiję su paramos intensyvumo padidinimu nuo 50 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų iki 65 proc., o tradicinių amatų puoselėjimo atveju,</p>	
--	--	--	--

		turint tautinio paveldo produkto gamybos sertifikatą – iki 75 proc. tiesiogiai su tradicinių amatų puoselėjimo veikla susijusių tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Vienas iš projektų atrankai taikomų projektų pirmumo reikalavimų skirtas projektams, susijusiems su tradicinių amatų puoselėjimo iniciatyvomis.		
		Lietuvos ūkio plėtros analizė, prognozė, stebėseną; programų įgyvendinimo koordinavimas, administravimas, stebėseną; norminių teisės aktų rengimas (atlikti darbai nenurodyti).	Ūkio ministerija	
2. Ugdyti tradicinių amatininkų ir tradicinių paslaugų teikėjų verslumą ir vadybos gebėjimus	2.1. Atlikti tradicinių amatininkų, kitų tautinio paveldo produktų gamintojų ir tradicinių paslaugų teikėjų verslumo ir vadybos gebėjimų ugdymo poreikių tyrimą	Atliktas tyrimas „Mokymų, skirtų ugdyti žemės ūkio dirbančiųjų verslumo gebėjimus, poreikio ir tikslinių grupių identifikavimas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos I krypties pirmąją priemonę „Profesinis mokymas ir informavimas“.	Žemės ūkio ministerija	60 tūkst. Lt
	2.2. Parengti tradicinių amatininkų ir tradicinių paslaugų teikėjų verslumo ir vadybos gebėjimų ugdymo neformalaus švietimo programą ir organizuoti mokymo kursus	Parengtos tradicinių amatininkų, tradicinių paslaugų teikėjų kvalifikacijos tobulinimo sistemos gairės, kvalifikacijos tobulinimo programų rengimo ir mokymo pagal jas metodinės rekomendacijos. Siekiant efektyviai panaudoti biudžeto lėšas buvo vykdomi seminarai ir mokymai iš Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos lėšų, skirtų konsultavimui ir mokymui. Mokymuose dalyvavo 85 klausytojai.	Žemės ūkio ministerija	38,5 tūkst. Lt
	2.3. Finansuoti mokymą ir teikti konsultavimo paslaugas tautinio paveldo produktų gamintojams, tradicinių paslaugų teikėjams, tautinio paveldo produktų žaliavų gamintojams	Nuolat teikiamos konsultavimo paslaugos tautinio paveldo produktų sertifikavimo klausimais. 2009 m. sertifikuota 392 tautinio paveldo produktai, 3 tradicinių amatų mokymo programos ir atestuota 20 tradicinių amatų meistrų.	Žemės ūkio ministerija	18 tūkst. Lt
		Organizuota ir skirta lėšų: 1. Švietėjiškam renginiui – seminarui „Kaimo smulkieji verslai, amatai ir tautodailės plėtra“ (35 tūkst. Lt). 2. Parodai – seminarui „Suvalkijos krašto papročiai, tradicijos, amatai ir kulinarinis paveldas“ organizuoti (7 tūkst. Lt).	Žemės ūkio ministerija, Lietuvos ūkininkų draugija	42 tūkst. Lt
	Etninės globos tarybos specialistai etnografiniuose regionuose teikia konsultavimo paslaugas tautinio paveldo produktų gamintojams, tradicinių paslaugų teikėjams, tautinio paveldo	Etninės kultūros globos	Nenurodyta	

		produktų žaliavų gamintojams.	taryba	
		SVV sąlygų analizės ir tyrimų bei verslo informacijos sklaidos organizavimas ir rėmimas, verslumo skatinimo kampanijų ir programų rengimas, įgyvendinimas ir rėmimas (atlikti darbai nenurodyti).	Ūkio ministerija	Nenurodyta
		Organizuota 13 konsultacinių seminarų „Tradicinių amatų, kaip tautinio paveldo dalies plėtojimo galimybės Lietuvos kaime“ ir atlikta 215 individualių konsultacijų.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai	42,3 tūkst. Lt
		Organizuoti 6 edukaciniai užsiėmimai tautinio paveldo temomis: „Senieji Velykų valgiai ir apeigos“, „Kepkim, kepkim kūčiukus“, „Veltinių vėlimas“, „Vilnos kelias“, „Juostų pynimas“ ir „Svečiuose pas drožėją Grundą“.	Ignalinos rajono savivaldybė	5, 2 tūkst. Lt
		Organizuoti ir finansuoti tautinio paveldo pleneras ir kursai: 1. Tradiciniai 22- ieji žemaičių etninio muzikavimo ir liaudies amatų vasaros kursai, kurių metu apmokyta 116 gyventojų iš įvairių Lietuvos regionų (1 tūkst. Lt). 2. Pleneras „Lietuvos šviesuolių atminimo įamžinimas Užventyje – Kryždirbystės plėtra“ (5 tūkst. Lt).	Kelmės rajono savivaldybė	6 tūkst. Lt
		Skirta lėšų verslo pradžios mokymams. Apmokyta 69 klausytojai, tarp jų ir užsiimantys tautinio paveldo produktų gamyba.	Rietavo savivaldybė	5 tūkst. Lt
		Organizuotas Respublikinis medžio drožėjų pleneras „Medžio drožyba: etninės tradicijos XXI a. naujovių įtakoje“.	Rokiškio rajono savivaldybė	Nenurodyta
		Teikiamos konsultacijos rajono amatininkams sertifikuoti savo gaminius ir mokymo programas.	Utenos rajono savivaldybė	1 tūkst. Lt
		Organizuoti mokymai ir konsultacijos tautodailininkams tautinio paveldo produktų sertifikavimo klausimais	Varėnos rajono savivaldybė	1 tūkst. Lt
3. Teikti valstybės paramą tradicinių	3.1. Finansuoti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir	Finansuotas tautodailininkų asociacijos projektas pristatyti tautinio paveldo produktus šalies mugėse.	Žemės ūkio ministerija	45 tūkst. Lt

amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų ir jų asociacijų veiklai tobulinti	tradicinių paslaugų teikėjų asociacijų projektinę veiklą	Per 2009 metus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos III krypties priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ gautos 73 paramos paraiškos, kuriose prašoma 20,6 mln. Lt paramos: pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ – 2 paraiškos 0,3 mln. Lt paramai gauti ir pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – 71 paraiška 20,3 mln. Lt paramai gauti (įskaitant projektus, pateiktus pagal supaprastintą tvarką), autorizuotos 33 paramos paraiškos už 10,7 mln. Lt, tačiau nei vienas iš pateiktų ir teigiamai įvertintų projektų nesusijęs su tradicinių amatų puoselėjimo veikla, nes nė vienas pareiškėjas nepateikė arba būtų įsipareigojęs pateikti tautinio paveldo produkto sertifikatą, kuriems galima skirti 75 proc. paramos intensyvumą. Programos IV krypties priemonė „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“, įgyvendinant ją LEADER metodu, įgyvendinant vietos veiklos grupių parengtas vietos plėtros strategijas, planuojama Lietuvos teritorijoje įsteigti 68 tradicinių amatų centrus.	Žemės ūkio ministerija	
		Įgyvendinta 10 nevyriausybinių organizacijų kultūros projektų	Kultūros ministerija	23 tūkst. Lt
		Rengta ir administruota 50 kultūros ir meno projektų konkursų	Kultūros ministerija	203 tūkst. Lt
		Įgyvendintos 4 meno kūrėjų organizacijų kūrybinės programos	Kultūros ministerija	30 tūkst. Lt
	3.2. Finansuoti tautinio paveldo produktų gamintojų, tradicinių paslaugų teikėjų projektus ir tradicinių amatų centrų steigimą	Finansuotas 21 projektas dalyvauti ir pristatyti tautinio paveldo produktus mugėse, šventėse ir kituose renginiuose Lietuvoje ir užsienyje.	Žemės ūkio ministerija	242,8 tūkst. Lt
		Skirta lėšų etninių tradicijų išsaugojimo ir tautodailės bei tradicinių amatų plėtros projektams.	Plungės rajono savivaldybė	42,4 tūkst. Lt
		Skirta lėšų projektui „Linas su mumis“	Rokiškio rajono savivaldybė	400 Lt

		Vykdomas projektas 2007–2013 m. Latvijos – Lietuvos bendradarbiavimo per sieną INTERREG programai „Kūrybinio turizmo plėtra kuriant keramikos meno centrus Daugpilyje ir Utenoje“. Tikslas – sukurti puodžių amato centrą V.Valiušio keramikos muziejuje ir keramikos artelę Daugpilyje. Projekto trukmė – 2009–2010 m.	Utenos rajono savivaldybė	3 770,1 tūkst. Lt
3.3. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu (Žin., 1998, Nr. <u>109-2993</u> ; 2007, Nr. <u>132-5354</u>) ir Mikrokreditų teikimo ir administravimo taisyklėmis, patvirtintomis ūkio ministro 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. 4-182 (Žin., 2006, Nr. <u>60-2165</u>), teikti mikrokreditus ir valstybės paramą tradicinių amatų meistrams, tradicinių paslaugų teikėjams ir tautinio paveldo produktų žaliavų gamintojams		Paskolų teikimas (vykdoma per INVEGA).	Ūkio ministerija	Nenurodyta
3.4. Finansuoti biologinės įvairovės išsaugojimo projektus, ypač vaistinių, maistinių ir pluoštinių augalų, nykstančių veislių gyvulių, naudojamų tautinio paveldo produktams kurti.		2008–2009 m. atliktas tyrimas „Vaistinių, maistinių ir pluoštinių augalų, naudojamų tautinio paveldo produktams kurti, įvairovės išsaugojimo ir panaudojimo galimybės“.	Žemės ūkio ministerija	42 tūkst. Lt
3.5. Rengti tradicinių amatų centrų steigimo etnografiniuose kaimuose ir sodybose ir jų plėtros		Buvo vykdoma Tautinio paveldo produktų rinkos tyrimas ir tokių produktų išsaugojimo, populiarinimo, sukūrimo ir realizavimo skatinimo stebėsena, vertinimas, kurios metu atlikta Tradicinių amatų centrų steigimo etnografiniuose kaimuose ir sodybose, ir jų plėtros studija.	Žemės ūkio ministerija	50 tūkst. Lt

	galimybių studijas	Tarybos padaliniai – regioninės tarybos svarstė įvairius projektus dėl tradicinių amatų centrų steigimo (Plateliuose, Šiauliuose, Kelmėje, Kretingoje ir kt.), teikė jiems rekomendacijas.	Etninės kultūros globos taryba	
	4.1. Parengti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų mokymo metodines rekomendacijas profesijos, bendrojo lavinimo mokytojams, meistrams, organizuoti mokymo metodikos taikymo kursus	Parengtas projektas. Vykdytas numatytas 2010 metais.	Žemės ūkio ministerija	
4. Tobulinti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų, kūrimo technologijų formalaus ir neformalaus švietimo sistemą	4.2. Parengti ir žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinti Tradicinių amatininkų, tradicinių paslaugų teikėjų kvalifikacijos tobulinimo programą ir organizuoti kvalifikacijos (meistriškumo) tobulinimo kursus	Parengtas projektas. Vykdytas numatytas 2010 metais.	Žemės ūkio ministerija	
	4.3. Finansuoti taikomuosius tautinio paveldo produktų mokslinių tyrimų projektus	Vykdyti moksliniai tyrimai nurodyti 3.4, 3.5, 4.4 ir 5.8 priemonėse.	Žemės ūkio ministerija	
	4.4. Nustatyti sunykusius tautinio paveldo produktus ir atkurti jų kūrimo technologijas	Atlikta „Nykstančių tradicinių maisto gaminių nustatymo ir jų gamybos technologijų bei formų atkūrimo galimybių studija“.	Žemės ūkio ministerija	35 tūkst. Lt
5. Formuoti patrauklų tautinio paveldo produktų įvaizdį šalyje ir užsienyje	5.1. Finansuoti tautinio paveldo produktų pristatymą nacionalinėse ir tarptautinėse turizmo, žemės ir maisto ūkio, specializuotose parodose ir mugėse	Organizuotas tautinio paveldo produktų populiarinimas ir tradicinių amatų demonstravimas „Kaziuko“ mugėje Vilniuje 2009 m. kovo 6–8 d.	Žemės ūkio ministerija, VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos	49,7 tūkst. Lt

			reguliavimo agentūra	
		Organizuotas tautinio kulinarinio paveldo produktų populiarinimo renginys 2009 m. kovo 21–22 d. Airijos sostinėje Dubline.	Žemės ūkio ministerija, VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra	99, 2 tūkst. Lt
		Organizuotas ir pristatytas renginys „Lietuvių tautos amatų bei kulinarinio paveldo ypatybės“ Vokietijoje.	Žemės ūkio ministerija, Lietuvos ūkininkų draugija	9 tūkst. Lt
		Ūkio subjektų dalyvavimo parodose ir mugėse išlaidų dalinis dengimas (atlikti darbai nenurodyti).	Ūkio ministerija	Nenurodyta
		Organizuotos 4 mugės ir šventės, kuriose pristatyti tautinio paveldo gamintojų produktai: „Pavasario“, rajoninė „Kaziuko“ ir „Rudens gėrybių“ mugės, „Derliaus šventė Didžiasalyje“.	Ignalinos rajono savivaldybė	3,7 tūkst. Lt
		Pristatyti tautinio paveldo produktai tarptautinėje verslininkų pasiekimų parodoje „Šiauliai – 2009“.	Pakruojo rajono savivaldybė	10 tūkst. Lt
		Vykdoma aktyvios bendruomenės skatinimo programa, kurios metu organizuojamos šventės ir skatinama pristatyti tautinio paveldo produktus: 1. Rasų šventėje „Ustronės žolynų laiko brydė“ (10 tūkst. Lt). 2. Lietuvos tūkstantmečio dainų šventėje „Amžių sutartinė“ (2 tūkst. Lt). 3. Duonos kepėjų šventėje „Visur duona su pluta“ (1,3 tūkst. Lt). 4. Naminio sūrio šventėje (900 Lt) 5. Liaudiškos muzikos kapelų šventėje-varžytuvėse	Panevėžio rajono savivaldybė	20,2 tūkst. Lt

		„Kapelmaušis 2009“ vyko tautinio paveldo produktų ir tradicinių amatų mugė (6 tūkst. Lt).		
		Skirta lėšų pristatyti tautinio paveldo produktus mugėse ir žemdirbių šventėse.	Plungės rajono savivaldybė	5, 7 tūkst. Lt
		Skirta lėšų VO tautodailininkų bendrijos „Sodžius“ amatininkams dalyvauti mugėse ir tradicinių amatų renginiuose pristatant tautinio paveldo gaminius.	Kelmės rajono savivaldybė	2,6 tūkst. Lt
		Organizuota: 1. Tarptautinis pleneras ir tarptautinė amatų šventė, kurios metu pristatyti ir demonstruoti tautinio paveldo gaminiai (11,5 tūkst. Lt). 2. 10 seniūnijų tautodailės parodos, kurių metu pristatyti tautinio paveldo gaminiai (2 tūkst. Lt).	Rokiškio rajono savivaldybė	13,5 tūkst. Lt
		Surengtos dvi tradicinės mugės: 1. Tradicinė tautodailininkų darbų mugė miesto gimtadienio šventė paskutinį rugsėjo šeštadienį. 2. Tradicinių amatų darbų mugė Utenos kultūros centro „Taurapilio“ salėje ir lauke. 3. Surengta tautodailininkų darbų paroda, kurios metu pristatyti ir tautinio paveldo gaminiai.	Utenos rajono savivaldybė	3 tūkst. Lt
		Organizuota ir skirta lėšų: 1. Tradicinei „Grybų šventė 2009“ mugei, kurios metu pristatyti tautinio paveldo produktai (8 tūkst. Lt). 2. „Kaziuko“ mugei Varėnoje (1 tūkst. Lt). 3. Kaimo šventės – kulinarinio paveldo pristatymas 17 savivaldybės rajono kaimuose (4,3 tūkst. Lt). 4. Tradicinių amatų meistrų ir tautodailininkų personalinės tekstilės, keramikos ir kt. parodos (1 tūkst. Lt).	Varėnos rajono savivaldybė	14,3 tūkst. Lt
	5.2. Finansuoti tautinio paveldo produktų ženklų sukūrimą	Ženkilai sukurti ir patvirtinti žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 3D-570 (Žin., 2008, Nr. 127-4858).	Žemės ūkio ministerija	
	5.3. Finansuoti leidybos ir populiarinimo projektus, pristatančius tautinio paveldo	Išleistas leidinys „Lietuva. Atostogos kaime“, kuriame pristatyti sertifikuoti tautinio paveldo produktai ir jų gamintojai.	Žemės ūkio rūmai, Žemės ūkio	71 tūkst. Lt

	produktus šalyje ir užsienyje		ministerija, Lietuvos kaimo turizmo asociacija	
		Išleistas katalogas „Audėja Elena ir Juozas Pipiniai“.	Rokiškio rajono savivaldybė	
		1. Organizuota nacionalinė šventė „Linas–2009“ ir lino dirbinių mugė, kurioje dalyvavo apie 40 tautodailininkų ir gamintojų (4 tūkst. Lt). 2. Organizuota XXIX Tradicinė liaudies meno šventė. Tautodailės dirbinių parodoje ir mugėje dalyvavo apie 50 tautodailininkų iš įvairių Lietuvos regionų. Vyko tradicinių amatų demonstravimas ir kulinarinio paveldo pristatymas (20 tūkst. Lt.) 3. Respublikinė meno ir sporto šventė „Venta, Venta – tu žemaičių šventa“ (5 tūkst. Lt).	Kelmės rajono savivaldybė	29 tūkst. Lt
	5.4. Finansuoti tautinio paveldo produktų ženklų populiarinimą			
	5.5. Parengti premijavimo tvarką ir premijuoti sėkmingiausiai dirbantį tradicinį amatininką ir tradicinių amatų centrą	Organizuota „Tradicinių amatų paroda – konkursas“.	Žemės ūkio ministerija, Lietuvos ūkininkų draugija	4 tūkst. Lt
		Rengti ir administruoti 5 kultūros ir meno projektų konkursai	Kultūros ministerija	7 tūkst. Lt
		Organizuotas tradicinis respublikinis medžio drožėjų konkursas Liongino Šepkos premijai laimėti.	Rokiškio rajono savivaldybė	15 tūkst. Lt
		Skirta meno ir kultūros premija vienam tautodailininkui	Utenos rajono savivaldybė	3,9 tūkst. Lt

	5.6. Finansuoti elektroninės tautinio paveldo produktų prekybos Lietuvoje ir užsienyje projektus			
	5.7. Parengti tautinio paveldo produktų paplitimo žemėlapius	2009 m. Tautinio paveldo paplitimo žemėlapis pradėtas rengti.	Žemės ūkio ministerija	40 tūkst. Lt
	5.8. Parengti tautinio paveldo produktų aprašus, kuriuose būtų išryškinti etnografinių regionų skirtumai	2008–2009 metais atliktas „Tautinio paveldo produktų, būdingų konkrečiai vietai ar etnografiniam regionui, identifikavimo specifikacijų rengimas“.	Žemės ūkio ministerija	108 tūkst. Lt
	5.9. Kasmet organizuoti konferenciją „Tautinio paveldo produktų apsauga, kūrimas, realizavimas ir populiarinimas“	2009 m. lapkričio 13 d. LITEXPO parodų centre Vilniuje organizuota konferencija, skirta pristatyti aktualias teisinės naujoves, užtikrinančias tautinio paveldo produktų valstybės apsaugą, padiskutuoti ir kartu pristatyti tradicinius amatus ir tradicinius maisto gaminius.	Žemės ūkio ministerija	10 tūkst. Lt
6. Sukurti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų, tautinio paveldo produktų sertifikavimo ir vartotojų informacinę sistemą		Žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 3D-544 patvirtinti tautinio paveldo produktų ir tradicinių amatininkų informacinės sistemos nuostatai (Žin., 2008, Nr. 124-4708) ir sukurtas interneto puslapis: www.tautinispaveldas.lt . Apie šios priemonės įvykdymą Lietuvos Respublikos Vyriausybė informuota 2009-07-02 raštu Nr. 2D-3964 (12.95).	Žemės ūkio ministerija	
		Sukurtas skaitmeninis paieškos katalogas „Kelmės krašto etninė medžiaga“.	Kelmės rajono savivaldybė	2 tūkst. Lt

**KOORDINUOJANČIOS INSTITUCIJOS INFORMACIJA APIE TARPINSTITUCINĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ PAGAL
GAUTĄ INFORMACIJĄ PER 2009 METŲ ATASKAITINĮ LAIKOTARPĮ**

**MAISTO PRAMONĖS ĮMONĖSE SUSIDARANČIŲ BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO
PROGRAMA (kodas 1420)**

Tarpinstitucinės programos tikslas ir jo kodas	Dalyvaujančios institucijos ir jų atitinkamų programų elementai	Dalyvaujančios institucijos atitinkamų programų elementų kodai ir pavadinimai		Vertinimo kriterijų		Panaudoti asignavimai per ataskaitinį laikotarpį (tūkst. litų)			
				planuot. reikšmės	faktinės reikšmės	iš viso	išlaidos		Turtui įsigyti
		kodas	pavadinimas				iš viso	Iš jų darbo užmok.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sudaryti sąlygas tinkamai tvarkyti visas šalies maisto pramonės įmonėse susidarančias biologiškai skaidžias atliekas, kad nekiltų pavojaus aplinkai ir visuomenės sveikatai. (1)	Institucija	Asignavimų valdytojo kodas 309001812	Žemės ūkio ministerija						
	Uždavinys	1	Formuoti racionalią žemės ir maisto ūkio bei žuvininkystės politiką, kuri rinkos ekonomikos sąlygomis skatintų konkurencingos produkcijos gamybą, gyventojų užimtumą bei pakankamas šių šakų darbuotojų pajamas						
	Priemonės	1	Įgyvendinti Žemės ūkio ministerijos nuostatuose ir			*			

			Vyriausybės programoje numatytas priemonės, užtikrinti Europos Sąjungos BŽŪP priemonių įgyvendinimą						
	Vertinimo kriterijai	P-01.34-01-01-02	Priimtų teisės aktų skaičius	2					
	Institucija	309001812	Žemės ūkio ministerija						
	Uždavinys	1	Užtikrinti valstybės pagalbos priemonių finansavimą						
	Priemonės	2	Teikti paramą kitoms valstybės pagalbos priemonėms			*			
	Vertinimo kriterijai	P-01.29-01-01-01	Surengtų seminarų, konferencijų skaičius	1	1				
	Institucija	90 900 0009	Aplinkos ministerija						
	Uždavinys	01.01.01.01.	Užtikrinti Aplinkos ministerijos nuostatuose, kituose teisės aktuose nustatytų funkcijų vykdymą, Vyriausybės programoje, kituose strateginiuose dokumentuose numatytų priemonių įgyvendinimą.						
	Priemonės	01.01.01.01.01	Formuoti, tobulinti ir įgyvendinti teisinės, ekonomines, informacines ir finansines priemones aplinkos ir gamtos išteklių apsaugos, komunalinio ūkio, teritorijų planavimo srityse			*			
	Vertinimo kriterijai	P-01-01-01-01	Parengta teisės aktų aplinkos ir gamtos išteklių apsaugos, statybos, būsto,	2	2				

			butų ir komunalinio ūkio, teritorijų planavimo srityse (teisės aktų, paskelbtų „Valstybės žiniuose“ skaičius, vnt.)						
	Vertinimo kriterijai	P-01-01-01-03	Parengta mokslinių tyrimų darbų, studijų, informacinių leidinių (vnt.).	2	2				
	Institucija	299001811	Ūkio ministerija						
	Uždavinys	01-01-01-01	Įgyvendinant nustatytas atskirų veiklų strategijos prioritetines kryptis, sudaryti prielaidas stabiliam šalies bendro vidaus produkto augimui.						
	Priemonės	01-01-01-01-01	Lietuvos ūkio plėtros analizė, prognozė, stebėseną; programų įgyvendinimo koordinavimas, administravimas, stebėseną; norminių teisės aktų rengimas.			*			
	Vertinimo kriterijai	P-01.01-01-01-01	Mokslinių tyrimų darbų panaudojimas proc.	90	99,9				
Iš viso tarpinstitucinės programos tikslui						*	*		
Iš viso tarpinstitucinei programai						*	*		

*Priemonės buvo vykdomos iš institucijos bendrųjų asignavimų.